

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

27'nci Birleşim 30 Kasım 2022 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	275
II.- GELEN KÂĞITLAR	280
III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	281,346
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, gündemin yoğunluğu nedeniyle, bir dakikalık ek süre verilmeyeceği için, milletvekillerinin konuşmalarını süresi içerisinde tamamlamalarını rica ettiğine ilişkin konuşması	281
2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, milletvekillerini temiz bir dil kullanmaya davet ettiğine ilişkin konuşması	346
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	281
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>281:284</i>
1.- Konya Milletvekili Tahir Akyürek'in, Konya'ya yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması	281:282
	269

2.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, Muğla'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması 282:283

3.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması 283:284

V.- AÇIKLAMALAR**285,305,306,316,322,
347,352,355,375**

1.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, bankaların vatandaşlara kredi vermediğine ilişkin açıklaması 285

2.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Türkiye'deki çocukların durumuna ilişkin açıklaması 285

3.- İzmir Milletvekili Necip Nasır'ın, Ege Turizm Merkezi Çeşme Projesi'ne ilişkin açıklaması 285

4.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliği'ne ilişkin açıklaması 285:286

5.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, Toprak Mahsulleri Ofisinin mısır alım fiyatına ilişkin açıklaması 286

6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, savunma sanayisindeki gelişmelere ilişkin açıklaması 286

7.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Türk Veteriner Hekimleri Birliğinin 50'nci Büyük Kongresi'ne ilişkin açıklaması 286:287

8.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, CPT'nin Abdullah Öcalan'ı ziyaretine ilişkin açıklaması 287

9.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, emeklilerin bayram ikramiyelerine ilişkin açıklaması 287

10.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, cezaevlerinde işkenceye varan uygulamalara derhâl son verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 287

11.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, AK PARTİ'li Tavşanlı Belediyesine ilişkin açıklaması 288

12.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Türkiye ekonomisi modeline ilişkin açıklaması 288

13.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İstanbul Havaalanı ve Yusufeli Barajı'na ilişkin açıklaması 288

14.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, 696 sayılı KHK'nin kapsamı dışında kalan çalışanlara ilişkin açıklaması 289

15.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, yeniden değerlendirme zammına ilişkin açıklaması 289

16.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Boğaziçi Üniversitesinde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması 289

17.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Berkay Şipal'in vefat yılı dönümüne ve Mersin'in Silifke ve Gülnar ilçelerinde meydana gelen sel felaketine ilişkin açıklaması 290

18.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Mersin'de gerçekleştirilen FIBA 2023 Kadınlar Avrupa Basketbol Şampiyonası elemelerine ve Aksıfat Barajı'na ilişkin açıklaması	290
19.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Kargasekmez Göleti'ne ilişkin açıklaması	290
20.- Trabzon Milletvekili Salih Cora'nın, çalışma hayatına ilişkin düzenlemelere ilişkin açıklaması	290:291
21.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine, 30 Kasım 1925'te "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözünün Gazi Meclisin duvarına yazılmasına, TÜİK rakamlarına ve İYİ Parti iktidarına ilişkin açıklaması	291:292
22.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 30 Kasım 1925'te "Hâkimiyet milletindir." ibaresinin Türkiye Büyük Millet Meclisine âdeta bir mühür gibi yazıldığına, millî sporcuların uluslararası müsabakalarda elde ettikleri başarılarla ve Kemal Tahir'in doğumunun 112'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	292:293
23.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, GENEL-İŞ Sendikası Genel Başkanı ve beraberindeki heyetin kendilerini ziyaretlerine, TÜİK verilerine, HDP'ye yönelik saldırıların devam ettiğine, Asrın Hukuk Bürosu avukatlarının yaptığı açıklamaya, kadınlara yönelik operasyonlara ve TJA'ya ilişkin açıklaması	293:295
24.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözüne ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine, Türkiye ekonomi modeline, toplumun hiçbir kesimini enflasyona ezdirmediklerine ve cumhuriyetin 100'üncü yıl bütçesine ilişkin açıklaması	295:296
25.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	305
26.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	306:309
27.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Orhan Eyüboğlu'nun vefatının 42'nci yıl dönümüne, Makedonya Göçmenleri Kültürünü Yaşatma ve Dayanışma Derneğinin talebine ve SAVDES-SEN'in ziyaretine, asayiş tazminatına ve lojistik sektöründeki vatandaşların Rusya'da ve Gürcistan'da çok büyük zorluklar yaşadıklarına ilişkin açıklaması	310:311
28.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ve İstanbul Milletvekili Ali Şeker ile Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un CHP grup önerisi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	316:319

29.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	322:323
30.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	323
31.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında CHP sıralarından yapılan müdahalelere ilişkin açıklaması	324:325
32.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	325:326
33.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	326:327
34.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	327:328
35.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	328:329
36.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	330:331
37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, terörle mücadele diline ilişkin açıklaması	331
38.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, terörle mücadelede aynı hassasiyetin herkes tarafından gösterilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	332
39.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 365 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	347:349
40.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	352
41.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	352:353
42.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	353
43.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	354

44.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, üniversite öğrencilerinin yemekhane zamları ve küçülen porsiyonlara isyan ettiklerine ilişkin açıklaması	355
45.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, 696 sayılı KHK'yle kamu kurum ve kuruluşlarında çalıştırılan işçilere ilişkin açıklaması	355:356
46.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, kamu eczacılarının yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması	356
47.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, kadro bekleyen taşeron işçilere ilişkin açıklaması	356
48.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, Cumhurbaşkanının kamuda çalışan sözleşmeli personelle ilgili yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması	356
49.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'nin Keşan ilçesinin Yukarı Zaferiye Mahallesi'nin ilkokulunun olmadığına ilişkin açıklaması	357
50.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Dilek Hatipoğlu hakkında AYM kararına ilişkin açıklaması	375

VI.- ÖNERİLER**297,311,332****A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

297:304,311:316,332:334

1.- İYİ Parti Grubunun, Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 milletvekili tarafından, kamuda bulunan farklı istihdam türlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 6/10/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Kasım 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	297:301
2.- HDP Grubunun, Mardin Milletvekili Pero Dundar ve arkadaşları tarafından, Garibe Gezer'in Kandıra Cezaevinde uğradığı işkence ve şüpheli ölümünün araştırılması amacıyla 28/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Kasım 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	301:304
3.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Ali Şeker ve arkadaşları tarafından, 13 Kasım 2022 Pazar günü İstiklal Caddesi'nde yaşanan bombalı saldırının tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 16/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Kasım 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	311:316,332:334
4.- AK PARTİ Grubunun, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 367 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin aynı kısmın 2'nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine ilişkin önerisi	334

VII.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

- 1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 305:306
- 2.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 319:321
- 3.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması 349:350
- 4.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 350:351
- 5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 351

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

335,346,354,357,375

*A) KANUN TEKLİFLERİ*335:345,346:347,354:355,
357:374,375:386

- 1.- Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 365) 335:345,346:347,354:355,
357:374,375:385
- 2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4703) ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 367) 386
- 3.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 62 Milletvekilinin Antalya Diploması Forumu Vakfı Kanunu Teklifi (2/4708) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 369) 386

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak beş oturum yaptı.

Düzce Milletvekili Fahri Çakır, 23 Kasımda yaşanan Düzce depremine, Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, 1 Aralık 1954 tarihinde il olan Adıyaman'a, İstanbul Milletvekili Mustafa Piroğlu, engellilerin yaşadığı sorunlara, İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın gündem dışı yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Pençe-Kilit Harekâtı'nda şehit düşen askerlere ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Bakanlar Kurulu toplantısından sonra verdiği müjdelere,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, Cumhurbaşkanının sözleşmeli personelle ilgili yaptığı açıklamaya,

Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, kadınların İran'ı, Türkiye'yi ve dünyayı özgürleştirme mücadelesine,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, Özel Güney Adana Hastanesine,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, Uludağ'ın alan başkanlığı yapılmasıyla ilgili yasa teklifine,

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz, sokak köpekleri sorununa,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, Kütahya'da yapımına söz verilen bor karbür fabrikasına,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin,

Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan,

Yaz saati uygulamasına;

Adana Milletvekili Ayhan Barut, Balıkesir'in Bandırma ilçesinde verimli tarım arazileri üzerine kurulmaya çalışılan organize sanayi bölgesine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, Sağlık Bakanlığının Resmî Gazete'de yayımlanan personel alım ilanına,

Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen, Manisa'nın Turgutlu ilçesi Dağmarmara bölgesinde yaşanan orman katliamına,

Mersin Milletvekili Alpay Antmen,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer,

Cumhurbaşkanının sözleşmeli personelin kadroya alınmasıyla ilgili açıkladığı şartlara;

Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan, Küçük Ölçekli Sulama İşleri Programı'na,

İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz, obeziteye,

Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz, CHP'li Mersin Büyükşehir Belediyesine,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, 23 Kasımda Düzce'de yaşanan depreme,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, Cumhurbaşkanının Kabine toplantısı sonrası verdiği müjdelere,

Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal, "bayrak olayı"nın 103'üncü yıl dönümüne,

Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz, Hayvanları Koruma Kanunu'nun tümüyle uygulanması gerektiğine,

Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan, uzman öğretmenlik sınavına giremeyen öğretmenlere,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde şehit düşen Teğmen Duabey Onur Öztürkmen, Piyade Er İsmail Ünal, Piyade Er Eyüp Uğurlu, Uzman Çavuş Mustafa Yıldız, Piyade Er Mehmet Demir, Uzman Çavuş Mustafa Işık, Piyade Er Hakan Köroğlu ile Uzman Çavuş Halil İbrahim Yiğit'e, partili Cumhurbaşkanlığı sistemine, yolcu garantili havalimanlarına ve Konya Büyükşehir Belediyesine ait Sahipsiz Hayvan Bakımevi ve Rehabilitasyon Merkezi'ndeki olaya,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan askerlerimiz Duabey Onur Öztürkmen, İsmail Ünal, Mustafa Yıldız, Eyüp Uğurlu, Mehmet Demir, Mustafa Işık, Hakan Köroğlu ile Halil İbrahim Yiğit'e, Türkiye'nin terörle mücadelesine, Yunanistan Başbakanı Miçotakis'in Londra'da yaptığı açıklamalara ve Yunanistan'ın kuruluşundan bu yana emperyalist devletlerin pıyonluğunu yaptığına,

Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'nde yaşanan olaylara ve TJA'nın Türkiye'de kadınların özgürlük ve eşitlik mücadelesini yürüten bir platform olduğuna, üniversitelerde gençlere yönelik saldırıların tertip edildiğine, OECD'nin Türkiye'de çocukların yüzde 22'sinin yoksulluk içinde büyüdüğüne dair açıklamasına ve Konya Büyükşehir Hayvan Rehabilitasyon Merkezi'nde yaşanan vahşeti kınadıklarına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde şehit olan Teğmen Duabey Onur Öztürkmen, Uzman Çavuş Mustafa Yıldız, Piyade Er Eyüp Uğurlu, Piyade Er İsmail Ünal, Piyade Er Mehmet Demir ile Piyade Er Hakan Köroğlu'na, Aladağ Komisyonu Raporu'na, Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi'nin katledilişinin 7'nci yıl dönümüne, Sivas İmranlı Belediye Başkanı Murat Açıl'ın vefatının seneidevriyesine, özel sektörde çalışan işçilerin promosyon sorununa, Konya Büyükşehir Belediyesi ve Mamak Belediyesine ait barınaklara ve bu barınakların denetlenmesine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Pençe-Kilit Operasyonu'nda hafta sonu ve devamında şehit olan askerlere, terörle mücadeleye, AK PARTİ teşkilatında görev yapan Celal Erdoğan'ın vefatına, AK PARTİ İstanbul il teşkilatlarının düzenlediği toplantıya, Cumhurbaşkanının Kabine sonrası yaptığı açıklamaya, öğrenci kredilerine ve Genel Kurul gündemine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Güney Doğu Avrupa İş Birliği Süreci Parlamenter Asamblesi (GDAÜPA) Türk Grubunda, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'ın istifasıyla boşalan üyelik için Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Başkanlığınca aday gösterilen İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın üyeliğinin Başkanlık Divanı kararıyla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının;

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin Avusturya Meclis Başkanı Wolfgang Sobotka'nın vaki davetine icabetle 28-29 Kasım 2022 tarihlerinde Avusturya'ya bir ziyarette bulunmasına,

İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan'ın Finlandiya Dışişleri Bakanlığı tarafından 29-30 Kasım 2022 tarihlerinde Finlandiya'nın Turku şehrinde düzenlenecek olan Helsinki Forumu Kadın Parlamenteler Ağı Toplantısı'na katılmasına,

İlişkin tezkereleri kabul edildi.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin ziyaretine dair tezkereye,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, AK PARTİ teşkilatında görev yapan Celal Erdoğan'ın vefatına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Süreyya Sadi Bilgiç, vaki davetlere iştirak edildikten sonra ilgili tezkerenin Meclisin tasviplerine sunulabildiğine ama bu konuda Başkanlık Divanının daha dikkatli olması gerektiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

İYİ Parti Grubunun, 24/11/2022 tarihinde Antalya Milletvekili Feridun Bahşi ve 19 milletvekili tarafından, yabancılara yapılan mülk satışı ve kiralamaların etkilerinin değerlendirilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 29/11/2022 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Tahir Elçi cinayetinin tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 17/11/2022 tarihinde Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve arkadaşları tarafından, enflasyonun ve zamların vatandaş üzerindeki etkileri ve bu konuda alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Kasım 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 369, 367, 258 ve 313 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 2’nci, 3’üncü, 4’üncü ve 5’inci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 1 Aralık 2022 Perşembe günü birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle “Gündemin Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; Genel Kurulun çalışma saatlerine ve 369 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş,

Manisa Milletvekili Özgür Özel,

Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine;

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Tokat Milletvekili Mustafa Arslan, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklaması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Satışması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, (2/1915) esas numaralı 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 365) görüşmelerine devam edilerek 7'nci maddeye kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan, Nevşehir'in Kozaklı ilçesinin ısınma sorununa,

Hatay Milletvekili Suzan Şahin, 29 Kasım Hatay'ın bağımsızlık statüsünün yürürlüğe girdiği tarihe,

Kayseri Milletvekili Dursun Ataş, 2023 yılı yeniden değerleme oranına,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, Edirne'nin Uzunköprü ilçesinin Çöpköy Mahallesi'ndeki ağaç katliamına,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, ziraat mühendislerinin kamuda istihdamına,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, muhtarların sorunlarına ve muhtarlık binalarına,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Afyonkarahisar'daki 2. Belediye Şehir Çarşısı'nın yıkım ihalesine,

Antalya Milletvekili Feridun Bahşı, Kapıkule'den geçişte Bulgaristan tarafındaki analiz laboratuvarlarının kapalı olmasının yarattığı mağduriyete,

Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, sarmalık tütüne,

Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş, Tahir Elçi'nin katledilişinin 7'nci yılına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın 365 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Alınan karar gereğince, 30 Kasım 2022 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 22.35'te birleşime son verildi.

Süreyya Sadi BİLGİÇ

TBMM Başkanı Vekili

Necati TIĞLI

Giresun

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

Sevda ERDAN KILIÇ

İzmir

Kâtip Üye

Abdurrahman TUTDERE

Adıyaman

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 39

30 Kasım 2022 Çarşamba**Milletvekili Teklifleri**

1.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın; Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/4751) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.2022)

2.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın; 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4752) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.2022)

3.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in; Elektronik Haberleşme Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/4753) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.2022)

4.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/4754) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.2022)

5.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınc'ın; Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/4755) (Plan ve Bütçe ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.2022)

6.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un; Cumhuriyet İkramesi Kanun Teklifi (2/4756) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.2022)

7.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un; Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/4757) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.11.2022)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri**(Milletlerarası Andlaşma)**

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karayip Devletleri Birliği (KDB) Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2022) (Gelen evrak numarası: 1124232)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Kolluk Eğitimi ve Öğretimi İşbirliği Mutabakat Zaptına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2022) (Gelen evrak numarası: 1124236)

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmaya Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 30.11.2022) (Gelen evrak numarası: 1124239)

30 Kasım 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Rümeyza KADAK (İstanbul), Necati TİĞLİ (Giresun)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in, gündemin yoğunluğu nedeniyle, bir dakikalık ek süre verilmeyeceği için, milletvekillerinin konuşmalarını süresi içerisinde tamamlamalarını rica ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Grup Başkan Vekilleriyle yapmış olduğumuz istişare neticesinde, bugün ve yarın yoğun bir gündem bizi beklediği için, konuşmalarımızda bir dakika vermiş olduğumuz ilave, ek süreleri bugün ve yarın uygulamayacağız yani milletvekillerimizin konuşma süreleri içerisinde konuşmalarını tamamlamalarını rica ediyorum.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Konya’ya yapılan yatırımlar hakkında söz isteyen Konya Milletvekili Tahir Akyürek’e aittir.

Buyurun Sayın Akyürek. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Konya Milletvekili Tahir Akyürek’in, Konya’ya yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

TAHİR AKYÜREK (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Gündem dışı söz istememin nedeni, 26 Kasım Cumartesi günü Cumhurbaşkanımızın Konya’ımızda gerçekleştirdiği 18 milyar liralık yatırım ve diğer Konya yatırımlarıyla ilgili bilgilendirme ve değerlendirmelerimi gerçekleştirmektir fakat öncelikle, Türkiye gündemini bir hayli meşgul eden, Meclisimizde de gündeme gelen, siyasal gündemde de mevzu edilen Konya’daki Sahipsiz Hayvan Bakımevi ve Rehabilitasyon Merkezi ve orada yaşanan olaylarla ilgili de bir bilgi vermek istiyorum.

Bu bakımevinin ve rehabilitasyon merkezinin yapımında emeği geçen önceki dönem Büyükşehir Belediye Başkanı olarak tabii, Türkiye gündemine gelen hayvanlara kötü muamele konusu, bu müessif olay hepimizi üzmüştür. Konuyla ilgili, Büyükşehir Belediyemiz adli ve idari takibat noktasında gerekenleri yapmıştır, şu anda da süreç devam etmektedir, Cumhurbaşkanımız da sürecin takipçisi olunacağını ifade etmiştir.

Bu barınaktan biraz bahsetmek istiyorum. 1 milyon metrekarelik bir alanda bir doğal yaşam alanı olarak oluşturulan bakımevi ve rehabilitasyon merkezinde karantina bölümleri, laboratuvarlar, klinikler, doğumhane gibi, hakikaten, çok modern bir tesis gerçekleştirildi ve bugüne kadar da on binlerce sahipsiz hayvanın, köpeğin, kedinin bakımı, aşılanması, kısırlaştırılması gerçekleştirildi. Biz şuna inanıyoruz: Hayvan hakları insan haklarının, insan hakları da hayvan haklarının alternatifi ya da

birbirinin yerine geçecek olgular değildir, hem insanlarımızı koruyacağız hem sahipsiz hayvanlarımızı, o dilsiz dostlarımıza da gereken ihtimamı göstererek onları da sahipleneceğiz. Nitekim Konya’da, Türkiye’ye model bir uygulama şu anda da yürüyor. Bu sahipsiz hayvanlarımızı sahiplenen kişilere ve ailelere aylık olarak, sahiplenen köpeğin masraflarının ödenmesi sistemiyle binlerce hayvan da sahiplendirilmiş durumda. Bunu da ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, cumartesi günü Cumhurbaşkanımızın katılımıyla 18 milyarlık 112 tesisin Konya’da açılışını gerçekleştirdik. Bunların her biri devasa işletmeler. Bu listenin içindeki 50 tane fabrika, 1.065 sanayi tipi üretim merkezi, Taşkent Aşar Barajı, yine Türkiye’nin ve Avrupa’nın en yüksek viyadüğü olan Eğiste Hadimi Viyadüğü, ASELSAN silah sistemleri sanayisinin 470 milyon liraya mal olan ve Türkiye savunma sanayisine katkı yapacak olan Silah Sistemleri Fabrikası, Büyükşehir Belediyemiz ile ilçe belediyelerimizin de 3 milyar lirayı geçen birçok yatırımı toplu olarak açılmış oldu. Konya’mız son yirmi yılda, AK PARTİ hükümetleri döneminde temel hedeflerinin birçoğuna ulaştı. Doğal gazdan hızlı trene, sivil havaalanı apronundan duble yollara ve Konya’nın Kızılirma’sı olan Konya Ovası Sulama Projesi’nde Derebucak Barajı, Bağbaşı Barajı Hidroelektrik Santrali, Bozkır Barajı, yine, Taşkent Aşar Barajı gibi, Mavi Tünel gibi nice yatırımlara Hükümetimiz döneminde imza atıldı.

Şunu ifade etmek istiyorum: Türkiye Yüzyılı’nda da 21’inci yüzyılda da Konya, lokomotif şehirlerden biri olarak yine, yatırımlarını çoğaltarak yola devam edecek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHİR AKYÜREK (Devamla) – ...ve bu süreçte de Türkiye’mize katma değer üretmeyi, katkı yapmayı desteklerini artırarak sürdürecektir.

Bu duyguyla hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akyürek.

Gündem dışı ikinci söz, Muğla’nın sorunları hakkında söz isteyen Muğla Milletvekili Mürsel Alban’a aittir.

Buyurun Sayın Alban. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Alban, süreniz beş dakika, ilave süre vermiyoruz.

2.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban’ın, Muğla’nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Muğla’mızın sorunlarını gündeme alıp bugün bize söz hakkı veren Başkan Vekilimiz Sayın Sadi Bilgiç’e çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Muğla’da sorunlarımız çok, özellikle yatırımla ilgili; Muğla son yirmi yılda ödediği verginin karşılığını bir türlü yatırım olarak alamamıştır. En son dönemleri söyleyeyim: 6 milyar lira vermiş, bunun ancak on beşte 1’i Muğla’ya yatırım olarak geri dönmüştür. Burada, iktidarın illerden aldığı vergileri, tekrar o illere geri döndürmesi ve yerine yatırımların yapılması gerekmektedir.

Muğla’da en önemli sorunlardan biri, pandemiden bu tarafa ev fiyatlarının ve kira fiyatlarının artışıyla ilgili. Kira artışlarından dolayı Muğla’mızdaki kamu çalışanları, kamu personelleri ve özel sektördeki personeller için ne yazık ki ev kiralari bir sorun hâline gelmiştir, bu büyük bir sorun olmuştur. Ticaret ve bu işlerle uğraşan esnaflarımız ev kiralari yüzünden ne özel sektörde çalışacak personel bulabiliyor ne de kamu personelleri, kamu çalışanları Muğla’ya gelemiyor. Sebep: Ev kiralari çok yüksek. Ev kiralari yüksek olduğu için kamuda çalışanlar için Muğla âdeta bir sürgün bölgesi, ili olmuştur çünkü ev kiralari 7 bin liradan başlayıp 20 bin liraya kadar gidiyor. 7 bin lira maaş alan bir kamu çalışanı nasıl kira verecek, nasıl oturacak? Buna bir çözüm üretmek lazım.

Kent merkezlerinde araziler, arsalar çok pahalıdır; bakın, hazineye ait kıraç, taşlık, tarıma elverişsiz alanlar vardır, burada, yerel yönetimlerle görüşülerek, bu yerel yönetimlerin de önerisi alınarak burada, hem serbest ticaret yapan işletmelerin personellerine hem de kamu çalışanlarına lojman TOKİ tarafından yapılmalıdır. Bu sorunun bir çözüme kavuşturulması gerekiyor çünkü özel sektörden ciddi bir talep var “Personel bulamıyoruz, çalıştıramıyoruz. Asgari ücret verdiğimiz zaman o geçinmiyor ve kira veremiyor.” diye. Şimdi, lojman sorunu nasıl çözülecek? Kırsal, taşlık arazilerde, tarıma elverişsiz alanlarda yeni yerleşim alanları yerel yönetimlerle birlikte tespit edilmeli, TOKİ tarafından yapılmalıdır. Böylece Muğla hem kamu çalışanları için hem özel sektörde çalışanlar için sürgün il hâlinde çıkarılmış olur. Ayrıca, Muğla’daki kamu lojmanları kamu eliyle satılmaktadır. E, lojman sıkıntısı var ama bir taraftan da kamu eliyle satılıyor.

İkinci konu, Muğla ilimizde 3 tane enerji üreten termik santral var. Bu termik santraller izinlerini, ruhsatlarını alırken nasıl buldularsa, nasıl başladılarsa o alanı rehabilite ederek o hâle getirmek zorundalar. Dönüp Yatağan Termik Santrali’ne, Milas’taki Kemerköy ve Yeniköy Termik Santrallerine baktığımız zaman, bu alanlar kazılmış, kömür alınmış, enerji elde edilmiş ve o kömür çıkartılan alanların üzerindeki orman ağaçları, bitkileri yok edilmiş bir hâl almış. Şimdi, Milas-Bodrum Havalimanı’na gerek turist olarak gerek yolcu olarak gidenler bu güzergâhtan geçmektedirler. Havadan baktığımız zaman yüzlerce hektarlık alanın kıraç bir alana, bomboş, bembeyaz bir alana dönüştüğünü görürsünüz; burası sanki volkanik bir alanmış gibi geliyor. Bu işletmelere bir yaptırım uygulamak lazım. Bu alanların bir an evvel ağaçlandırılmasını sağlamak lazım. Muğla’mız zeytiniyle çok ünlüdür, zeytin ağaçları dikilebilir, meyve ağaçları dikilebilir ve oralar tarıma dönüştürülebilir, tarım için elverişli alanlar olur ama öncelikle o termik santrallerin bacalarına filtreleri takmak ve buraları sağlıklı bir yaşam alanı hâline getirmek gerekiyor.

Muğla’mızın üçüncü bir sorunu da on iki yıldır devam eden Denizli-Muğla arasındaki kara yolu. On iki yıldır devam ediyor ve bu yolda on iki yıldır 1 kepçe, 3 kamyon çalışıyor ve bitirilemedi; neden bitirilemiyor gerçekten merak ediyorum. Turizm kenti Muğla neden zor durumda bırakılıyor?

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Alban.

Gündem dışı üçüncü söz, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü münasebetiyle söz isteyen Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk’e aittir.

Sayın Öztürk, süreniz beş dakika, ek süre vermiyorum.

Buyurun Sayın Öztürk. (MHP sıralarından alkışlar)

3.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk’ün, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü’ne ilişkin gündem dışı konuşması

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 3 Aralık Dünya Engelliler Günü münasebetiyle Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve bizleri ekranları başında izleyenleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ufkunu Türk-İslam ülküsünden referans alarak tayin eden milliyetçi, ülkücü hareket insana dair yaklaşımını Ahi Evran’ın “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” ilkesinde tecessüm ettirir. Bu kadim ilkeden hareketle, engelli kardeşlerimizin daima yanında olduğumuzun altını büyük bir hassasiyetle çizmek isterim.

Öncelikle, engelli bireylerimizin toplumun ayrı bir kesimi olarak değil, bütünleşmiş bir parçası olarak görülmesi gerekliliğine inandığımızı özellikle vurgulamak istiyorum. Onların sosyal alanda etkinliğini artırmak adına gerekli düzenlemeleri yapmak toplumun insanlık görevi, engellinin ise

temel hakkıdır. Yine, engellilerin toplumdaki varlıklarını kabul etmek ve hayatlarını kolaylaştırmak, bir şekilde devam ettirmelerini sağlamak merkezî ve yerel yönetimlerin en öncelikli görevi olmalıdır. Ayrıca gerek yerelde gerekse ulusal anlamda yöneticilik ve siyaset yapanların, engelli bireylerimizin hayatlarını kolaylaştırmak adına ihtiyaçları olan cihaz ve araçların teminine yönelik destekleri de çok anlamlı olacaktır. Bu amaçla yerel yöneticiler ile diğer yönetici ve siyasetçilerin başlatacakları kampanyalar ve engelli bireylerimize destek olabilecek kişi ve kuruluşlarla sağlanacak buluşmalar engelli bireylerimizi maddî ve manevî olarak rahatlatacak uygulamalardır. Bu konuda zaman zaman yapmış olduğumuz çalışmaların engelli bireylerimizi ve ailelerini ne denli mutlu ettiği de tecrübeyle sabittir.

Türk milletinin her bir ferdinin derdini kendi derdi sayan Cumhurbaşkanlığı olarak engelli kardeşlerimizin hayatlarını kolaylaştırmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Her ne kadar titiz bir süreç yürütsek de bazı zorlukların da yaşandığını görmekteyiz. Bu zorluklara çare olacak Engelliler Yasası kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarının, belediyelerin yaya geçitleri, resmî yapılar, yeşil ve spor alanları gibi altyapıları ile toplu taşıma araçlarının engellilerin erişebilmesine uyumlu hâle getirilmesi elzemdir.

Değerli milletvekilleri, atama bekleyen engelli vatandaşlarımıza açıklanan kadrolar yetersiz kalmaktadır. Bu kapsamda belki de kamuda yüzde 4 olan engelli istihdamını artırarak yüzde 5'e, yine kamudaki yüzde 4 olan engelli kontenjanını da yüzde 6'ya çıkarabilmeliyiz. Engelli vatandaşlarımıza kamuda yeni istihdam açılmasına yönelik vermiş olduğumuz kanun teklifimizle muhtaç engelli, engelli ve engelli yakını aylıklarının yükseltilmesi konusundaki tekliflerimizin de yine bu kapsamda öncelikle gündeme alınması, beklentilerin büyük bir bölümünü karşılayabilecektir. Engelli vatandaşlarımız hâlen işsizlik, toplum tarafından dışlanma, eğitim ve sosyalleşememe gibi sorunlarla mücadele azmi göstermektedir. Bu mücadele azimlerinde her engelli vatandaşımızın devlet ve insan olarak yanında olmak zarurî bir hâl almıştır. Bu kapsamda, hâlen engelli bireylerimizin araçlarına haciz işlemi uygulandığını duymaktayız; elleri ayakları olan bu araçlara bağlama veya haciz işlemi uygulanmaması doğru bir yaklaşım olacaktır.

Yine, engelli bireylerimizin rehabilitasyon hizmetleri, yardımcı cihaz, tıbbî sarf malzemesi ve buna benzer ihtiyaçlarının önemli bölümü devlet tarafından karşılanırsa da yeterli gelmemektedir. Sağlık tesislerinde ise erişim hâlen çok düşük orandadır. Hâlen işaret dili bilen personel ve özellikle doktor olmaması nedeniyle birçok tıbbî merkezde sorunlar yaşanmaktadır.

Diğer taraftan, başarılarıyla gurur duyduğumuz engelli spor kulüplerine gerekli ve yeterli destek 2023 bütçesi kapsamında daha fazla sağlanabilmelidir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak engelli kardeşlerimizin hayatlarını huzur ve güven içinde sürdürebilmeleri, kendi kendilerine yetebilecek kıvam ve kabiliyete sahip olabilmeleri başlıca hedefimizdir. Şüphe yok ki Cumhurbaşkanlığı'nın Türk ve Türkiye Yüzyılı hedefi ise engelsiz şehirler ve engelsiz hayatlarla taçlanacaktır.

Hatırlatmak isterim ki gerçek bir engel varsa o da kalplerdeki tortular, zihinlerdeki pürüzler ve vicdanlardaki lekelerdir diyor, Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Yılmazkaya...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, bankaların vatandaşa kredi vermediğine ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Faizlerin düşük olmasına karşın, bankalar vatandaşa kredi vermiyor. İnsanlar ev alamıyor, konut piyasasında satışlar bıçak gibi kesildi; sektör büyük sıkıntı içinde. Faizler düşük olmasına karşın, arzu ettikleri krediyi çekemediklerini dile getiren sanayiciden esnafına, vatandaşından tüccarına herkes şaşkın; insanları ne yapacağını bilemiyor. Benzer durum, araç ve konut kredisi için de geçerli. Konut kredisi için bankaya başvuran vatandaşlar bankalar “Başvurun ama veremiyoruz.” “Kredileri durdurduk.” “Bir ay beklerseniz...” gibi cevaplarla kibarca “Kredi miredi yok.” diyor. Vatandaşa ne yapacak? Zaten bu fahiş konut fiyat artışları yüzünden sadece yabancılar ev alabiliyor. Döviz kurunun yüksekliğinden faydalanan yabancılar ev sahibi olmuş, kendi vatandaşımız ise maalesef kiracı durumuna düşmüş. Ne olacak bu memleketin hâli diyorum, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Karaduman...

2.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Türkiye'deki çocukların durumuna ilişkin açıklaması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Türkiye’de çocukların en az yüzde 42’si ciddi maddi yoksun durumundadır. Artan hayat pahalılığıyla sağlıklı ve dengeli beslenmek için gıdaya erişim, kılık kıyafet, eğitim araç ve gereçlerine ulaşım birçok çocuğumuz ve aileleri için neredeyse imkânsız hâle gelmiştir. Daha önce okullarda ücretsiz 1 öğün yemek uygulamasına geçileceği söylenmiş ancak lafta kalmıştır. Ülke kaynakları her yıl milyarlarca lira faize yani tefecilere aktarılırken çocuklarımız okullarda âdeta baygınlık geçirmektedir. Tefecilere, yandaş müteahhitlere günde 3 öğün bu milletin vergileri aktarılırken okullarda çocuklarımıza 1 öğün dahi çok görülmektedir. Okullarımızda ücretsiz 1 öğün yemek uygulaması artık zorunlu hâle gelmiştir. Çocukların kursağından değil, tefecilere ödediğiniz faizden kısın diyorum.

BAŞKAN – Sayın Nasır...

3.- İzmir Milletvekili Necip Nasır'ın, Ege Turizm Merkezi Çeşme Projesi'ne ilişkin açıklaması

NECİP NASIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

İzmir’de devlet hastanesi yapılmasını, millet bahçesi yapılmasını, yat limanı yapılmasını, kendisinden olmayan ilçe belediyelerinin planlarının yapılmasını, TOKİ’nin sosyal konut yapmasını, stat yapılmasını, kentsel dönüşüm yapılmasını, tünel yapılmasını, velhasıl hizmet yapılmasını engelleyen, Hükümetin İzmir’e yatırım yapmasını istemeyen, Akdeniz’in yıldızı, Ege’nin incisi İzmir’i koken ve çöküntü alanları hâline getiren “istemezük”çü CHP zihniyeti şimdi de İzmir’i turizmde marka kent hâline getirecek Ege Turizm Merkezleri Çeşme Projesi’ni de engellemeye çalışıyor. Tüm engellemelere rağmen İzmir’e hizmet etmek için hukuk sınırları içerisinde “istemezük”çü zihniyetle mücadele etmeye devam edeceğiz. Yüzyılın lideriyle Türkiye Yüzyılı’nda, inşallah, İzmir yıldızı parlayan il olacak.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Burhanettin Bulut...

4.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliği'ne ilişkin açıklaması

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Sayın Başkan, Sağlık Bakanlığının “Beyaz Reform” adı altında hekimlerin ve sağlık çalışanlarının maaşlarını iyileştirmek iddiasıyla çıkardığı Ek Ödeme Yönetmeliği aile sağlığı merkezinde çalışanlara uğramıştır. Ek yönetmelikle yok sayılan,

sağlık ailesinin dışına itilen ASM çalışanları açlık sınırında geçim mücadelesi vermektedir. Tavan katsayısına takıldıkları gerekçesiyle hak ettikleri ödemeleri yapılmayan ASM çalışanları emeğinin, alın terinin karşılığını alamamaktadır. “Teşvik ve destek ödemesi” adı altında yüzde 3 oranında yapılan iyileştirmenin de yerine getirme şartları çok zordur. Aile hekimliği sisteminin olmazsa olmazı olan ASM çalışanları Ek Ödeme Yönetmeliği’ndeki adaletsizliğin giderilmesini bekliyor; ek yönetmelikteki kriterler tekrar düzenlenmeli, ASM çalışanlarının hak ettiği ödeme şartta ve tavana bağlanmaksızın verilmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yücel Bulut...

5.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut’un, Toprak Mahsulleri Ofisinin mısır alım fiyatına ilişkin açıklaması

YÜCEL BULUT (Tokat) – Tokat Çamlıbel Sulama Birliğinin kayıtlarına göre, 2022 yılında bölgede 20 bin dönümden fazla mısır ekimi yapılmıştır. 2022 yılı mısır alım fiyatı Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından 5.700 TL olarak belirlenmiş, piyasa koşullarında ise tonuna 4.500 TL civarı bir fiyat ortaya çıkmıştır. Ancak, bu fiyatlardan nem düşümü de yapıldığında çiftçinin mağduriyeti ortaya çıkmaktadır. Öncelikle, nem düşümünün önüne geçilmeli ya da bu konuda nem düşümü sabit bir fiyat olarak belirlenmelidir. DAP gübrenin çuvalındaki maliyet artışı da nazara alındığında, açıklanan rakamın çiftçimiz için tatmin edici olmayacağı düşünülmektedir. Ayrıca Tarım Kredi Kooperatiflerinin çiftçilerimizden mısırı belirlenen fiyattan yani 5.700 Türk lirası net fiyattan alması sağlanmalı ve de sadece borçlu olan çiftçimizin değil, üretim yapan tüm çiftçilerimizin bu alım imkânından eşit yararlanması temin edilmelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın’ın, savunma sanayisindeki gelişmelere ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın güçlü liderliğinde başlatılan yerli ve millî savunma sanayi hamlesiyle savunma sanayisi alanında ulaştığımız yerlilik oranı yüzde 80’ler seviyesine gelmişken 2023 savunma sanayimizde pek çok ilki yaşayacağımız bir sene olacak.

Muharip insansız savaş uçağımız KIZILELMA üretim hattına girdi, 2023’te ilk uçuşunu yapacak. Gelecek yıl millî muharip uçağımız hangardan çıkacak. Uzun menzilli hava savunma sistemlerimiz SİPER, BOZDOĞAN ve GÖKDOĞAN’ın ilk teslimatları 2023’te yapılacak. İnsansız kara ve deniz araçları, millî denizaltı, yapay zekâ, robotik sistemlerle alakalı başlatılan projeler süratle neticelenecek.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın güçlü liderliğinde, savunma sanayisi alanında Türkiye’yi dünyanın süper liginde ilk sıralara taşıyana kadar mücadelemiz sürecek diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

7.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu’nun, Türk Veteriner Hekimleri Birliğinin 50’nci Büyük Kongresi’ne ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Türk Veteriner Hekimleri Birliğinin 50’nci Dönem Büyük Kongresi geçtiğimiz hafta sonu yapıldı. Kazanan Profesör Doktor Murat Arslan ve ekibini buradan bir kez daha tebrik ediyorum.

Seçimi kazanmak için Cumhur İttifakı, diğer meslek odalarında yaptığı gibi, her türlü hukuksuzluğu yaptı; delegeleri düşürdü, milletin hassas duygularını istismar etti. Ama haksızlığa ve hukuksuzluğa tahammül edemeyen, hatta bugüne kadar AK PARTİ’ye, MHP’ye oy vermiş delegelerin vicdanı hür oylarıyla bu ekip kazandı. Ama dün gece Veteriner Hekimler Birliği Merkez Konseyi üyelerinin evleri basıldı.

Buradan sesleniyorum iktidara: Bugüne kadar yaptığımız haksızlıklar, hukuksuzluklar karşısında -İstanbul seçimlerinde olduğu gibi, baroları bölmeye çalışırken olduğu gibi ve bugün veteriner hekimlerde olduğu gibi- cevabı demokrasiyi savunanlardan misliyle aldınız. Bu haksızlıklara, hukuksuzluklara son verip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Öcalan...

8.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, CPT'nin Abdullah Öcalan'ı ziyaretine ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Bilindiği gibi, Sayın Abdullah Öcalan'la en son 25 Mart 2021 tarihinde kısa bir telefon görüşmesi yapılabilmıştır. Bununla birlikte, son olarak CPT'nin Eylül 2022 tarihinde İmralı Adası'na yaptığı ziyarette Sayın Öcalan'ın uygulanan tecrit politikasını protesto etmek amacıyla görüşmeye çıkmadığı söylenmektedir; ne yazık ki CPT'yle yapılan görüşmelerde bu iddiaların aksi de teyit edilmemiştir. Kaygılarımızın ve şüphelerimizin giderilmesi için Sayın Abdullah Öcalan, Ömer Hayri Konar, Veysi Aktaş, Hamili Yıldırım'la görüşme imkânının sağlanmasını talep ediyoruz; kimseden bir ayrıcalık veya lütf beklemiyoruz. Türkiye eğer bir çadır devleti değilse kendi yasalarının gereğini bir an önce yerine getirmelidir.

BAŞKAN – Sayın Tokdemir...

9.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, emeklilerin bayram ikramiyelerine ilişkin açıklaması

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ağırlaşan hayat şartlarında pahalılıktan, ekonomik krizden en çok etkilenen kesimlerin başında emekliler gelmektedir. Emeklilere verilen 2 bayram ikramiyesiyle iki sene önce 2 ton kömür alınabiliyor iken bu kış kömürün tonu 5.600 lira oldu, 2 ton kömür 11.200 TL; bu hesapta daha odun da yok. Asgari ücret dahi alamayan bir emekli 1.100 Türk lirası bayram ikramiyesiyle hangi açığı kapatsın? Türkiye'de zam gelmeyen, artmayan tek bir şey var, o da emeklilerin bayram ikramiyesi; 2018'de 1.000 TL iken ikramiye şu anda 1.100 TL, uzun süredir de artmadı. Bayramlarda emeklilere verilen ikramiye asgari ücretle eşitlenmelidir.

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz...

10.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, cezaevlerinde işkenceye varan uygulamalara derhâl son verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Son dönemlerin yeni konsepti de cezaevlerinde koşullara ani baskınlar yapılarak mahpusların alelacele başka cezaevlerine sürgün edilidir. Bundan yirmi üç gün evvel Tarsus Cezaevinden Antalya L Tipi Cezaevine yeni sürgünler oldu. Sürgün edilen Dilan Yörüklü'nün adli mahpuslara ayrılan kısımda tek kişilik hücrede tutulduğu ifade ediliyor. Dilan Yörüklü'nün açlık grevine başladığı yönünde de bilgiler mevcut. Cezaevinde kalan bu insanlara nasıl bir işkence, nasıl bir kötü muamele mevcuttur ki bu insanlar son çareyi açlık grevi ve ölüm orucunda buluyor. İktidar bunu bir düşünsün.

Birkaç gün önce Garibe Gezer'in maruz kaldığı işkence görüntülerini hepimiz izledik. Devlet, cezaevinde ya öldürüyor ya da ölüme sebebiyet veriyor. Yaşam hakkı kutsaldır, bunu unutmayın. İnsanların yaşam haklarını korumak ve gözetmek zorundasınız. Cezaevlerinde işkenceye varan uygulamalara derhâl son verilsin.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Kasap...

11.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, AK PARTİ'li Tavşanlı Belediyesine ilişkin açıklaması
ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Seçim bölgesi Kütahya Tavşanlı'da küçük sanayi esnafı AK PARTİ'li Tavşanlı Belediyesine karşı açmış olduğu idari davayı idari yargıda kazandı, hak yerini buldu. Küçük esnaf bu ekonomik zorluklar içinde kıvrınırken usulsüz şekilde iş yerlerini, dükkânlarını mühürleyen AK PARTİ'li Tavşanlı Belediyesinin uygulaması yargıdan döndü. Küçük esnafı kentsel dönüşüme kurban etmemeliydiler. Esnafa zulmeden bu Belediye Başkanlığı hakkında İçişleri Bakanlığı derhâl soruşturma açmalı ve haksız yere iş yerleri kapatıldığı, mühürlendiği için mağdur olan, evine ekmeğe götüremeyen Tavşanlı küçük sanayi esnafının zararları derhâl tazmin edilmeli, onlara en uygun şartlarla iş yerlerinin tekrar açılması sağlanmalı. Ve tekrar ediyorum, İçişleri Bakanlığını buradan uyarıyorum: Bu Belediye Başkanı hakkında derhâl soruşturma açılması gerekiyor. 250-300 küçük esnaf şu anda mağdur durumda.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

12.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Türkiye ekonomi modeline ilişkin açıklaması
MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde yatırım, istihdam, üretim, ihracat, cari fazla yoluyla ülkemizi büyütmeye üzerine uyguladığımız politikalarımızın olumlu sonuçlarını almaya devam ediyoruz. Nitelikli ve sürdürülebilir büyümeye hedefleyen Türkiye ekonomi modeli kapsamında, kaynakların etkin ve verimli alanlarda kullanılması sayesinde, ekonomimiz 2022 yılı üçüncü çeyreğinde de yıllık yüzde 3,9 büyümüştür. Zorlu küresel koşullara rağmen ülkemiz pozitif ayrışmaya devam etmiş, işsizlik oranı yüzde 10'lara gerilemiştir. İstihdam oluşturan, gelir dağılımını iyileştiren ve istikrara odaklanan politikaları kararlılıkla uygulayarak Türkiye Yüzyılı vizyonumuzu hayata geçirme yolunda emin adımlarla ilerliyoruz.

Son yirmi yılda millete verdiği tüm sözleri tutan bir kadro olarak, inşallah, bundan sonra da hizmet siyasetimize devam edeceğiz, hep birlikte daha büyük ve güçlü Türkiye için yeni başarılarla koşacağız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

13.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İstanbul Havaalanı ve Yusufeli Barajı'na ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, bir ülkenin yarınına yönelik yapılan, yapılacak her iş, yatırım ve proje; takdire şayan, tebrik edilmesi gereken ve gelecek nesillerin daha müreffeh, daha gelişmiş bir ülkede yaşamalarına imkân sağlayacak bir güzelliştir. Son yıllarda yapılan yatırımların, gerçekleştirilen projelerin dünya ülkeleriyle yarışır hâle gelmesi sadece hayal kurmaktan öte, bir dünya ülkesi olma adına atılan adımların ete kemiğe bürünmüş hâlidir. “Bu yapılanlar olmasaydı yaşam nasıl olurdu?” diye değerlendirme bile yapmadığımız birçok eser -sanki dün de bizimle beraber varmış gibi içselleştirdiğimiz- bugün hayatımızın bir parçası.

İstanbul Havaalanı'nı yeni yeni takdir ediyoruz. Geçen hafta “Hayırlı olsun.” dediğimiz Yusufeli Barajı'nı takdir için, inanıyorum, çok zamana ihtiyacımız olmayacak; diğer projeler gibi. Bu, bir bakış, vizyon ve ülkeyi yarınlara taşıma ideali ve heyecanından başka bir şey değil diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arık...

14.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, 696 sayılı KHK'nin kapsamı dışında kalan çalışanlara ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

696 no.lu KHK'nin kapsamı dışında kalan, Kayseri Su ve Kanalizasyon İşlerinde çalışan bir emekçi kardeşimizin feryadını anlatmak istiyorum: “Geçinemiyoruz, gündün güne kötüye gidiyoruz ama evimize ekmeğe götürmek için bu şartlarda çalışmaya mecburuz. Sıkıntılarımızı söylüyoruz, hepsi kulak tıkıyor. Biz şoför olarak çalışanları ilçelere götürüyoruz, biz hariç hepsi harcırah alıyor; Yargıtay ‘Resmî tatil gününde on dakika bile çalışılrsa tam gün mesai ücreti alır.’ diyor ama biz alamıyoruz. Maaşımız direkt KASKİ’ye yatırıldığı hâlde promosyon da alamıyoruz. Tüm ekiplere sağlık taraması, aşı yapılıyor; bize gene yok. Dairede makam şoförlüğü yapanlar kadro aldı, arazide çalışan bizler ezilmeye devam ediyoruz. Biz böyle daha ne kadar ezileceğiz?” Az kaldı kardeşim, biraz daha sabır, geliyor gelmekte olan.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

15.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, yeniden değerlendirme zammına ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yeni yılla birlikte AKP'nin zamları ceviz büyüklüğünde dolu gibi yağacak, sağ kurtulan vatandaşlarımıza şimdiden selam olsun. Yeniden değerlendirme oranı yüzde 123; ülkede saray şürekâsı hariç kimin geliri bu kadar arttı bilmiyoruz. Trafik cezaları, araç muayene ücretleri zamlanacak. Vatandaş, sigorta ücretlerindeki artış nedeniyle bırakın kaskoyu trafik sigortası bile yaptıramıyordu, şimdi anlaşılan o ki yakalanıncaya kadar araçlarının muayenesini de yaptıramayacak. Resmî enflasyon yüzde 80'in üzerindeyken araç muayene ücretlerine yüzde 123 zam yapılması tüm vatandaşların bir kere daha soyulması demektir. Ticari araçlar, her yıl araçlarını muayene ettirmek zorunda. Esnaf, pandeminin verdiği zararların etkisini henüz üzerinden atamadı. Mazota gelen zamlarla birlikte belini doğrultamayan esnafımız araç muayene ücretlerini, araç sigortasını, vergisini, BAĞ-KUR ve SSK primlerini ödeyemiyor. Bütün bunlar nakliye maliyetleri olarak aldığımız her ürünün üzerine biniyor.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

16.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Boğaziçi Üniversitesinde yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ülkemizin en köklü, en başarılı kurumu olan Boğaziçi Üniversitesinde çok ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Özellikle partili Cumhurbaşkanı tarafından atanan Rektör ve yeni oluşturulan üniversite yönetimi tarafından, mevzuata uyulmayarak üniversite hocalarına, değerli akademisyenlere haksız iddialarla soruşturmalar başlatılıyor, disiplin soruşturmaları açılıyor; derslerinden uzaklaştırılıyorlar ve üniversiteye girişlerine izin verilmiyor. Bölüm ve öğretim üyelerinin oylarıyla Ekonomi Bölüm Başkanlığı görevini yapan Profesör Doktor Ünal Zenginobuz Hoca haksız soruşturmalar neticesinde idari görevinden alındı, tekrar tekrar üniversiteye giriş yasağı konuldu. Yerine başka bir üniversiteden fakülteye dekan atanıyor ve dekan da tekrar, bölümü olmadığı hâlde Ekonomi Bölüm Başkanı olarak kendisini atıyor. Tartışmalı atamalar devam etmektedir. Özellikle partili Cumhurbaşkanı sisteminin ülkemize yaşattığı kurumsuzlaşma, kuralsızlaşma, kadrolaşma maalesef Boğaziçi Üniversitesinde, bir kurumu âdeta çökertme süreci olarak somutlaşıyor.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

17.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Berkay Şipal'in vefat yıl dönümüne ve Mersin'in Silifke ve Gülnar ilçelerinde meydana gelen sel felaketine ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türk İslam davamıza inanimışlığıyla, samimiyetiyle, kararlı mücadelesiyle ömrünü tamamlayan çok kıymetli dava arkadaşımız Berkay Şipal'i vefatının yıl dönümünde rahmetle ve özlemlerle anıyorum.

Geçtiğimiz günlerde Mersin'imizin Silifke ve Gülnar ilçelerinde meydana gelen yağmur ve dolu yağışları nedeniyle sel sularına kapılan hemşehrimiz Gülcan Eroğlu hayatını kaybetmiş, ev ve iş yerlerini su basarak birçok tarım arazisi zarar görmüştür. Öncelikle hayatını kaybeden hemşehrimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyor, ailesinin acısını yürekte paylaşıyorum. Bununla birlikte, yoğun sağanak yağış ve doludan dolayı tarım arazileri zarar gören üreticilerimize yönelik hasar tespit çalışmalarının yapılmasının ve zararların en kısa sürede karşılanmasının talep ve beklentimiz olduğunu ifade ediyorum. Elleri öpülesi üreticilerimizin her daim yanlarındayız.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

18.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Mersin'de gerçekleştirilen FIBA 2023 Kadınlar Avrupa Basketbol Şampiyonası elemelerine ve Aksıfat Barajı'na ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Mersin'imiz spor faaliyetleri ile dev organizasyonlara ev sahipliği yapmaya devam etmektedir. Mersin'imizde gerçekleşen ve heyecanına ortak olduğum FIBA 2023 Kadınlar Avrupa Basketbol Şampiyonası elemelerinde Kadın Millî Basketbol Takımı'mız tüm rakiplerini yenerek grupta lider olmuştur. Tüm sporcularımızı, Federasyonumuzu yürekte tebrik ediyorum, başarılarının devamını diliyorum.

Ak kadrolar olarak, sembol eserler ve hizmet siyasetiyle yeni Türkiye Yüzyılı'na ilerlemekte ısrarlıyız. Bu sembol eserlerden biri de su tutma işlemi başlatılan ve çalışmaları sona eren Aksıfat Barajı'dır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın olurlarıyla ve destekleriyle gerçekleşen bu devasa eserin tüm Mersinli hemşehrilerime hayırlı olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Gökçel...

19.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Kargasekmez Göleti'ne ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Mersin Mezitli ilçemizde, Doğançay, Tolköy, Takanlı, Pelitkoyağı, Cemilli, Kuzucu, Kuzucubelen, Akarca köylerinde yaşayan, toprağı alın terleriyle yoğuran, ekmeğini taştan çıkartan cefakâr köylülerimiz tarlalarını ekecek, dikecek ama suyu bulamıyor. 2015 yılında projesine başlanan, yatırım programlarında yer alan Kargasekmez Göleti bir türlü inşa edilmedi, köylülerimiz umutla Kargasekmez Göleti'nin yapılmasını bekliyor. Yirmi yıldır iktidardasınız, sulama yatırımlarını yapmadınız, köylerimizi susuz bıraktınız, çiftçimizi üretimden uzaklaştırdınız. Vatandaşlarımız sizden ümidini kesti ama Doğançay, Tolköy, Tokanlı, Pelitkoyağı, Cemilli, Kuzucu, Kuzucubelen, Akarca köylerinde yaşayan köylülerim merak etmesin, yapılacak ilk seçimde iktidara geliyoruz, Kargasekmez Göleti'ni mutlaka yapacağız.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Cora...

20.- Trabzon Milletvekili Salih Cora'nın, çalışma hayatına ilişkin düzenlemelere ilişkin açıklaması

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; bizler her dönem, her alanda milletimizin yanında yer almış, milletimizin sesine kulak vermiş bir siyasi hareketiz. Hükümetlerimiz döneminde özellikle çalışma hayatında da beklentileri karşılamak adına birçok reformu ve düzenlemeyi hayata geçirdik. Son olarak da Sayın Cumhurbaşkanımızın açıkladığı üzere, kamu ve yerel yönetimler

bünyesinde çalışan sözleşmeli personelimizin 3+1 yıllık sözleşme şartını tamamlamaları durumunda memur kadrosuna geçebilmelerinin imkânını tanıdık. Bir sorun varsa onu çözecek olan AK PARTİ'dir. Biz, kamu çalışanlarının da özlük haklarını ve çalışma şartlarını düzelterek yaşam standartlarını artırmaya, çalışma barışını korumaya devam ediyoruz. Şimdi yaptığımız düzenlemeyle 424 bin sözleşmeli personel kadrolu memur olma hakkına sahip olacaktır. Sadece sözleşmeli personele kadro değil, emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımızla ilgili de çalışmalarımız devam etmekte olup en yakın sürede kamuoyuyla paylaşılacaktır. Sayın Cumhurbaşkanımıza bu önemli düzenleme için teşekkür ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağız.

Sayın Dervişoğlu...

21.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine, 30 Kasım 1925 te "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözünün Gazi Meclisin duvarına yazılmasına, TÜİK rakamlarına ve İYİ Parti iktidarına ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, devlet idaresinde keyfiliğe sebep olmuş; Cumhurbaşkanına yasama, yürütme ve yargıyı güdümü altına alan çok geniş ve denetimsiz yetkiler tanıyarak otoriter bir siyasi düzen oluşturmuştur. Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu devlet krizinin ve ekonomik krizin tetikleyici unsuru devlet erklerini ve kurumlarını işleyemez hâle getiren bu tek adam rejiminin anayasal çerçevesidir. İşte bu sebeple Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in liderliğinde İYİ Partinin kuruluş umdeleri, ilk günden itibaren Türkiye'de güçlendirilmiş parlamenter sistemi, hukukun üstünlüğünü, devlet idaresinde güçler ayrılığı ilkesini tesis etmek olmuştur. Bilindiği üzere, pazartesi günü itibarıyla 6 siyasi parti olarak geniş bir mutabakat zemininde hazırlanan güçlendirilmiş parlamenter sistem önerimiz somut bir Anayasa değişikliği teklifiyle milletimizin takdirine sunulmuştur. Siyasi iradenin ve idarenin tek bir kişinin arzu ve heveslerine terk edildiği partili Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi yerine biz kuvvetler ayrılığının tesisi ve Meclisin etkin denetimi diyoruz; biz bu teklifle güçlü Meclis, bağımsız yargı ve aynı zamanda yürütmede istikrar diyoruz; akademiye özerklik, hâkimlere coğrafi güvence diyoruz. Vatandaşlarımızın sağlık hakkından çevre haklarına ve elbette hayvan haklarına kadar geniş bir perspektifin ilk kez anayasal güvence altına alınmasını ve muhafaza edilmesini öneriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - Bu önerimiz kurulduğumuz ve milletin terazisine çıktığımız ilk günden beri İYİ Parti olarak büyük Türk milletine verdiğimiz sözün bir kez daha kolektif iradeyle gür bir tekrardır. Biz aziz milletimize söz verdik; milletimizle el ele vereceğiz ve bu tek adam düzenini, bu harami düzeni vatandaşlarımızın helal oylarıyla yıkacağız dedik. İşte, bu deklare ettiğimiz Anayasa değişikliğiyle istibdat düzeni mağlup olacaktır. Doksan yedi yıl önce bugün Gazi Meclisin duvarına, işte tam oraya "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." yazılmıştır. Ortaya koyduğumuz bu irade tüm vesayetleri aşarak milleti yeniden hâkim kılama iradesidir. Salt siyasi söylem olarak değil aynı zamanda bir yakın gelecek tasavvuru olarak ifade ediyoruz ki hürriyete, adalete ve eşitliğe az kalmıştır; güçlü, refah ve mutlu Türkiye'ye çok az kalmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Saygıdeğer milletvekilleri, biz, TÜİK’i devletin resmî ancak gayriciddi veri kurumu olarak tarifliyoruz fakat ekonomik tablo o kadar karanlık ki TÜİK’in manipülatif verileri dahi aydınlatmaya yetmiyor. Bilindiği üzere Bakan Nebati, Türk lirasının değer kaybı ve enflasyonist politikaları üretim, yatırım, istihdam ve en nihayetinde büyüme vaadiyle açıklamış, milletimizden de müddet talep etmişti ancak milletin gerçekleriyle bağını koparmış, TÜİK rakamlarına göre dahi mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış gayrisafi yurt içi hasıla, bırakın artış göstermeyi bir önceki çeyreğe göre azalmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Hane halklarının tüketim harcamaları 2022 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 20 artmıştır. Enflasyon resmî verilere göre yüzde 80’i aştı, dolar da 18.5 lirayı geçmiştir. Milletimiz kanayan yaralarına merhem bekliyor, Adalet ve Kalkınma Partisi ise sanki yirmi yıldır devleti ve ekonomiyi yönetmiyormuş da yarın iktidara gelecekmiş gibi vaatlerde bulunmaya devam ediyor. Memleketimizi içine sürüklediğiniz derin yoksulluk ve yoksunluk, artık, camdan okuduğunuz pembe tablolarla, makyajladığımız TÜİK rakamlarıyla, sonu gelmeyen müddet talepleriniz ve gerçek dışı vaatlerinizle gizlenemiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın sözlerinizi.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiriyorum efendim, teşekkür ederim.

Ancak hem iktidarımızın miadı hem de milletimizin çektiği bu cefanın son bulması yakındır. Türk milletine sözümüzdür: İYİ Parti iktidarının ilk on iki ayı içinde projelerimizle ve ehil kadrolarımızla milletimizi hem yüksek enflasyon sarmalından hem de faiz belasından kurtaracak refahla buluşturacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Akçay...

22.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, 30 Kasım 1925’te “Hâkimiyet milletindir.” ibaresinin Türkiye Büyük Millet Meclisine âdeta bir mühür gibi yazıldığına, millî sporcuların uluslararası müsabakalarda elde ettikleri başarılarına ve Kemal Tahir’in doğumunun 112’nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Doksan yedi yıl önce, 30 Kasım 1925’te “Hâkimiyet milletindir.” ibaresi Türkiye Büyük Millet Meclisine âdeta bir mühür gibi yazılmıştı. Millî iradeyi hâkim kılma düşüncesi, Amasya Tamimi’nin, Erzurum ve Sivas Kongrelerinin çıkış noktasıdır, Kurtuluş Savaşı’mızın ilke ve gayesidir. Millet iradesinin egemen kılınması, Gazi Meclisimizin temel dayanak noktası ve yegâne sorumluluğudur. “Hâkimiyet milletindir.” ilkesi, cumhuriyetimizin 1921 yılındaki ilk Anayasa metninde yer almış, mevcut Anayasa’mızın 6’ncı maddesi olan “Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir.” hükmünün özünü oluşturmuştur. Yüz iki yıl önce bu çatı altında filizlenen ve milletimiz tarafından bizlere emanet edilen bu bayrağı gururla geleceğe taşıyacağız. Bu vesileyle, Türk milletinin egemenlik hakkını kazanmasına vesile olan başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, Kurtuluş Savaşı’mızın aziz şehit ve gazilerini rahmet ve minnetle anıyoruz.

Sayın Başkan, millî sporcularımız uluslararası müsabakalarda farklı branşlarda kazandıkları önemli başarılarla yenilerini eklemeye devam ediyor. Millî tekvandocularımız, Malta’da düzenlenen Avrupa Yıldızlar Tekvando Şampiyonası’nda 3 altın, 2 gümüş ve 4 bronz olmak üzere toplam 9 madalya kazanarak Avrupa 2’ncisi olmuştur. Millî judocularımız, 26-28 Kasım arasında Lübnan’da

düzenlenen Judo Asya Açık Turnuvası'nda 3 altın, 2 gümüş ve 1 bronz madalya olmak üzere toplam 6 madalya kazanmıştır. 23-27 Kasım arasında Antalya'da düzenlenen Muaythai Açık Kupası'nda Türkiye büyükler, gençler ve çocuklar kategorilerinde şampiyon olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Uluslararası organizasyonlarda kazandıkları önemli başarılarla ülkemizi gururlandıran tüm sporcularımızı, teknik ve yönetim ekibini tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Sayın Başkan, bugün, değerli aydınımız, romancı, yazar, şair, düşünce ve fikir insanı Kemal Tahir'in doğumunun 112'nci yıl dönümüdür. Kemal Tahir, Devlet Ana, Esir Şehrin İnsanları, Yorgun Savaşçı, Kurt Kanunu gibi eserlerinde tarihimizin kritik dönüm noktalarını dönemin ruhuyla tahlil edip romanlaştırmıştır. Eserlerini insanımızı anlama ve anlatma aracı olarak kullanmış, Türk toplumunun kendine özgü yapısını sosyal, siyasi, kültürel ve iktisadi özellikleriyle kaleme almıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Eserlerinde Kurtuluş Savaşı yılları ve Osmanlı tarihi gibi dönemleri işleyen Kemal Tahir, Türk romancılığına yerli bir kimlik kazandırmak için mücadele etmiştir. “Sanatta en büyük sahtecilik, millî kalıplara yabancı özlere doldurmakla olur.” diyen Kemal Tahir, millî kültür ve sanatın önemini özellikle vurgulamıştır. Bu vesileyle Kemal Tahir'i saygıyla ve rahmetle anıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

23.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, GENEL-İŞ Sendikası Genel Başkanı ve beraberindeki heyetin kendilerini ziyaretlerine, TÜİK verilerine, HDP'ye yönelik saldırıların devam ettiğine, Asrın Hukuk Bürosu avukatlarının yaptığı açıklamaya, kadınlara yönelik operasyonlara ve TJA'ya ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün GENEL-İŞ Sendikası Genel Başkanı, Genel Sekreteri ve yöneticileri bizi ziyaret ettiler ve belediye şirketlerinde çalışan işçilerin ne kadar büyük bir ayrımcılığa maruz kaldıklarını aktardılar. Şu anda belediyelere bağlı şirketlerde çalışan işçilerin yüzde 90,5'i büyük bir eşitsizlikle çalışmaya devam ediyor, 563 binden fazla işçi güvencesiz. Peki, bunun dayanağı ne? 696 sayılı KHK'yle kamuda personel çalıştırma usulüne son verildi ve bu şekilde taşeron olarak çalışan 750 bin işçi kamu kurumları ile belediye şirketlerine aktarıldı. Diğer kamu kurumlarında kadrolar verildi ama belediye şirketlerinde taşeronlarda çalışanlara bu hak verilmedi. Bir an önce bu ayrımcılığın ortadan kaldırılması gerekiyor. Belediye şirket işçilerine kadro ve tediye haklarının verilmesi gerektiğini ben de buradan paylaşmak istiyorum.

Sayın Başkan, TÜİK verilerinin ne kadar manipülatif, hormonlu ve gerçek dışı olduğunu birçok vesileyle ifade ediyoruz ama bu hormonlu veriler bile içinde bulunduğumuz bataklığı, batağı gizlemeye yetmiyor. Türkiye İstatistik Kurumu kasım ayına ilişkin Ekonomik Güven Endeksi'ni açıkladı. Buna göre, dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 421,7 artarak 1 milyar 509 milyon dolardan 7 milyar 874 milyon dolara yükselmiş. İhracat artışıdaki yavaşlama ise dikkatten kaçmıyor, on aylık açık 91 milyar doları aşmış durumda.

Evet, bu veriler batağı özetliyor aslında. Ülke her geçen gün batarken insanlarda alım gücü kalmadığı gibi yarına bir güven de bulunmamakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu bataklığın mimarı da elbette iktidarın hukukta, ekonomide, insan haklarında aldığı son derece vahim kararlar ve savaşta ısrar politikasıdır.

Sayın Başkan, HDP'ye saldırılar bitmiyor tabii ama bir saldırı vardı şubat ayında, Adana Yüreğir ilçe örgütümüze IŞİD'liler saldırıda bulunmuştu ve tutuklanmışlardı 16 Şubatta. Evet, tahmin edin diyeceğim ama etmek zor değil; 4 IŞİD'li serbest bırakıldı. Bunlar kim? Ammar Hasan, Beşşar Elali, Mahmut Kendirci.

Kadınlara 25 Kasım'da sokakta oldukları için, şiddetle mücadelede söz kurdukları için işkence yapan bir iktidar HDP ilçe binasına saldıran IŞİD'çileri serbest bırakıyor. İşte, yargının tarafı ve bağımlı hâli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tabii, bugün, kuzeydoğu Suriye'ye saldırıların temel amaçlarından biri de IŞİD'i tekrar diriltmek, bunu bilmek de gerekmiyor aslında. Biz bu kararı kesinlikle kabul edilemez buluyoruz ve bunun HDP'ye saldırıları teşvik ettiğini, desteklemek anlamına geldiğini de ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, hiç bitmeyen bir gündem var; tecrit. Dün Asrın Hukuk Bürosu avukatları çok geniş, hukuki ve ayrıntılı bir açıklama yaptı. Bu açıklamaya göre, Sayın Abdullah Öcalan Şubat 1999, Hamili Yıldırım, Ömer Hayri Konar ve Veysi Aktaş ise Mart 2015'ten bu yana İmralı Yüksek Güvenlikli Cezaevinde mutlak bir tecrit altında tutuluyorlar. Son fiziki temas, aile ziyareti 3 Mart 2020'de gerçekleşiyor. Telefon görüşmesi ise 25 Mart 2021'de, o da büyük bir direniş ve açlık greviden sonra gerçekleştirilen bir telefon görüşmesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Yirmi aydır dış dünyadan tamamen soyutlanarak... Mutlak bir iletişimsizlik var. Sayın Başkan, ne iç hukukta ne uluslararası hukukta ve mekanizmalarda Asrın Hukuk Bürosunun başvurmadığı hiçbir yol kalmadı; CPT raporları, AİHM kararları, iç hukuktaki emredici hükümler, Anayasa'nın emredici hükümleri tamamen yok sayılıyor ve işkencede ısrar ediliyor. Bu işkence, İmralı ada hapisanesinde tutulanlara değil sadece, milyonlarca Kürt'e yapılan bir işkencedir. Artık bu konudaki kaygı çok büyümüştür. Yani şu anda iktidar alenen bütün dünyaya şunu diyor: Ben işkenceci bir iktidarım, işkence yapmakta ısrar ediyorum ve mahpuslara yasal haklarını kullandırmıyorum diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Bu çağrılardan vazgeçmeyeceğiz. Görüşmek için de yapılan başvurulara yanıt verilmemesini bir hukuk devleti olma iddiasındaki ülke için çok vahim buluyoruz. Bir an önce bu işkenceye son verilsin, Sayın Öcalan ve arkadaşları bu tecritten çıkarılsın diyorum.

Sayın Başkan, dün söylemiştim, kadınlara yönelik operasyon devam ediyor, bunların arasında Sultan Esen var; iki yıldır ileri evre meme kanseri sebebiyle kemoterapi gören bir arkadaşımız, yüzde 91 engelli, diğer kadınlarla birlikte kendisi de gözaltına alındı. Bu gözaltıların amacını, kadınlara yönelik düşmanlığı, Kürt kadınlarına yönelik katmerli düşmanlığı ayrıca dün de ifade etmiştik. Bu arkadaşlarımız, kadınlar Ankara'ya getiriliyorlar, Ankara merkezli olduğu iddia edilen bir operasyon ama çalan da oynayan da onlar. İhbarda bulunanlar da gizli tanığı yaratanlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son kez mikrofonunuzu açayım, tamamlayın sözlerinizi.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu soruşturmalarda -benzerlerinde de gördüğümüz gibi- ortada delil falan aranmıyor, delili yaratıyorlar, ihbarı Emniyet yapıyor, kararı İçişleri Bakanı Soylu ve ekibi veriyor. İçişleri Bakanı kadınlara yönelik son dönemde dikkat çekici saldırı girişimlerinin sinyallerini veriyordu.

Sultan Esen başta olmak üzere şu anda gözaltında bulunan kadınların boynunu eğemezsiniz, teslim alamazsınız; onlar gibi dışarıda milyonlarca kadın bu mücadeleye devam edecek. TJA'yı illegalize edemezsiniz, bir kadın platformudur ve kadınların eşit, özgür yaşamı için mücadele etmektedir diyorum. Kadınları karşınıza alırsanız büyük kaybedeceksiniz demek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu...

24.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözüne ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine, Türkiye ekonomi modeline, toplumun hiçbir kesimini enflasyona ezdirmediklerine ve cumhuriyetin 100'üncü yıl bütçesine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIÖĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepimizin bildiği üzere, Meclisimizin en yüce sözü "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." Bu sözün gereğini ifa etmek için Türkiye Büyük Millet Meclisinde kuvvetler ayrılığı sistemi içerisinde yasama, yürütme ve yargının oluşumuna ilişkin Anayasa düzenlemelerini hep beraber 2016 yılında Anayasa Komisyonunda başlamak üzere gündeme getirdik. Önce Anayasa Komisyonunda, daha sonra Genel Kurulda uzun müzakereler sonucunda milletimizin önüne gelen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi anayasal değişikliği referandumda milletimizin onayıyla kabul edildi ve 2018 yılından itibaren bütün unsurlarıyla yürürlüğe girerek dört yıldır Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi uygulanagelmektedir. Bu sistem milletin iradesinin kabulünün sonucunda uygulanan bir sistemdir ve burada çift başlılık ortadan kaldırılmış, Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu birleştirilerek -bütün dünyada örnekleri olduğu üzere- parlamenter hükümet sisteminden başkanlık hükümet sistemine, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmiştir, bu da milletimizin onayıyla yapılmıştır, şu anda da kuvvetler ayrılığı sistemi yasama, yürütme ve yargı nezdinde devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIÖĞLU (Çankırı) – Her on beş on altı ayda bir koalisyonlar dönemini birbiri ardı sıra devam ettiren ve vesayet odaklarının rol üstlendiği, güven ve istikrarın maalesef yakalanamadığı, 28 Şubatların, birçok muhtıraların yaşandığı, darbelerin yaşandığı parlamenter hükümet sistemi yerine millet iradesiyle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmiştir ve yüzde 50+1'le tıpkı milletvekillerinin, yasama organının doğrudan millet tarafından seçilmesi söz konusu olduğu gibi, hükümetin, yürütmenin de doğrudan millet tarafından seçilmesi ve istikrarsızlığa kapı aralanmaması söz konusu olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun devam edin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIÖĞLU (Çankırı) – Bu mealde, sistemin kendi içerisinde doğrudan demokrasiye geçiş söz konusu olmuş, halk iradesi, egemenliğin kaynağı olan millet ne derse onun cari olacağı, bütün vesayet odaklarının da elimine edildiği bir sistem cari kılınmıştır. Dolayısıyla, bu konuda vesayet odaklarının artık rol üstlenmesine imkân tanınmayacak Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin farklı şekilde nitelendirilmesinin kabul edilemeyeceğini ifade etmek istiyorum.

Bu mealde, milletimiz, sistemin işlerliğine, hızına, her türlü karar alma mekanizmalarıyla demokratik istişareler neticesinde hiçbir vesayet odağının rol üstlenemediği bu dört yıllık uygulama dönemine de şahit olmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla, bunun dışındaki yaklaşımların kabul edilme durumu söz konusu değildir.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; malumunuz dünya küresel bir kriz içerisinde, bunun Türkiye'ye etkileri söz konusu. Geçen sene yüzde 11 büyüme kaydeden Türkiye, son üçüncü çeyrekte yaklaşık yüzde 4 büyümeyle bu manada da pozitif bir ayrışma içerisinde olduğunu göstermektedir. Türkiye, ekonomi modeliyle, yatırım, istihdam, üretim, ihracat ve cari fazlaya dayalı millî ve yerli ekonomi modeliyle hakikaten bu konuda olumlu sonuçlar almaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu bağlamda, inşallah yarın Sayın Çalışma Bakanımızın; işveren sendikaları, işçi sendikalarıyla bir araya gelmesi suretiyle başta asgari ücretli toplum kesimlerimiz olmak üzere, memurlarımız, emeklilerimiz, çiftçilerimiz, işçilerimiz; bütün esnafımız, tüccarımız, sanayicimizle ilgili inşallah 2023 yılından itibaren bütün toplum kesimlerinin alım gücünü artıracak, ekonomik refahını daha da yukarılara çıkaracak bir dizi düzenlemenin Meclis gündemimizde olacağını inşallah buradan bütün kamuoyuyla paylaşmak isterim. Bugüne kadar hiçbir toplum kesimimizi enflasyona ezdirmedik, ezdirmeyeceğiz, 2023 yılı Türkiye'nin yeni yüzyılının inşallah büyük bir müjdesi ve başlangıcı olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 2023 yılı Türkiye Yüzyılı'nın bir başlangıcı olmak üzere, inşallah, aziz milletimize nice hayırlar ve bereketler getsin diyor, şimdiden 2023'ün bütçesinin, cumhuriyetimizin 100'üncü yıl bütçesinin bereketlere vesile olması duasıyla, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Grup önerilerine geçmeden önce tekrar bir hatırlatma yapmak istiyorum.

Arkadaşlar -biliyorsunuz- Grup Başkan Vekilleriyle yapmış olduğumuz istişare neticesinde bugün ve yarın ek süreleri kullanılmayacağı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bu kararı alan Başkan Vekilleri birbirleriyle bir saat tartışıp da bizi burada bekletmesinler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gürer.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine görev verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

VI.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- İYİ Parti Grubunun, Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 milletvekili tarafından, kamuda bulunan farklı istihdam türlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 6/10/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Kasım 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/11/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/11/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 milletvekili tarafından, kamuda bulunan farklı istihdam türlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 6/10/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 30/11/2022 çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Şimdi önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Sayın İsmail Koncuk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugünlerde sözleşmelilerin kadroya alınması gündemde. Dün de mevcut düzenlemeyle ilgili açıklanması gereken hususlar olduğunu burada ifade etmiştik. Bugün de kamuda yirmi yılda yarattığınız kaos, karmaşayı anlatmaya çalışacağım. Gerçi bugünlerde toparlamaya çalışıyorsunuz ama emin olun, toparlayamazsınız, sizin bile gücünüz yetmez. Yirmi yılda âdeta kamuya bomba attınız.

Maviş Bey gülüyorlar. Gülersin tabii; perişan olan millet, perişan eden sizsiniz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Tabii, sevdiğimden söylüyorum Maviş Bey'e de bu arada söyleyeyim.

Şimdi, bakın “Beş dakika süreniz var.” dedi Sayın Başkan ama emin olun; bunları, kamuyu beş dakikada anlatmak mümkün değil. Benim burada iki saat filan konuşmam lazım, iki saat filan anlatmam lazım; ona zaman yetmez. Taşeronu güya kadroya aldınız ama 4 Aralık şartı gelmişti; bir de yüzde 70-30 oranı. Bunun dışında kalan insanlar hâlâ taşeron olarak çalışmaya devam ediyor. Ne yapacağınızı da bilmiyorsunuz. Herhangi bir açıklama şu ana kadar görmedik. 2011 yılında vekil ebe, hemşire vesaire 4/B'ye alındı, 2013 yılı itibarıyla kadroya geçirildi ama dün Çalışma Bakanlığının sözleşmeyle ilgili yapmış olduğu açıklamada bunlarla ilgili bir adım atılıp atılmayacağını bilmiyoruz.

Bakın, güya en çok önem verdiğiniz Diyanet... Vekil imam var, Kur'an kursu öğreticileri var, bakın, Kur'an kursu öğreticileri; çok az bir maaşla çalışıyorlar. Bunların feryatlarını duymuyorsunuz. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında ek ders karşılığı çalışanlar var; sizin döneminizde bunlar oldu. PTT'de -birçok kişi bilmez- idari hizmet sözleşmesiyle çalışanlar var. Asgari ücret kadar geliri olmayan ücretli

öğretmenler var. Aile sağlığı merkezlerinde 4924 sayılı Yasa'ya tabi ve ne yapacağınızı bilmediğiniz çalışanlar var. Belediyelerde çalışan sözleşmeliler var. Ayrıca, belediyelerde güya şirketlere aldığımız, kadro verdiğiniz sayıları yaklaşık 500 bini bulan çalışan var; bunlara kadro vermediniz, kimseyi aldatmayın, kimseyi kandırmayın. Bu belediye şirketlerine aldığımız, kadro verdiğiniz çalışanlara şöyle dönüp bakmak zorundasınız, bunlara sağlam bir kadro vermek sizin borcunuz çünkü aldattınız.

Suriyeli çocukların eğitiminde PIKTES projesi kapsamında çalışan öğretmenler var. Ya, arkadaş, böyle bir şey olabilir mi; kamu ne hâle gelmiş. Yılların sendikacısı olarak bunları anlatmaya benim bile dilim dönmez oldu. Muadili çalışanların haklarından mahrum bırakılmış 696 sayılı KHK'yle, yine taşerondan kadroya aldığımız kişiler var. Emekli maaşı almaya hak kazandığı gün bunları emekli ediyorsunuz yani düşünün, erken emekliliğe AK PARTİ iktidarı sıklıkla karşı olduğunu anlatır ama hem bu 696 sayılı KHK'yle kadroya aldığımız işçileri hem de 4/C'den 4/B'ye geçen sözleşmelileri yaşlılık maaşı almaya hak kazandığı andan itibaren emekli ediyorsunuz; bunu açıklamanız lazım, önce kendinize, sonra kamuoyuna. Toplum Yararına Program kapsamında personel aldınız. Bunlar da diyor ki: "Bize de kadro verin." Haklılar; bunları da görmezden geldiniz. Öğretmenevleri, polisevleri, orduevlerinde çalışanlar var; perişanlar. Üniversitelerde 50/d problemi var, yıllardır çözemediniz 50/d problemini. BAĞ-KUR tescil mağdurları var -burada ben kanun teklifi verdim, reddettiniz- "70 yaşına geldim, hâlâ torunumun verdiği cep harçlığına muhtacım." diyen insanlar bunlar. Memur olmak isteyen, üniversite bitirmiş işçiler var; toplu sözleşme kararı olmasına rağmen vermediniz. 3600 düzenlemesinin dışında kalan memurlarımız var.

Saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Beş mi?

BAŞKAN – Pardon, üçe indirmişler.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Laf ağızdan çıktı Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Beş artık Başkan.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Ama çıktı ağzınızdan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dün de mağdur olmuştun Filiz Hanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kadınlara pozitif ayrımcılık...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Dörtte anlaşalım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

Üçte kalalım bence.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Farklı statülerde çalıştırılan memurlar aynı işi yaptığı hâlde farklı ücret alıyor; bu, Mecliste de aynı. Mecliste 4/A'lı, 666 sayılı KHK'yle işe alınan hizmetli personelin özlük hakları ihlal ediliyor. Hizmetli personellerin görev tanımları İç Tüzük'te de yer almıyor ve bu nedenle hizmetli personel hemen her iş kolunda tamamen amirlerin iradesine bağlı olarak çalıştırılıyor. Meclisteki tek iş güvenliği önlemi su geçirmeyen çizme vermek. Normalde 25 kilodan ağır yüklerin taşınması yasakken personeller çoğu zaman bu sınırı aşan yükler taşıdıklarını ifade ediyorlar. Aynı işi yapmasına rağmen hâlâ 666 sayılı KHK'yle alınan 4/A'lı personel, eski 4/A'lı

ve 4/B'li personele göre daha düşük ücretlerle çalıştırılıyor ve hafta sonu nöbetlerinde ya da Genel Kurul nöbetlerinde ilk önce 666 sayılı KHK'yle alınan 4/A'lı personel çalıştırılıyor. Bu personel eski 4/A'lılara ve 4/B'lilere göre daha farklı ek mesai ücreti alıyor. Ek mesai ücretleri yılın altı ayı için ödeniyor, ek mesailer izne çevriliyor geri kalan için ama izin de "Çok iş var." diyerek kullandırılmıyor. Sabah sekizden akşam altıya kadar süren uzun mesailer var, üzerine ek mesai yaptırılıp bin lira fazla mesai ücreti alıyorlar. Gece geç saatlere kadar mesai yapan personel Genel Kurulun çalışma saati gece on ikiyi aşıya da ertesi gün izin kullanamıyor. İşe girdiğinde eğitimi devam eden personelin eğitim hakkı da engelleniyor ve birçok 4/A'lı hizmetli personel hâlihazırda eğitim alamıyor.

İki yıl önce de danışmanların kıdem tazminatı sorununu dile getirmiştım. Meclis Başkanı Mustafa Şentop, hakları için gerekli düzenlemeyi yapacağına söz vermişti; danışman arkadaşlar hâlâ çözüm bekliyor. Yani Meclisin hâli ahvali böyle, kendi söküğünü bile dikemiyor ama ülke sorunlarını çözmeye talip.

Meclis çalışanlarından söz etmişken, yıllarca elinden çay içtiğimiz ve eylülde genç yaşta kaybettiğimiz sevgili Sezgin Okur'u da tekrar anmak ve ailesine başsağlığı dilemek isterim.

Son bir sözüm, Meclis koridorlarında Genel Başkanlar, Bakanlar geçecek diye vekillerin yolunu kapatan, ellerini kollarını açarak dikilen her partiden korumalar da kendilerine çekidüzen versinler. Birçok kez uyardım, bu kürsüden de uyarıyorum; hepimiz burada halkın hakları için varız.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ali Keven.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ KEVEN (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamuda istihdam edilen sözleşmeli personellerin durumu hakkında verilen Meclis araştırması önergesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "neoliberal sistem" diye adlandırılan ve emeğin acımasızca sömürüldüğü, çalışma güvencesinin olmadığı bu düzende AKP döneminde -icat edilen- esnek, güvencesiz, kısmi süreli, altı ay süreli, dokuz ay süreli, ücretli, sözleşmeli gibi pek çok istihdam modelini ortaya çıkardınız. Uzun süre uygulanan ve işçinin emeği üzerinden yüklenici firmaların zengin edildiği taşeron sistemi pek çok mağduriyet yarattı. "Kamuda kadro güvencesi" derken ne olduğu belirsiz ve erken yaşta zorunlu emekliliğin dayatıldığı, taşerona sözde kadro uygulamasıyla, 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle yeni yeni sorunlar ortaya çıktı. Belediye ve KİT'lerde çalışan taşeron personel ise yine şirket personeli oldu ve kadroya geçemedi.

Yine, bu kürsüde yüzlerce kez söylediğimiz ücretli öğretmenlik sömürüsü maalesef devam ediyor. Ücretli öğretmenlik görevini uzun zamandır sürdüren öğretmenlerimiz de kadro talebini alanlarda duyurmaya çalışıyorlar. PİKTES kapsamında göçmenlere Türkçe öğretiminde görevlendirilen öğretmenlerimiz acil kadro talep ediyor.

Aile sağlığı merkezlerinde, öğretmenevlerinde, polisevlerinde görev yapan sözleşmeli personeller de kadro hakkı istiyorlar. Kamuya kadrolu işçi olarak alınan ancak sanki piyasa koşullarında bir özel sektörmüş gibi asgari ücretle çalıştırılan kamu işçileri insanca yaşayabilecekleri bir ücret talep ediyorlar.

Şu an Sağlık Bakanlığı 11 bin kamu işçisi alıyor ancak ilanı incellerseniz, alınan işçilerin asgari ücret karşılığı çalıştırılacaklarını görürsünüz. Yoksulluk sınırının altında olan bu asgari ücretle bu insanlar nasıl yaşayacak merak ediyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

İŞKUR tarafından uygulanan Toplum Yararına Çalışma Programı'nda çalışan ve dokuz ay sonra elinde hiçbir hak olmadan tekrar evine dönen emekçilerimiz geçinebilecekleri daimî bir iş istiyorlar. Siz, okullar açık olunca dokuz ay çalıştırdığımız temizlik görevlilerini, güvenlik görevlilerini üç ay kapı dışarı ediyorsunuz; adalet bunun neresinde? Böyle kamu düzeni olmaz! Vatandaş sömürüye açık, ucuz iş gücü gibi gören bir sosyal devlet anlayışı asla olmaz; bunun adı olsa olsa harami düzeni olur sevgili arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar) Yaşanan bunca soruna ne zaman duyarlılık göstereceksiniz; merak ediyorum. Evini geçindirecek bir işe ihtiyacı olan milyonlarca yurttaşımız kendisini açlığa terk eden ama birkaç büyük müteahhide milyarlarca lira aktaran bu düzenden, emeğinin yok sayılmasından bıktı!

Geliyor gelmekte olan, saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Orhan Yegin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun vermiş olduğu öneri hakkında grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği gibi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesi uyarınca kamu hizmetleri memurlar, sözleşmeli personel ve işçiler eliyle gördürülmektedir. Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerinde esas olan kamu hizmetlerinin memurlar eliyle gördürülmesi iken birtakım yasal şartların sağlanması hâlinde sayılan diğer personelin de kamuda istihdam edilmesi hukuken mümkündür. Sözleşmeli personel uygulaması, kariyer ilkesi yerine iş tanımı esasına dayanmakla birlikte, çok eskilere dayanan ve aslında ilk başlarda istisnai olarak tercih edilmekte iken daha sonra kamuda sözleşmeli istihdam türünün, özellikle, 1980'li yıllarda -altını çizerek söylüyorum, 1980'li yıllarda- ve sonrasında uygulanmaya başlanması da etkisiyle, asli ve sürekli işlerde tercih edilmesi de evet, yaygınlaşmıştır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bakıldığında serbest piyasa ekonomisi...

ORHAN YEGİN (Devamla) – Hatırlanacağı üzere 2011 ve 2013 yıllarında sözleşmeli personelin kadroya geçirilmesine yönelik birtakım kanuni düzenlemeleri hayata geçirmiştik ve yaklaşık on yıldır, kamuya alınan sözleşmeli personelin, talepleri doğrultusunda kadroya alınması için de bugün yeni bir adımı, inşallah, hep beraber atıyoruz. Bu sefer, sözleşmeli personelin istihdamı statüsünde kalıcı bir adım olarak "3+1" formülünü getiriyor ve bundan sonraki sözleşmeli personel alımlarında üç yılını dolduran herkesin otomatik olarak kadroya geçişini mümkün kılacak bir düzenlemeyi, inşallah, önümüzdeki günlerde Meclisimize getireceğiz.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Ayrımcılığa devam yani.

ORHAN YEGİN (Devamla) – Başkanım, böylece, dönem dönem sözleşmelilerin kadroya geçirilmesine yönelik beklentiyi de ortadan kaldırmış olacağız. Bir başka deyişle, dolaylı olarak kamuda asli istihdam türünü kadrolu personel ve daimi işçiler olarak 2'ye indirmiş olacağız; daha önce 4/C geçici personel statüsünü kaldırmış ve o statüdeki çalışanlarımızı da 4/B sözleşmeli statüye almıştık.

Evet, doğru, denildiği gibi birçok kurumda farklı farklı istihdam modelleri uygulanıyor; doğru ancak atacağımız bu son adımla, asli sözleşmeli statüde istihdam edilenler dışında geriye genellikle geçici veya teknik hususlarda kurumların ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik istihdam edilenler kalıyor. Şimdi, takdir edilmelidir ki kurumun süreli projeler kapsamında çalıştırdığı; örneğin AB projeleri, dünya bankası projeleri, farklı projeler kapsamında istihdam edilenler gibi veya hizmetin aksamaması için asli personel ataması yapılan kadar ücret karşılığı bir personel görevlendirildiği; örneğin vekiller gibi, ücretliler gibi veya sosyal istihdam politikasının yürütüldüğü; örneğin İŞKUR üzerinden toplum yararına program gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yegin.

ORHAN YEGİN (Devamla) – Ek süre vermeyecek misiniz?

BAŞKAN – Ek süre vermiyoruz bugün.

ORHAN YEGİN (Devamla) – Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL KONCUK (Adana) – Onlar da kadro istiyor şimdi Sayın Bakanım, ne yapacaksınız? Onları da siz icat ettiniz.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Mardin Milletvekili Pero Dundar ve arkadaşları tarafından, Garibe Gezer'in Kandıra Cezaevinde uğradığı işkence ve şüpheli ölümünün araştırılması amacıyla 28/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Kasım 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/11/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

28 Kasım 2022 tarihinde Mardin Milletvekili Pero Dundar ve arkadaşları tarafından verilen (22664 grup numaralı) Garibe Gezer'in Kandıra Cezaevi'nde uğradığı işkence ve şüpheli ölümünün araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer grup önergelerinin önüne alınarak görüşmelerin 30/11/2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Pero Dundar. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA PERO DUNDAR (Mardin) – Değerli arkadaşlar, grup önerimiz hakkında söz almış bulunmaktayım. Öncelikle cezaevlerinde bizleri izleyen arkadaşlarımız başta olmak üzere tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Önergemizde, Kandıra Cezaevinde şüpheli bir şekilde yaşamını yitiren Garibe Gezer'in ölümünün, uğradığı işkencelerin ve cinsel şiddetin araştırılması için komisyon kurulmasının gerektiğini belirtiyoruz. Ancak Garibe'ye yaşatılanlara gelmeden önce belirtmeliyiz ki bugün, cezaevlerinde, 12 Eylül darbelerine rahmet okutan bir düzey var; hak ihlallerine, işkencelere artık sistematik, olağan bir hâl getirilmiş durumdadır. Hasta tutsaklar tahliye edilmiyor, tutsakların infazları keyfi gerekçelerle yakılıyor, cezaevlerinde ölümler yaşanıyor, tutuklular sağlık ve haberleşme hizmetlerinden yararlanamıyor. Grup olarak verdiğimiz yüzlerce önergeyi Adalet Bakanı ya cevapsız bıraktı ya da türlü şüphelerle önergelerimiz iade edildi. Bakanlık cezaevindeki hak ihlallerine sessiz kaldı tıpkı Garibe Gezer'in ölümünde olduğu gibi. Bilmek istemeyenlere, duymak istemeyenlere ısrarla Garibe'nin yaşadıklarını söylemeye ve teşhir etmeye devam edeceğiz. Garibe 2016 yılında tutuklanmış ve daha

sonra Mardin Nusaybin ilçesinden Kandıra Cezaevine sürgün edilmişti. Burada cezaevi personeli tarafından işkenceye maruz kalırken doktorlar tarafından muayene edilmemiştir. Cezaevi idaresi ve savcılıksa Garibe'nin şikâyetleri hakkında hiçbir işlem yapmamıştır. Aynı şekilde, ailesi ve avukatları defalarca çağrı yapmasına rağmen sessiz kalmış ve geçtiğimiz yıl 9 Aralıkta Garibe, Kandıra Cezaevinde yaşamını yitirmiştir. Cezaevi yönetimi garibenin ölümünü intihar olarak duyurdu ancak biz bunun ne intihar ne de şüpheli ölüm olmadığını biliyoruz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ağabeyine sor ağabeyine, ağabeyi biliyor.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Cezaevi komisyonunda olacaksın bir de değil mi?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ağabeyi biliyor, Garibe'nin ağabeyi biliyor ne olduğunu.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sen de çok iyi biliyorsun, çık konuş.

PERO DUNDAR (Devamla) – Garibe'nin nasıl ölüme sürüklendiğini çok iyi biliyoruz. Tüm deliller soruşturma dosyasında olmasına rağmen adli makamlar tarafından ciddiye alınmayan, geçtiğimiz günlerde basına da yansıyan görüntülerden birkaç kare göstermek istiyorum, özellikle de sesini yükseltenlere göstermek istiyorum; bu karelere baksınlar. (HDP sıralarından alkışlar) Bunların hepsi basına yansıyanlardır, gardiyanlar tarafından işkenceye uğrayan kadın gösteriliyor. Garibe çok sayıda gardiyan tarafından yerlerde sürükleniyor ve işkenceye uğruyor. Eminim ki bir çoğunuz bu görüntüleri görmüşsünüzdür. Peki, bu görüntülere rağmen Kandıra Savcılığı ne diyor biliyor musunuz? Garibe'nin ölümünde kimsenin kastı veya kusuru yokmuş, kovuşturmaya gerek yokmuş. Kadınları ölüme sürükleyen, kadın katillerini koruyan erkek devletin yargısı yine şaşırtmadı; katilleri, işkencecileri ve cinsel şiddet faillerini korudu. Cezaevlerinde bu şiddeti uygulayanlara sessiz kalan erkek devlet, dışarıda da aynı yöntemleri uyguluyor.

Geçen hafta, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü kapsamında her yerde alanlardaydık, kadınlar erkek devlet aklına karşı sözünü söylemek için bir kez daha alanlardaydı ancak erkek devlet kadınların mücadelesinden ve “...”(*) sloganımızdan öyle korkuyor ki korktuğu ölçüde de saldırganlaşıyor. Korkuları da boşuna değil elbette çünkü bu slogan ve mücadele erkek egemen sistemi sarsıyor ve dünyanın dört bir tarafından kadınların yüreklerine kazanıyor. Bu korkulardan birini daha söyleyeyim: Dün 14 farklı ilde yapılan operasyonlarda, kadın mücadelesini yürüten onlarca TJA aktivisti kadın arkadaşımız gözaltına alındı.

Peki, TJA nedir? TJA Kürt kadın özgürlük mücadelesini yürütenlerdir, kadına yönelik şiddete karşı “Dur!” diyenlerdir, dünya kadın hareketi mücadelesine ilham kaynağı verenlerdir, Türkiye kadın hareketinin en güçlü bileşenleridir, Kürt kadınlarının çatı örgütüdür, ortak kimliğidir. TJA'ya saldırılarının temelinde, işte, bu kimlikler vardır. Her türlü baskıya ve şiddete karşı mücadele eden arkadaşlarımız siyasi soykırım hesapları yapanların emriyle gözaltına alındılar. Eş başkanlığı ve eşit temsili suç olarak gören bu iktidar, operasyonlarla, tarihe adını “kadın düşmanı” olarak yazdırdı. Peki, bu dosyayı hangi savcılar hazırlamış? Ben yine söyleyeyim: Erkek devletten talimat alan savcılar hazırlamış bu dosyayı. Garibe Gezer'in yaşadığı şiddete takipsizlik kararı veren savcılar, adı birçok suça karışan savcılar hazırlamış bu dosyayı, tıpkı partimize karşı yürütülen Kobani kumpas davasının ve daha birçok illegalize etme girişiminin başındaki savcılar gibi. Evet, bunlar özel görevlendiriliyorlar, Kürt ve kadın düşmanlığını yargıda ön sıraya oturmuş bunlar. Bunların eliyle, Ankara, âdeta Kürtleri, kadınları, devrimcileri yargılama merkezine dönüştürülmüştür ama bu çabalar boşuna, kadınlar üzerinde yaptığımız yanlış hesaplarınız kadın özgürlük mücadelesinin sınırından geri dönecektir ve bir kez daha diyoruz: “...”(*) Eğer gerçeklerin açığa çıkmasını istiyorsanız bu önergemize “evet” diyeceksiniz. Vicdanımıza bırakıyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ali Haydar Hakverdi.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ali Haydar, doğruları söyle.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Kesinlikle doğruları söyleyeceğim Sayın Vekilim.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Tamam.

CHP GRUBU ADINA ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekillerimiz; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Şöyle başlamak istiyorum: Garibe Gezer’in ölümü maalesef göz göre göre gelmiş bir ölümdür, maalesef. Sebeplerini açıklayacağım: Etkin bir soruşturma daha önceden başlatılmamış, daha önce intihar girişimlerinde bulunmuş ancak sebepleri, koşulları ve nedenleri araştırılmamış. Tekrar tekrar devam eden girişimleri sonrasında avukatının vermiş olduğu dilekçeler takipsizlikle sonuçlanmış, aynı şekilde, avukatlardan soruşturma gizlenmiş ve gerekçeler, sebepler etkin bir soruşturma yapılmaması sebebiyle yeniden, yeniden gün yüzüne çıkmış ve maalesef sonuç itibarıyla “Garibe Gezer intihar etmiştir.” bulguları mevcut. Elbette bunun da etkin bir şekilde soruşturulması, intihar etmişse, evet, intihar ettiğinin tespit edilmesi ama asıl buradaki mesele intihara sürükleyen sebeplerin araştırılması, burada bir etkilinin, yetkilinin, idarenin bir suçu veya ihmali var mı yok mu, onun araştırılması gerekir. Şöyle ki: Garibe Gezer’in ölümünde intihar şüphe götürmez görünebilir ama bu benim işim değil; bu, etkin soruşturma yapan hukukun işi ancak daha önce de girişimi olmuş ve burada araştırılması, soruşturulması gereken, suça sürükleyen sebepler. Beş yıllık tutukluluk süresinde Garibe Gezer 8 kez ayrı cezaevi gezdirilmiş, bakın, 8 ayrı cezaevine sevk edilmiş, oysa ailesi Mardin’de. Avukatı şikâyetçi olmuş ama bir soruşturma yapılmamış, bakın bu şikâyetten önce. Daha sonra, avukatıyla bugün ben konuştum telefonda “Talebi neydi?” dedim, dedi ki: “3 kişilik hücreye sevk edilmek istiyor.” Açtım yasaya baktım, Garibe Gezer hakkında verilmiş bir hüküm yok, kesinleşmiş bir hüküm yokken tek kişilik hücrede tutulmuş, talebi de 3 kişilik hücreye alınmak. Ceza İnfaz Kanunu’nun 4’üncü maddesi açık, diyor ki: Kesinleşmişse, ağırlaştırılmış müebbet almışsa tek kişilik hücrede tutulur. Ya, intihara sürüklenme eğilimi olan veya intihar eğilimi olan bir kişiye neden kanuni hakkını vermeyip diğer arkadaşlarıyla birlikte koymadınız da bu olayların yaşanmasına sebep oldunuz? İşte burada, bu olayın yaşanmasına sebep olan idareyi etkin bir şekilde soruşturmazsanız benzer olaylar yaşanır, benzer ölümler yaşanır. Geçtiğimiz gün ülkemizde 57 ölüm vakası yaşanmış; bunların gerekçeleri soruşturulmadan, sorumlular açığa çıkarılıp yargılanmadan yeni ölümlerin önüne geçemeyiz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak diğer partilerden farklı bir refleks gösteriyoruz. Güvenlik ile insan hakkı dengesinde, kesinlikle bu denge korunarak ama insan hakkı konusunda da beher yorum yapılarak bir uygulama geliştirildiği kanaatindeyiz diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Hakverdi.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın İbrahim Yurdunuseven.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerine partim adına söz almış bulunmaktayım. Öncelikle, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri seyretmekte olan aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Hükümlü ve tutukluların tedavileri sırasında gerekli tüm hizmetler Adalet Bakanlığımız tarafından karşılanmaktadır. 5275 sayılı Kanun’un 2 ve 3’üncü maddelerinde yer alan amir hükümler uyarınca ceza infaz kurumlarında hiçbir hükümlüye ayrımcılık, kötü muamele ve keyfi bir uygulamanın yapılması söz konusu değildir. Adalet Bakanlığımız, cezaevlerinde şiddete sıfır toleransla hizmet vermektedir.

Bugün aldığımız en son güncel verilere göre, cezaevlerinde Covid izinliler hariç 210 bin civarında erkek, 13 bin civarında da kadın mahkûm bulunmakta. Buna karşın, Bakanlığımız nezdinde 65 bin erkek ve 11 bin civarında da kadın infaz koruma memuru çalıştırılmaktadır. Bu da gösteriyor ki neredeyse her 1 kadın mahkûma 1 kadın infaz koruma memuru, her 3 erkek mahkûma da 1 erkek infaz koruma memuru istihdamı sağlanmaktadır.

Başkanı bulunduğum ve içerisinde de tüm siyasi partilerin milletvekillerinin bulunduğu Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonumuzla yaptığımız tüm ziyaretlerde gördüğümüz gibi, terör örgütü mensuplarının aynı konuda diğer mahkûmlarla yüzde yüz farklı beyanlarda bulunarak dezenformasyona yönelik beyanlarını bizzat gördüm. Cezaevlerinde iddia edilen tüm hususlar tamamen siyasi bir propaganda olarak kullanılmaktadır. Örneğin, aynı cezaevinde, aynı karavanada pişen yemeklerle ilgili olarak mahkûmların bir kısmının hiçbir şikâyeti olmazken özellikle terör ve siyasi tutukluların başka ve aşırı derecede şikâyetçi bulunmaları izahı mümkün olmayan bir husustur. Alt komisyonumuzun tüm üyeleri de eminim, buna ittifak edeceklerdir, hiçbir cezaevimizde sistematik bir şiddet söz konusu değildir.

HDP grup önerisinde bahsi geçen Garibe Gezer'in cezaevi personeli tarafından işkence, kötü muamele ve istismara maruz bırakıldığı iddiası da gerçeği yansıtmamaktadır.

PERO DUNDAR (Mardin) – Sayın Başkan, bak, bu görüntüler basına yansıdı, gardiyanlar var burada. Bu görüntüleri kim yansıttı o zaman?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) - Önergede ismi geçen Garibe Gezer, terör örgütüne üye olmak suçundan hükümlü olup Kocaeli 1 No.lu F Tipi Cezaevinde intihar etmiştir. Kendisine, bizim de imzamız bulunan Minnesota Otopsi Protokolü çerçevesinde otopsi yapılmış ve hatta -ağabeyine de sorabilirsiniz- “Kendisine istismar yapıldı mı?” yönündeki bir beyanda da, öyle bir şey olmadığı ağabeyi de bizzat beyan etmiştir.

PERO DUNDAR (Mardin) – Öyle bir şey yok, biz aynı ilde yaşıyoruz. Kız kardeşinin açıklamaları var.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) - 22 Kasım 2022'de de Kandıra Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Garibe Gezer'in ölümünde kamu davası açmak için yeterli delil ve kasıt bulunmadığından dolayı kovuşturmayaya yer olmadığı, akabinde yapılan mahkeme itirazında da “ret” kararı verilerek takipsizlik kararı da kesinleştirilmiştir.

Bugüne kadar bu cezaevlerinin iyileştirilmesinde ön katkısı bulunan başta Sayın Cumhurbaşkanım Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere tüm bakanlarımıza, cezaevi personellerimize ve gerçekten büyük bir özveriyle çalışan infaz koruma memurlarımıza teşekkür ediyor, HDP grup önerisine karşı “hayır” oyu vereceğimizi beyan ediyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

PERO DUNDAR (Mardin) – Zaten başka bir şey beklemiyorduk ki sizden.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – O gözlüklerinize bir bakın, göreceksiniz, o gözlüklerinize bir bakın. İnsan biraz utanır konuşurken be!

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sen de o gözlüklerle bak, sataşma!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Gel bak, gel bak; gözün görmüyorsa bak!

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sen de gözlüklerinle bak, terbiyesizlik yapma!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 60'a göre bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- *Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İnsan Hakları Komisyonu Cezaevi Alt Komisyonu Başkanından yine bir personele güzelleme konuşması dinledik ve bu işkenceyi yapan infaz koruma memurlarına teşekkür ettiniz. Tebrik ediyorum sizi(!) Bu videoya yansıyan işkence görüntüleri hakkında tek bir cümle etmediniz. Bir soruşturma var mı, yok mu diye bunu açıklama gereği duymadınız. Garibe Gezer videoda alenen 5-6 infaz koruma memuru tarafından yerde sürükleniyor, copları birbirlerine devrediyorlar ve bundan sonra intihar ettiği iddia ediliyor. Size güvenmiyoruz, inanmıyoruz. Siz aleni işkence görüntülerine bile yanıt vermekten âcizsiniz. Personele teşekkür ediyorsunuz, demek ki bu işkence talimatını da siz verdiniz. Bunu açıklayın bize.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, sataşma var, söz istiyorum.

BAŞKAN – Sataşmadan dolayı size söz vereceğim.

Buyurun.

PERO DUNDAR (Mardin) - Sataşma yok, gerçekler var burada.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Videoyu izlediniz mi?

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- *Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, bazı vekillerin gelip de burada gösterdiği Anayasa'yı göstermek istiyorum sizlere.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Videoyu izlediniz mi?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Anayasa 138'inci maddeyi açın, diyor ki: Yargı bağımsızdır, verdiği kararlar da bağımsızdır.

PERO DUNDAR (Mardin) – Bizde bağımsız değil ama.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) - Dolayısıyla takipsizlik kararını veren savcıya, o kararı inceleyen hâkime güvenmiyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet, güvenmiyoruz, tabii ki güvenmiyoruz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Siz de Anayasa'ya güvenmiyorsunuz.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Tabii, şunu özellikle söylemek istiyorum.

PERO DUNDAR (Mardin) – Biz gözlerimizle gördüklerimize inanırız. Bunlar ortada.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – İşinize gelen kararlar verildiğinde “Berlin’de hâkimler var.” diyorsunuz, işinize gelmeyen kararlar verildiğinde “yandaş yargı” diyorsunuz.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Öyle bir şey demiyoruz! Hâkim yok, yandaş yargı var, sen de yandaş yargının borazanısın!

PERO DUNDAR (Mardin) – Araştırın, soruşturun...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) - Bunu kesinlikle protesto ediyorum, kesinlikle kabul etmiyorum. Bizim hâkimlerimize, savcılarımıza yaptığımız bu isnattan dolayı da sizi protesto ediyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

PERO DUNDAR (Mardin) – Biz de sizi protesto ediyoruz. Şu görüntüleri de...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Biz de sizi protesto ediyoruz. Ne Anayasa'yı takıyorsunuz ne hâkim, savcı var. Bu kadar basit yani. Kendi memurlarınız...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sataşma yok, bir şey söylemedi efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, beni protesto etti, ben de cevap vereceğim, sataştı yani.

BAŞKAN – Yani sataşma falan yok.

Yerinizden, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, kürsüden...

BAŞKAN – Ya, yapmayın Allah'ınızı severseniz.

Buyurun Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, beni anlamamış, dinlememiş Sayın Başkan.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – İntihara sürüklediler, şimdi de savunuyorlar.

PERO DUNDAR (Mardin) – Ya, siz yerinizde konuşmayın Allah aşkına ya! Konuşmayın siz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben protesto edilecek değil, takdir edilecek bir konuşma yaptım, size görevinizi hatırlattım.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Siz sürüklediniz, siz! Siz sürüklediniz intihara! Garibe'yi intihara siz sürüklediniz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz cezaevlerini ziyaret ediyorsunuz...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Evet...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sizin yöneticiler de gruptan arkadaşlar da var orada.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - ...ve size, biz açıkça bir suç ihbarında bulunuyoruz. Sizin bunu inceleme yetki ve sorumluluğunuz var. Kandıra Cezaevindeki bu işkence görüntülerine dair hiçbir sözünüz yok mu? Bana çıkıp Anayasa 138'i niye anlatıyorsunuz?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Siz yargıya güvenmiyorsunuz, işinize gelince güveniyorsunuz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Anayasa 138 kadüktür şu anda. Anayasa 138, AKP tarafından, başta Cumhurbaşkanı olmak üzere hepiniz tarafından, her gün ayaklar altına alınıyor. İsteddiğiniz yargı mensubunu hedef gösteriyorsunuz, istediğiniz tutukluyu serbest bırakıyorsunuz, istediğiniz muhalif cezaevine atıyorsunuz, istediğiniz siyasetçiye dava açtırıyorsunuz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Siz sürüklediniz, siz! İntihara siz sürüklediniz! Siz sürüklediniz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Anayasa 138 şu anda yoktur. Bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sataşma var ama.

BAŞKAN – Geçti kayıtlara ama.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – İntihara sürüklediniz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama çok önemli bir vakadan söz ediyorum.

BAŞKAN – Peki, son kez açıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, Garibe Gezer sadece bir örnek. Siz konuşmanızda dediniz ki: “Ayrımcılık yoktur, ziyaretlerde siyasi mahpuslar dezenformasyon yapıyor, aynı karavanadan yemek yiyorlar. İşte, sistematik şiddet yok.” Burada her Allah’ın günü HDP Grubu cezaevindeki ihlalleri sıralıyor, sizin Komisyonunuza sayısız başvurumuz var, sayısız. Hangisini incelediniz? Garibe Gezer ya... Size bir ölümden söz ediyoruz, bir işkence vakasından söz ediyoruz, siz bunu bile cevaplamaktan kaçınıyorsunuz, Anayasa 138’i anlatıyorsunuz. Bu takipsizlik kararını veren savcı savcılık vasfına sahip değildir, bu işkenceyi araştırmak zorundadır. İntihara teşvik edilmiştir; eğer etmişse bile ki biz intihar ettiğine inanmıyoruz hâlâ. Bir insan niye tek başına hücreye koyulur?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Siz sürüklediniz, siz! İntihara siz sürüklediniz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Oya Eronat da sizin avukatlığınızı yapıyor...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Siz sürüklediniz!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Oya Eronat’ı cevap vermeye değer bulmuyorum. Bir sussun önce!

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Siz sürüklediniz! İntihara siz sürüklediniz!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet, evet, götürdük biz(!) Nesin sen ya, gerçekten!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, bugün eski Genel Sekreterlerimizden...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Yerinden bağırma sen marifet sandın, meslek edindin be!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Senden mi laf dinleyeceğim!

FATMA KURTULAN (Mersin) – Hiç konuşma! Irkçının tekisin, faşistin tekisin! Kafatasçısın, Kürt düşmanısın!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne anlatıyorsun, ne! İntihara siz sürüklediniz!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - 20’nci ve 22’nci Dönem cumhuriyet Hükûmetlerinde Başbakan Yardımcısı olarak görev yapan...

PERO DUNDAR (Mardin) – Ya, senin vereceğin bir cevabın yok, yok! Siz değil, Grup Başkan Vekilleriniz burada.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Siz sürüklediniz, siz! PKK sürükledi intihara!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Orhan Eyüboğlu’nun vefatının 42’nci...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bakın, bir Grup Başkan Vekili konuşuyor.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Gittiğin cezaevlerine acıyorum ya, nasıl tutanak tutulmuş oralarda?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Oya Eronat Cezaevi Komisyonunda, AKP Grubunu tebrik ederiz(!)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – İntihara sürüklediniz!

BAŞKAN – Sayın Beştaş, mevkidaşınıza söz verdim, yapmayın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Siz de orada üyeydiniz Meral Hanım, küçümsemeyin.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – İntihara sürüklediler, onlar intihar ettirdi!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, hepimize hakarete bulunuyor. “Siz intihara sürüklediniz.” diyor ya! Sözde İnsan Hakları Komisyonu üyesi.

PERO DUNDAR (Mardin) – Başkanım, biz gerçekleri dile getiriyoruz. Biz kimseye söz söyleme cüretinde değiliz.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Cezaevini incelemeye giden böyle mi yapar?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Zorunuza gidiyor, gerçektir bu!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Grup Başkan Vekili bu konuda söz istiyor, isterseniz önce...

BAŞKAN – Yok, canım, ben...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ayıp yani!

BAŞKAN - Müsaade edin de...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Komisyonunda böylesin, burada böylesin, ziyaretlerimizde böylesin. Sen nesin be?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne bağıryorsun? Ne bağıryorsun? Sen bana bağıramazsın!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kadın yerde sürükleniyor ya! İnsan bir merak eder, şüphe duyar niye olmuş diye.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Siz intihara sürüklediniz Garibe'yi!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Gittiğin cezaevlerine acıyoruz, acıyoruz, hepsinde yanlış tutanak tutup geliyorsun kesin, kesin.

PERO DUNDAR (Mardin) – Sizin gibi birisi bu Komisyonunda olursa hâlimiz bu olur.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) - Bir zahmet bir doktora görünün.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Kerestecioğlu, herkes o kadar çok şey söylüyor ki. Yani ne dedi? “İntihara sürükleyen sizsiniz.” diyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Evet.

BAŞKAN - E, demin Sayın Bülbül, oradan “Sen borazansın.” diye diğer milletvekiline bağıryordun yani herkes birbirine o kadar çok şey söylüyor ki... Yapmayın lütfen...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – “Borazan” demek başka bir şey, “İntihara sürüklediniz.” demek başka bir şey.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, böyle bir şey yok, yok! Komisyonunda böyle; ziyaretlere gidiyoruz, böyle; Genel Kurulda böyle. Meslek edinmiş ya! AKP de bunu alkışlıyor.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Psikolojik sorunları var arkadaşım.

BAŞKAN - Evet, Sayın Özel, sürenizi tekrar başlatacağım, söz sizin.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bugün eski Genel Sekreterlerimizden 20’nci ve 22’nci...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şimdi, memnun oldu ve gülümsüyor, bakın.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Uzmanlık alanı olmuş bu işler.

BAŞKAN – Arkadaşlar, tek başına sizinle başa çıkıyor derim o zaman ben yani. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Öyle mi? Öyle mi oluyor?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bizimle başa çıkamaz! Bizimle başa çıkamaz!

PERO DUNDAR (Mardin) – Çıkamaz, çıkamaz!

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – AKP’de hiç kimse bizimle başa çıkamaz. Hiçbir vekil bizimle başa çıkamaz.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – O kim Başkan, siz kim, bunlar kim ki bizimle başa çıkacak!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ayrıca, Sayın Başkan, sizin de...

BAŞKAN – Allah rızası için yapmayın lütfen ya.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Kim ki ya Başkan! Ya böyle laf mı olur! O kim ki bizimle başa çıkacak ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sizin böyle bir cümle söylemeniz çok talihsiz bir durum.

BAŞKAN – Bakın, Sayın Filiz Hanım’ın söylediğini, Sayın Kurtulan’ın söylediğini söylüyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sizin tarafsız olmanız gerekir.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – O kim ki bizimle başa çıkacak ya!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – O kim ya!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – O kim ya! Psikolojik sorunları var ya, psikolojik sorunları var!

PERO DUNDAR (Mardin) – Erkekler iyice alkışlasınlar.

BAŞKAN – Her yerde aynısınız, her yerde aynısınız, burada bir kişi, orada hepiniz birden konuşuyorsunuz; yapmayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama sizin tarafsız olmanız lazım.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Başkan, siz onu yalnız bırakmıyorsunuz, ona eşlik ediyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Özel...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Siz bizim aynı tarzda cevap vermemizi mi bekliyorsunuz? Aynı tarzda mı cevap verelim? Bu mu Meclisin düzeyi ya!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Bir çorbacı bizi nasıl kaşığa alabilir? Bir çorbaya satılmış.

BAŞKAN – Sayın Özel, rica edeceğim... Lütfen, siz başlarsanız, sakinleriz.

Buyurun.

27.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Orhan Eyüboğlu'nun vefatının 42'nci yıl dönümüne, Makedonya Göçmenleri Kültürünü Yaşatma ve Dayanışma Derneğinin talebine ve SAVDES-SEN'in ziyaretine, asayiş tazminatına ve lojistik sektöründeki vatandaşların Rusya'da ve Gürcistan'da çok büyük zorluklar yaşadıklarına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bugün önceki dönem Genel Sekreterlerimizden 20'nci ve 22'nci Cumhuriyet hükümetlerinde Başbakan Yardımcılığı görevini de yapan Orhan Eyüboğlu'nun vefatının 42'nci yıl dönümü. Kendisini bir kez daha rahmetle ve saygıyla anıyorum.

Sayın Başkan, Makedonya Göçmenleri Kültürünü Yaşatma ve Dayanışma Derneğinin önemli bir talebi var, bunu Parlamentonun bilgilerine sunmak isteriz. 5490 sayılı Kanun'a, 7039 sayılı Kanun'la bir geçici madde eklenmişti. Bu madde, göçmen olarak Türk vatandaşlığına alınanlardan doğum yeri ve tarihi hatalı olan kişilerin kayıtlarının bu madde yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl süreyle usulüne göre onaylanmış doğum belgeleriyle müracaatları hâlinde nüfus müdürlüğüne düzenlenmesini getiriyordu. 3 Kasım 2022 tarihinden itibaren geçerliliğini yitirdi, artık mahkeme kararı gerekiyor. Bize ulaşan yoğun taleplere göre, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'nden vatandaşlık almaya hak kazanan vatandaşlarımız, mahkeme işlemleriyle uğraşmamaları, çifte vatandaşlık işlemlerinden mahrum olmamaları için bu sürenin uzatılmasını talep ediyorlar. Meclis Başkanının -köklerinin Kuzey Makedonya Gevgili'ye dayandığını da sık sık hatırlatması üzerine- bu konuda önemli bir adım atmasının çok yerinde olacağını, bizim de Cumhuriyet Halk Partisi olarak böyle bir süre uzatımına katkı vermek istediğimizi belirtmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - “SAVDES-SEN” adında bir sendikamız var; Savunma, Büro ve Teknik Hizmetleri Sendikası yetkilileri, geçen hafta geldiler, Mecliste hepimizle görüştüler, taleplerini dinledik. Yardımcı hizmetler sınıfının kaldırılmasını talep ediyorlar. Bu konu, bizimle birlikte Milliyetçi Hareket Partisinin de seçim beyannamesinde bulunuyor. Beş yıl boyunca iktidara her konuda destek olup kendi beyannamesindeki bu sözü yerine getirme konusunda Milliyetçi Hareket Partisinin bir adım atmasını bekliyorlar ama bu adım bir türlü gelmiyor.

Aynı şekilde, getirilecek olan, sözleşmelilerin kadroya geçirilmesi düzenlemesinin bu hizmet sınıfında çalışan tüm personeli kapsamasını talep ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Özellikle, emniyet ve savunma kurumlarında görevli sivil memurların büyük bir bölümünün yetiştirme yurdu mezunu olduklarını, bu nedenle bu haklarını alamadıklarını ve kendilerinden, az sayıda göreve gelen arkadaşlarının da âdeta mobbinge tabi tutulduğunu, bu konuya Meclisin eğilmesi gerektiğini, annesiz babasız büyümüş bu çocuklara Meclis sahip çıkamazsa kimin sahip çıkacağını soruyorlar.

Jandarma Genel Komutanlığında, Sahil Güvenlik Komutanlığında ve Emniyet Genel Müdürlüğünde görevli sivil memurların asayiş tazminatı alması yönünde talepleri var, bu taleplerin de takipçisiyiz. Sözleşmeli personele ilişkin düzenlemenin ana hatları Cumhurbaşkanı tarafından açıklandı. İktidar partisi grubuna bu konuyu bir an önce Meclis grubuna getirmesi ve kapsama ilişkin bu muğlaklığın giderilmesi çağrısında bulunuyoruz.

Sayın Başkan, son konumuz da şu: Lojistik sektöründeki vatandaşlarımız Rusya'da ve Gürcistan'da çok büyük zorluklar yaşadıklarını ifade ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gürcistan’da 30 dolarlık “dozvola” yani lojistik geçiş belgesi için 500 dolar verdiklerini; Rusya’da Türk araçlarının durdurulduğunu, bağlandığını, ceza kesildiğini ancak cezanın çok daha üzerinde rüşvet taleplerinin olduğunu, bin dolar rüşvet vermeden Saratov bölgesinden geçemediklerini söylüyorlar.

Şimdi, burada sıkıntı şu: Bu lojistikçiler bazı ülkelerde bu zorlukları yaşarlar. Kiminle yaşarlar? Türkiye’nin arasının kötü olduğu ülkelerde zulmederler ama bugün, Rusya... Hem “dostum Putin” diyeceksiniz hem “Putin dünyada bir tek bizi dinliyor.” diyeceksiniz; sonra, Putin çıkacak, bizim şoförümüze, bizim lojistikçimize bu zulmü yapacak. Yani iyi bir ilişki içindeyseniz bari bu, lojistikle uğraşan bizim şoför arkadaşlarımızın faydasına olsun. Bu konuyu Adalet ve Kalkınma Partisinin bir kez daha dikkatine sunmayı borç bilirim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, söz talebinizi geri çektiniz.

Teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Ali Şeker ve arkadaşları tarafından, 13 Kasım 2022 Pazar günü İstiklal Caddesi’nde yaşanan bombalı saldırının tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 16/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Kasım 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

30/11/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/11/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Ali Şeker ve arkadaşları tarafından, 13 Kasım 2022 Pazar günü İstiklal Caddesi’nde yaşanan bombalı saldırının tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 16/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (3773) sıra no.lu Meclis Araştırması Önergesi’nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/11/2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ali Şeker.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ ŞEKER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

13 Kasım 2022 Pazar günü saat 16.20 sıralarında İstanbul'un, hatta Türkiye'nin kalbi noktasında olan İstiklal Caddesi'nde bombalı bir terör saldırısı yaşandı; 6 kişi hayatını kaybetti, 81 yurttaşımız da yaralandı, bir kısmı hâlâ hastanelerde sağlık bulmaya çalışıyor. Burada biz ölenlere Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır diliyoruz ama burası taziyeevi değil; burası, bu gibi saldırıların bir daha yaşanmaması için muhataplarına görevlerinin hatırlatılacağı ve Mecliste yetkili olduğumuz konu da milletin bize verdiği yetki de... "Bizim can ve mal güvenliğini sağlayın." diye bizi buraya gönderenlere karşı sorumluluğumuz var. Onun için, neden bunlar yaşandı, tekrarı olmaması için neler yapılması gerekiyor; Meclisten insanlar çözüm bekliyor, bunun sorgulanmasını istiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Daha öncekileri sorgulamadınız. Daha öncesinde, Suruç katliamı yaşandığında "Biz, terör örgütlerinin yaptığı bu operasyonlar neticesinde bu kadar yurttaşımızı kaybediyoruz, bunlar nasıl sınırlardan geçiyor, nasıl burada, bu katliamları yapabiliyor?" diye sordüğümüzde, "Araştıralım." dediğimizde AKP ve MHP oylarıyla onları reddettiniz. O tarihlerde sınırlarımız bu şekildeydi. IŞİD militanları bizim askerlerimizin karşısında el sallayarak orada tünel kazıyorlardı, siper kazıyorlardı ve böylesi durumlara müsaade ettiğiniz için Türkiye mülteci deposuna döndü. Birçok IŞİD hücreci burada bile Ankara'nın göbeğinde bile İstanbul'da bile hücreler kurdular ve o hücreler zaman zaman uyanıyor, uyandığında da bize ağır bedeller ödetiyor. Reyhanlı, Diyarbakır, Suruç, Ceylanpınar, Ankara Gar katliamı, Ankara Merasim Sokak katliamı, Reina katliamı, Güvenpark katliamı, Sultanahmet katliamı; bunlar ardı sıra yaşadığımız ve bir döneme yön vermek için peşi sıra bize dayatılan katliamlar. En hafif tabirle "Yol verdiniz." diyorum, araştırmadınız, gereğini yapmadınız, en hafif tabirle bu katliamlara yol verdiniz. O dönem Cumhurbaşkanı ne demişti: "400 milletvekilini verin, bu iş huzur içinde çözülsün." Şimdi ne diyor: "Şehit kızımızın kanını sandıkta bırakmayalım." Yani bir katliam yaşanıyor, sorumlu; bu ülkeyi idare edenler, İçişleri Bakanı ve MİT, istihbarat, hep beraber sorumlu. O sorumlular, sorumluluklarını yerine getirmediği için biz hayatlarımızı kaybediyoruz, muhatap olanlar bunu sandığa bağlıyor yine 7 Haziran, 1 Kasım seçimlerinde olduğu gibi. Bizim artık böylesi senaryolara inanacak insanlarımız yok. İnsanlarımızın huzurunu bir daha sağlayacak bir düzen kurulması gerekiyor, onun için de herkesin sorumluluğunu yerine getirmesi gerekiyor. "Bir kere bile güvenlik makalesi okumadım." diyen İçişleri Bakanı görevini yapmalı. O gün 3 tane ayrı açıklama yapıldı İçişleri Bakanlığından; bir dediler: "Münbiç'ten..." bir dediler: "Afrin'den..." bir dediler: "Kamışlı'dan geldi." Yani İçişleri Bakanı 3 ayrı açıklama yapar mı, bir şeyi teyit etmeden açıklayabilir mi?

Bizim o süreç içerisinde öğrendiğimiz başka bir şey de El Beşir'in kardeşlerinin 3'ünün IŞİD'de öldüğü, 1'inin de ÖSO komutanı olduğu. Siz diyorsunuz ki: "PKK, Somalili birisini örgütledi, Türkiye'ye gönderdi." Ya, hani PKK'yı bitirmiştik, Somalilileri mi örgütlemeğe başladı? Yani tutarsız açıklamalarınızla bizi zor durumda bırakıyorsunuz. Biraz tutarlılığa davet ediyorum İçişleri Bakanını. (CHP sıralarından alkışlar)

Suruç katliamı olduğunun ertesi günü Veli Ağbaba başkanlığında bir heyetle biz Adıyaman'a gittik, orada hücrelerin nasıl yapılandırıldığını Emniyet Müdür Yardımcısına söyledik. Emniyet Müdür Yardımcısı, "Bir gün önce Suriye'den gelen terör örgütü IŞİD üyesinin -evinde şu anda- ifadesini neden almıyorsunuz?" dediğimizde dedi ki: "Ülkede seyahat özgürlüğü var." ve bizim o Suruç'tan sonra gidip orada "Onu inceleyin, araştırın." dediğimiz konu araştırılmadığı için, Ankara katliamı yaşandı. Ankara katliamında da 100'ün üzerinde vatandaşımızı maalesef kaybettik. Bir kardeş Suruç katliamını yaptı ve telefon görüşmelerinde intihar eylemi yapacağını söylüyordu, mahkeme kayıtlarına da geçmişti ama siz seyrettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ŞEKER (Devamla) – Bundan sonrasında seyretmeyin; bunun neden meydana geldiğini, sorumluların neler yapmadığını araştıralım, tekrarını hep beraber önleyelim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Şeker.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Muhammet Naci Cinisli.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

13 Kasım 2022 tarihinde İstanbul İstiklal Caddesi’nde meydana gelen hain terör saldırısı hakkında görüşüyoruz. Acısı hâlâ taze ve yüreğimizde. Saldırıda şehit olan kardeşlerimize Allah’tan rahmet, yaralılara sağlık dilerim. Bu vesileyle terörü, başta PKK olmak üzere terör örgütlerini ve terörden medet uman her siyasi kesimi lanetliyorum.

Milletimizin güven ortamı içerisinde yaşamasında hepimizin sorumluluğu bulunuyor. Bu ağır sorumlulukta takdir edersiniz ki iktidarın payı hem önlem almada hem de yaraları sarmada daha fazladır fakat devlet etme sorumluluğu bulunan AK PARTİ cenahının akan masum kanı oya devşirme söylem ve gayretini ibretle izliyor, ülkemiz adına endişe duyuyoruz. Zaman, sorumlu devlet etme zamanıdır, oy avcısı politikacılığı zamanı değildir.

Türkiye Cumhuriyeti devleti büyük bir devlettir, teröre boyun eğmez, terör ancak devletimizi meşgul eder. Hain terör saldırılarının faili olan teröristin Afrin’den ülkemize girerek İstanbul’a kadar gelmesi sınırlarımızın denetim altında olmadığını acı bir göstergesi. Kontrolsüz bir göç politikası uygulayarak sınırlarımızın alay konusu edilmesi İYİ Parti olarak bizler için katlanılacak, sessiz kalınacak bir durum değildir. Milyonlarca geçici sığınmacının sebep olduğu sorunlarla birlikte gösterilen müsamahalar sınır güvenliğimizin ortadan kalkmasına da neden oluyor. Hâlbuki, Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener Hanımefendi’nin ifade ettikleri şu sözler terörle mücadelenin özeti gibidir: “Terörle mücadelede sınır güvenliği önemli bir ön koşul. Terörle mücadelede yapılan ilk hata son hata oluyor. Devlet, hudutlarımızı namus bilerek sahip çıkmakla görevlidir.” Olay yerinde birkaç kere keşif yaptıktan sonra terör olayının gerçekleştirilmesi de İstanbul’da demografik yapının değişimine karşı bir kanıksamanın oluştuğunu, toplumsal düzenin bozulmasına karşı bir alışkanlık kazanıldığını gösteriyor. Sayın İçişleri Bakanı teröristlerin tüm bilgilerine sahip olduğunu ifade ederken büyük bir çelişkiye imza attığını fark etmiyor. Terörle çok iyi mücadele edildiği algısı oluşturulurken yaşanan elim olayları neyle anlatacağız? 2002 yılında sıfır terörle devralınan Türkiye’nin 2022 yılında İstanbul’un göbeğinde bomba patlatılabilen hâle gelmesi başarı mıdır? Başarısızlık durumlarında başvuru istifa kurumunu hatırlatmak isterim. İstifa vicdani bir müessesedir. Diyeceksiniz ki: “Memlekette o kadar sorun var ki her seferinde istifa mı edilecek?” Her seferinde onlarca vatandaşımızın hayatlarını kaybettiğini hatırlatırım. İstifa edilerek yöneticilerin daha dikkatli olmasının sağlanması önemli bir devlet geleneğimize. İstifa mekanizmasını iktidarın gündemine sunar, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç...

Buyurun.

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aynı konuyla ilgili yani Taksim patlamasının araştırılmasıyla ilgili konuyu geçen hafta bizler Halkların Demokratik Partisi olarak yine Meclisin gündemine taşıdık ve dedik ki bu konu araştırılsın ama yine iktidarın ortağıyla birlikte verdiği oylarla reddedilmiş oldu. Şimdi, bu önerge de reddedilecek çünkü ne yazık ki iktidarın mensubu olan milletvekillerinin Taksim patlamasındaki gerçekleri açığa çıkarma gibi bir derterleri ve niyetleri olmadığı gibi, bir de bunun üzerini örtme

konusunda da bayağı mahirce işler sergiliyorlar. Bakın, bu patlamada İçişleri Bakanının yaptığı bir açıklama asla ötekini tutmadı. Böyle bir İçişleri Bakanı şimdiki kadar başka ülkede olsa onlarca kez istifa etmiş olmalıydı ve yine İçişleri Bakanı sürekli kamuoyunu yanlış bilgilendirdi. Yok, efendim, işte, “PKK”dan, SDG’den, oradan buradan geldi.” diyerek gerçekleşmiş olan sınır ötesi operasyonun âdeta taşları döşendi, taşları, âdeta taşları döşendi.

Bakın, bu eylemi gerçekleştiren, bu saldırıyı, bu katliamı gerçekleştiren Ahlam’ın geliş biçimlerine, akraba ilişkilerine, telefonla ilgili yaptığı bütün araştırmalara bakıldığı zaman, ilişkilere bakıldığı zaman apaçık ortaya şu çıkıyor: Bugüne kadar bu iktidarın eğitip donattığı ve “Suriye’nin Kuvayimilliyesi” dediği Suriye Millî Ordusu’na bağlı Sultan Murat Tugaylarına ait olduğu, mensup olduğu apaçık ortada. Bu ilişkileri yine bizler verdikleri ifadelerden görebiliyoruz.

Ama yine şunun altını işaret etmek isterim: MHP İlçe Başkanı, Güçlükonak İlçe Başkanının adı karıştı bu işlere ve onun telefonundan çeşitli görüşmeler yapılmış. Vali birden üzerine vazife edinerek bunu derhâl açıklamalarda bulundu daha hiçbir araştırma yapılmadığı hâlde. Yani burada MHP İlçe Başkanı da bir biçimiyle korundu.

Bizler bu kanlı saldırının, Taksim’de gerçekleşen bu kanlı saldırının neden gerçekleştiğini çok iyi biliyoruz. 7 Haziran, 1 Kasım seçimleri daha dün gibi hafızalarda. AKP iktidarı bu katliamları artırarak, AKP iktidarı kendi geliştirdiği, eğittiği, donattığı Selefî cihadist grupları -Türkiye’nin dört bir yanında hücre evleri oluşturmuş olan bu grupları- âdeta besleyerek bunlar üzerinden Türkiye’deki seçimi kazanmak istiyor; bu, bu kadar açık, net. Taksim’de ortada bu kadar büyük çelişki olmasına rağmen sınır ötesi operasyona da bunu gerekçe göstererek sınır ötesinde Kürt halkı, orada yaşayan Arap halkı bombalanıyor. Bu seçimleri kanla kazanmayı hedefliyorsanız bunu unutun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bu halk bunun hesabını sizden en ağır şekilde soracaktır. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Demir.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine konuşuyorum.

Şimdi, CHP’nin grup önerisinin bazı bölümlerini gerekçelerinizden okuyacağım. Bu grup önerisiyle, yapılan saldırının kim tarafından yapıldığını mı öğrenmek istiyorsunuz yoksa başkalarının, birilerinin değirmenine su mu taşımak istiyorsunuz? Onu göreceğiz. İYİ Parti Grubunda bulunan değerli arkadaşlarımızın hassasiyetle dinlemelerini arzu ederim, istirahat ederim.

Grup önerisinde diyorsunuz ki, örnek “20 Temmuz 2015’te Şanlıurfa’nın Suruç ilçesinde IŞİD tarafından intihar saldırısı düzenlenmiş, 5 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.” Yapan IŞİD. Hemen arkasından iki gün sonra “22 Temmuz 2015 Şanlıurfa Ceylânınar ilçesinde 2 polis, evinde öldürülmüştür.” diyorsunuz, yapan yok. Yani grup önerisinde yapan yok, PKK’yı diyememişsiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Beraat ettiler, beraat!

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Siz yaptınız siz, yaptırdınız.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Devam ediyorum.

Taksim İstiklal Caddesi’nde bulunan Beyoğlu Kaymakamlığı önünde 19 Mart 2016’da intihar saldırısı düzenlenmiş, IŞİD tarafından yapılmış, 5 kişi hayatını kaybetmiştir. Hemen arkasından, benim Belediye Başkanlığı yaptığım dönemde “İstanbul Vezneciler’de 7 Haziran 2016’da yaşanan terör saldırısında 6 polis, 5 vatandaş hayatını kaybetmiştir.” diyorsunuz, bunu PKK üstlendiği hâlde gerekçenizde yazamamışsınız. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Evet, yazamazlar, korkuyorlar!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Devam ediyorum.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Mahkeme tutanaklarına bakın, mahkeme! Ceylânpınar’da davadaki tutanaklara bakın!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – İstanbul Atatürk Havalimanı’nda 28 Haziran 2016’da bombalı saldırı düzenlenmiş, İŞİD tarafından üstlenilmiş, 45 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir; yazmışsınız İŞİD...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – E, hepsinin arkasında siz vardınız!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Bu da mahkeme tutanaklarında da var, apaçık ortada.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Devam ediyorum.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Hepsinin arkasında siz vardınız ve kolladınız onları!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – 10 Aralık 2016’da -CHP’ye sesleniyorum- Vodafone Arena’da bombalı saldırı yapılmış, 47 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir; PKK üstlendi, siz bunu yazamamışsınız. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Taksim’e gel, Taksim’e!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bakan kim Bakan? Kim yönetiyor kim? Engel olamıyorsunuz engel.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Arkadaşlar, nedir bu muhabbetiniz?

PERO DUNDAR (Mardin) – Taksim’in cevabını ver! Taksim, Taksim!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “TAK” diye bir örgüt icat ettiniz!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Nedir bu muhabbetiniz, anlayabilmiş değilim. Daha vahim bir şey okuyacağım...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sen PKK’yla pazarlık ederken biz mücadele ettik, mücadele!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – “Muhabbet” diyerek katliamın üzerini örtmeyin, örtmeyin!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Reyhanlı, Diyarbakır, Suruç, Ankara Gar, Ankara Merasim Sokak’ta...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sen pazarlık yaparken PKK’yla, ben mücadele ediyordum, haddini bil! Haddini bil!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Otur yerine!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Başkanım, vaktimi kesin.

BAŞKAN – Siz devam edin, bunlar normal.

Buyurun...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sen pazarlık yaparken ben mücadele ediyordum. Haddinizi bilin!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Diyarbakır mitinginin arkasında siz vardınız, Suruç’un arkasında siz vardınız!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Ben ekstra vakit istiyorum.

BAŞKAN – Ekstra vakit yok.

Buyurun...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Ankara'nın arkasında sizin DAEŞ yoldaşlarınız vardı.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Arkadaşlar, bakın, gerekçenizi okuyorum, gerekçenizi...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “TAK” diye bir örgüt icat ettiniz, o da PKK'nın parçasıydı!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Ya, gerekçenizi okuyorum, yorum yapmıyorum.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – DAEŞ'li yoldaşlarınızla birlikte yaptınız!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Diyorsunuz ki: “Reyhanlı, Suruç, Ankara Gar, Ankara Merasim Sokak'ta, Güvenpark'ta, İstanbul Sultanahmet'te...”

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, Taksim'e gel, Taksim!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – ...şimdilik, son olarak Taksim'de terör saldırısı yapılmıştır.”

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Taksim'e bir cevap ver, cevap, cevap!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – “Şimdilik”ten maksudınız ne, onu anlayabilmiş değilim.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Suruç'a cevap ver, Suruç'a! Diyarbakır mitingine cevap ver!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Ankara Gar katliamına cevap verin, Ankara Gar katliamına!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Bir temenniniz mi var, bildiğiniz bir şey mi var, yoksa bir beklentiniz mi var?

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Hepsini DAEŞ'le birlikte yaptınız, arkasında siz vardınız!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Bunu hep beraber bilmeyi arzu ederiz.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Mahkeme tutanaklarında her şey var ortada!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – DAEŞ'in Türkiye'deki bütün eylemleriyle ortaksınız siz!

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Gerekçeyi okudum, gerekçeyi.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – DAEŞ'le ortaksınız, ortak, ortak! Bu ileride açığa çıkacak. Zaten belgelerde var.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ve İstanbul Milletvekili Ali Şeker ile Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un CHP grup önerisi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, şu an çok ibretlik bir ana tanıklık ediyoruz biz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – TAK'ı da siz icat ettiniz yani.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Bir tane PKK yok ya! Onlarca terör saldırısı var...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Engel olsaydınız.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bunları dinlemekten dolayı son derece üzüntülüyüz. Şimdi, saldırılardan bahsediliyor, CHP üyesi Rafet Zeybek kalkıyor “Onu siz yaptınız.” diyor, AK PARTİ yapmış veya devlete yapmış gibi.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Evet, onlar yaptı.

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tamam, bunu not etmekte fayda var, bunlar son derece vahim ifadelerdir.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Hepsine göz yummuşlar, ifadeler var.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, ben anlamakta güçlük çekiyorum; Sayın Şeker çıktı, birtakım saldırıları cimbızlayıp Türkiye’deki terör saldırılarının bazılarını okumadı. Şimdi, acaba bu okumadığı terör saldırıları hangileri ve bu örgütler hangileri?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bravo.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Mustafa Bey’in konuşması son derece isabetli. Dolmabahçe saldırısını TAK üstlendi. TAK kim? Dolmabahçe saldırısı yok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yazıyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – TAK yazıyor, TAK.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – PKK diyemiyor, PKK.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yazıyor “TAK” diye.

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Orada PKK’nın bu işin arkasında olduğuna dair en ufak bir beyan yok. Kumrular Sokak’ta patlama oldu, Merasim Sokak’ta patlama oldu; bu patlamaların talimatlarının Suriye üzerinden verildiği ortaya çıktı.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Vezneciler saldırısında...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bununla alakalı en ufak bir beyan yok, ben bunun bir yerinde dahi YPG görmedim. Gördünüz mü arkadaşlar?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Hayır, PKK da yok YPG de. 3 sayfada ne PKK var ne YPG var.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – YPG niye yok burada?

REFİK ÖZEN (Bursa) – YPG’yi terör örgütü olarak...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Göremezler, masa altında kaldılar.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – YPG niye yok burada? Sonra çıktı HDP’li vekil diyor ki: “MHP ilçe başkanının telefonundan bu görüşmeler yapılmış.” Daha kaç defa söyleyeceğiz?

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Vali çıktı açıklama yaptı ya!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Cumhuriyet savcılığında da gereken tahkikatlar yapıldı; MHP’li ilçe başkanının bu işe dâhil edilmesi ve bunun toplumsal olarak köpürtülmesinin arkasında bu işte karartma operasyonunun yapıldığı son derece ortadaydı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kim yapmış ya!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Karartmayı açıklar mısınız Sayın Başkan?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bizim açımızdan ha IŞİD yapmış ha DEAŞ yapmış ha PKK yapmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ha PKK yapmış ha DAESH yapmış, hepsinin Allah belasını versin!

PERO DUNDAR (Mardin) – Peki, ilçe başkanınızın siciline baktınız mı?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Öldürülen bizim insanımız, üzerinde oyunlar oynanan devlet bizim devletimiz, millet bizim milletimiz.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Oyunu oynayan bu iktidar, bu iktidar! Oyunu oynayan bu iktidar!

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Bağırma, bağırma! Çok çıkıyor sesin.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Bu iktidar bu oyunu oynuyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Kalkıp da burada, IŞİD’in yaptığı katliamlardan bahsedip PKK’nın yaptığı katliamlardan, YPG’nin yaptığı katliamlardan bahsetmeyenlere yazıklar olsun diyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yazıklar olsun hepinize!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Size yazıklar olsun, araştırmayanlara yazıklar olsun!

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Başkan, Dolmabahçe mutabakatını açıklasın bakalım, ne söz verildi açıklasın!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yazıklar olsun size! Vesayet altına girdiniz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Size yazıklar olsun! Araştırmayanlara yazıklar olsun!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, iki husus var; usul ekonomisi açısından ilk kısmını kayda geçirip ikinci kısmı için Sayın Şeker için cevap hakkı talep edeceğim.

Birincisi şu: Bahsettikleri saldırılarda “TAK” diye bir örgüt çıktı. Önergede “TAK” yazılmış. Örgütün PKK bağlantısı noktasında herhangi bir şüphe yoksa zaten beyefendinin neden bu kadar kızdığını anlamış değilim.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Ya, bırakın Allah aşkına ya! Diğerleri? 3 tane örnek verdim, 2’si peki?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir dakika... Bir dakika... Ben “TAK” diye bir örgüt bilmem.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – TAK, PKK’dır.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Hayır, TAK değil, ikisi PKK.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onu bize söyleyen Adalet ve Kalkınma Partisi, her seferinde “TAK” diye örgütü söyleyen AK PARTİ.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Vezneciler’i PKK üstlendi, Vezneciler’i!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – PKK’nın paralı askerî kanadıdır TAK.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İki... Sayın Başkan, bu bahsedilen saldırıların her biri biz burada otururken oldu. Merasim Sokak’ta, biz burada otururken oldu...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İlk ben gittim...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...Kızılay’da, burada otururken oldu.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – PKK’yla, PKK! PKK ne?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ondan sonra, bu Mecliste PKK’yı da IŞİD saldırdığında IŞİD’i de kınayan belgelerin altına imza attık.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – YPG?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Erkan Akçay’la birlikte kürsüye çıktık, okuduk. Cumhuriyet Halk Partisini, efendim, IŞİD’i terör örgütü görüp PKK’nın ismini söylememekle itham etmek siyasi bir bühtandır.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – “Kim varsa yazıklar olsun.” dedik.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok net söylüyorum, çok net. Ben burada çıkmışım, yapılan saldırıyı kınamışım, altına imza atmışım, kürsüden parti adını okumuşum; biri de çıkacak, diyecek ki: “PKK yapınca adını anamıyorsunuz.” O gün burada yüz yüzeydik, hep beraberdik.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – O gün andınız, bugün niye anmadınız?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O söylediğiniz tutanakları çıkarır teker teker size okurum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Genel Başkanın çıktı, YPG’ye “vatanseverler” dedi be! YPG’ye “vatanseverler” dedi senin Genel Başkanın! Buna nasıl cevap verebiliyorsun?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Böyle bir haddiniz yok, böyle bir haddiniz yok.

Şimdi, ikinci husus: Sayın Ali Şeker’e sayın hatip tarafından yapılan açık saldırı...

BAŞKAN – Sayın Şeker’in şahsında ne dedi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Terör örgütünün adını anamamakla suçluyor bir milletvekilini.

BAŞKAN – “Gerekçeyi okudum.” dedi ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Daha neyini söyleyecek? Gerekçede yazdığı hâlde yazmamış gibi...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yazmıyor, “TAK” yazmıyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “TAK” yazıyor, “TAK”!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Vodafone saldırısında yazmıyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir milletvekilini bir terör örgütünün adını anamamakla suçlamak en ağır hakarettir; çıkacak, onu anlatacak.

BAŞKAN – Sayın Şeker, bir tartışmaya, sataşmaya yol açmadan cevaplayın. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker’in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Terör örgütlerinden medet umanların da terör örgütünü kullananların da Allah belasını versin, araştırmayanların da Allah belasını versin! Bir. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Âmin... Âmin... Âmin...

ALİ ŞEKER (Devamla) – Burada okuma yazması olan ve... Bu devletin İçişleri Bakanlığının açıkladığı “TAK” adlı terör örgütü üstlenmiştir. PKK’ya bir örgüt kurduyorlar “TAK” diye, ondan sonra, yok efendim, o katliamları yapıyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – İnanmıyor musun sen?

ALİ ŞEKER (Devamla) – O saldırıya ilk giden milletvekili benim, oradaki, o yanan insanları ben gördüm. O terör eylemine fırsat verenlerin Allah belasını versin. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – TAK’tan niye bahsetmiyorsun, “PKK” niye diyemiyorsun? “PKK” niye diyemiyorsun sen?

ALİ ŞEKER (Devamla) – Burada “TAK” yazıyor, burada “PKK” da yazıyor, “DAEŞ” de yazıyor, “İŞİD” de yazıyor, “TAK” da yazıyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – “DHKP-C”yi niye yazmıyorsunuz?

ALİ ŞEKER (Devamla) – DHKP-C’nin de Allah belasını versin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Nerede? Mehmet Selim Kiraz’dan niye bahsetmiyorsunuz sen?

ALİ ŞEKER (Devamla) – Şimdi, buradan, Allah belasını versin diyerek değil... Bu terör örgütlerinin arkasında oldukları bu eylemleri soruşturmayanlar bu eylemin suçlusudur.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Grup Yorum’la beraber elleri kaldırıyorsunuz ama.

ALİ ŞEKER (Devamla) – Ve burada, bak, aynen okuyorum şöyle size, aynen okuyorum: “13 Mart 2016’da yine TAK tarafından...” Ve TAK’ın PKK’nın bir parçası olduğunu bilmeyen bir geri zekâli değilim, sizin de öyle olmadığınızı düşünüyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – O zaman niye yazmıyorsunuz?

ALİ ŞEKER (Devamla) – Yazıyor, “TAK” yazıyor burada, alt tarafta.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – “YPG” var mı Merasim Sokak’la ilgili?

ALİ ŞEKER (Devamla) – Bak, altta ne diyor? DAEŞ, PKK, El Muhaberat, bilmem ne, PYD. Gerekçede Cumhurbaşkanı’nın ifadeleri de yer alıyor. Ve terör örgütünü kullanarak ve teröre yol vererek, bunları da araştırmayarak buradan medet uman, burada seçimlere yön vermek isteyenler bu ülkeye ihanet ediyorlar. Orada, Beşiktaş’taki patlamada ilk giden bendim yine; Balat’tan duydum, ilk oraya gittim. En son, İstiklal Caddesi’ndeki patlamada da yine giden benim ve o vahameti, o vahşeti gören bir insan olarak burada kelime oyunlarıyla bu işlerin üstünü örtemezsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ŞEKER (Devamla) – Sorumluluktan kaçamazsınız. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – YPG’ye “vatansever” diyenler bunun hesabını verecek.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bizden daha fazla vatansever olamazsınız, olamayacaksınız.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – YPG’ye “vatansever” diyenler bunun hesabını verecek.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sen de vereceksin bunun hesabını!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siz vatana ihanet ediyorsunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sen de vereceksin hesabını!

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sen de vereceksi!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sen söylediklerini unutma.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Vatana ihanet ediyorsunuz, ihanet!

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sen de vereceksin!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hukuk önünde vereceksin hesabını sen!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bunların hesabını sormayarak vatana ihanet ediyorsunuz, araştırmayarak da vatana ihanet ediyorsunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bunların hesabını vereceksin!

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Başkanım, sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Demir, size yönelik bir sataşma yok.

Sayın milletvekilleri...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Dolmabahçe mutabakatını açıklamadığınız sürece vereceksiniz hesabımı!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bu memlekette sen adalette bulunmuşsun, savcılık yapmışsın; yazıklar olsun sana!

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sana yazıklar olsun!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Size yazıklar olsun! Evet, aslan gibi yapmış, aslan gibi.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ben adalet dağıttım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yazıklar olsun sana! Yazıklar olsun sana!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Aslan gibi yapmış.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sana yazıklar olsun! Ben adalet dağıttım. Sen ne diyordun, ona bak. Ne diyordun, ne diyordun?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yazıklar olsun sana! Cumhuriyet savcılığı yapmışsın, devletini suçlayanısın. Terbiyesiz herif!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Aslan gibi yapmış, aslan gibi!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Evet, Sayın Demir, nedir talebiniz?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Başkanım, kelime oyunları ile doğruyu söylemediğimi söylediler. Ben, verdiğim örnekleri tekrar kendi gerekçelerinden okuyacağım.

BAŞKAN – Siz, kendi gerekçelerinden zaten okudunuz ve o kayıtlara geçti.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Ama kelime oyunları ile kelimeleri değiştirdiğimi söyledi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kelime oyunları ile...

BAŞKAN – Sayın Başkan, sizin yanınıza otursunlar, grup adına bir açıklama yapsınlar ama burada bir sataşma söz konusu değil. Eğer burada en ufak şeyleri bile sataşma olarak değerlendirirsek o zaman sürekli olarak kürsüden sataşmadan söz vermem lazım.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Oturduğum yerden söyleyeyim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olur, olur, bence olur, bence haktır, konuşmaktan korkmamak lazım.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Ya, Başkanım...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bağırma! Bağırma oradan!

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Önergeyi okudun mu sen?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hadi işine bak, hadi!

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Otur yerine!

BAŞKAN – Yerinize geçin, oradan vereyim.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Önergeyi okudun mu sen? Ne konuşuyorsun? Önergeyi okumadan konuşuyorsunuz ya! Yazıklar olsun sana ya!

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Bakın, şimdi hiç tartışmaya gerek yok. Ben sadece gerekçenizi okuyorum. (CHP sıralarından gürültüler) Örnek, verdiğiniz gerekçenizden. Bir: “20 Temmuz 2015 Şanlıurfa Suruç ilçesinde IŞİD üyesi tarafından intihar saldırısı düzenlenmiş, saldırıda 33 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.” “IŞİD” demişsiniz. (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sesiniz duyulmuyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hadi işine bak!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Gerekçeyi oku! Daha gerekçeyi okumadın sen ya!

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Otur yerine, otur!

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Hemen arkasından, “22 Temmuz 2015 günü Şanlıurfa Ceylanpınar ilçesinde polis, evinde öldürülmüştür.” Kimse dememişsiniz, burada isim koymamışsınız, ben de ayısını söyledim; PKK yaptığı hâlde söylememişsiniz.

İkinci örneğim: “Taksim İstiklal Caddesi’nde bulunan Beyoğlu Kaymakamlığının önünde 19 Mart 2016’da intihar saldırısı düzenlenmiş, IŞİD tarafından yapılmıştır.” demişsiniz. Hemen arkasındaki örnek; yine “İstanbul Vezneciler’de 7 Haziran 2016’da terör saldırısında 6 polis, 5 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.” demişsiniz. Burada kimin yaptığını söylememişsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Bir üçüncü örnek de...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Az önce kürsüden söyledi ya.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – En önemli yerine geldi Sayın Başkan, en önemli yerine geldi.

BAŞKAN – Arkadaşlar, kifayetimizakere...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – En önemli yerine geldi.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Bülbül, anlamadım?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – En önemli yerini söyleyecekti, kesildi efendim.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Araştıralım, araştıralım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yani şimdi, “O yalan söyledi.” denildiği yerde doğruyu ortaya koyacak, kesiliyor efendim. Nasıl şimdi buna tahammül edelim?

BAŞKAN – Yahu, net olarak zaten her şey konuşuldu Sayın Bülbül.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ya, kürsüde “Hepsinin Allah belasını versin teröristlerin.” dedi, daha ne diyecek ya?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ya, arkadaş, kürsüde “Terör örgütlerinin hepsinin Allah belasını versin.” dedi, daha ne ya?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hayır efendim, eksik kaldı.

BAŞKAN – Ya, “Ben de ‘TAK’ yazdım. TAK’ın PKK olmadığını bilmeyen geri zekâlıdır.” diyor. Yani her şeyi söyledi.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Evet.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – O ikrar başka bir şey, buradaki söylemedikleri şeyleri söylemiş gibi gösteriyorlar.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – TAK’ın PKK’yla bağlı olmadığını iddia etmek...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Grup Başkan Vekilim, size söz vereyim, siz tamamlayın o zaman.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Önergeyi bilmiyor ki okumadı ki.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bu tarafa geçsin de tamamlasın, bu tarafa. Sayın Başkan, bu tarafa geçsin de tamamlasın.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Siz de yan tarafa geçin.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Buraya geç, bu tarafa.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Siz de yana, yan tarafa, sol yanına doğru...

PERO DÜNDAR (Mardin) – Her şey konuşuldu, Taksim konuşulmadı Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

30.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, İstanbul Milletvekili Ali Şeker’in satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, burada konuştuğumuz şey, eğer sabaha kadar konuşulacaksa konuşulmalı kanaatimce. Burada müzakerenin kifayet ettiği kanaatinde değilim efendim; şahsi düşüncem.

Ancak, şimdi, TAK’ın burada yazıldığı ifade ediliyor fakat gerekçede yazılmamış; tam onu söyleyeceği anda, 46 şehidimizi verdiğimiziz...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yazıyor, yazıyor!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yazıyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ya, Allah aşkına! Dolmabahçe saldırısıyla alakalı olarak orada terör örgütünün ismi var mı? Yok. Bu nasıl yazıyor? Bizdeki evrak ile sizdeki evrak farklı mı? Bunu söylüyoruz, bunu söylüyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ya, kürsüden “Bütün terör örgütlerinin Allah belasını versin!” dedi, daha ne diyecek arkadaş ya!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – TAK’ı da yazmamışlar, PKK’yı da yazmamışlar. Bu kısmı kaldı, ben onu ifade ettim.

BAŞKAN – E, tamam, o da kayıtlara geçti ama benim ağızımdan da “kifayetimüzakere” diye bir laf da çıkmadı.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Siz dediniz.

BAŞKAN – Demedim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Dediniz.

BAŞKAN – Kayıtlara bakacağım. (Gülüşmeler)

PERO DÜNDAR (Mardin) – Başkan, dediniz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Başkanım, nerede kifayetimüzakere?

BAŞKAN – Tutanakları istiyorum.

Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

31.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında CHP sıralarından yapılan müdahalelere ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz evvel Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu önergeyle ilgili grubumuz adına Mustafa Demir Bey gayet müdellel bir şekilde bir açıklamada bulundu, cevabını verdi ancak CHP sıralarından vaki olan bu terör saldırılarının AK PARTİ tarafından yapıldığı buralardan söylendi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Hayır.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bütün milletvekilleri “AK PARTİ tarafından... Siz yaptınız.” diye sayın milletvekilimizin nezdinde grubumuza, hükümetimize dönük böyle bir iftira atıldı.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Niye engel olamadınız?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu ancak Kandil'in ağızıyla konuşmak olur, asla ve kata kabul edilemez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Niye engel olamadınız? Suçunuzu, günahınızı örtemezsiniz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bununla beraber, sayın milletvekilimizin söylediği şey şu: Bu terör saldırılarında İŞİD'in yaptığı, üstlendikleri aynen söylenmiş... (CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – TAK'ın yaptığı da yazıyor, TAK'ın üstlendiği de yazıyor.

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Özellikle İŞİD'in yaptığı vurgulanmış ancak mesela, Vezneciler'de yapılan saldırının PKK tarafından yapıldığı ifade edilmemiş. Onu vurguluyor, onun altını çiziyor ve İŞİD farkındalığı oluşurken PKK'yı gizlemeye, örtmeye dönük yaklaşımın doğru olmadığını, bunun da vurgulanması gerektiğini söylüyor. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yalan söylüyorsun! Yalan! Yalan!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yalan konuşma ya! Yalan konuşuyorsun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Özü bu, özü bu!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yalancılık... Allah'tan korkun!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Aynen öyle! Aynen öyle!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evet, bak bir şey söylüyoruz biz...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yazıklar olsun! Okuma yazman yok mu?

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Yazıklar olsun!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – AK PARTİ olarak diyoruz ki: Terör nereden gelirse gelsin...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Allah belasını versin!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...hepsi alçaklıktır. Terörle arasına mesafe koymamak, terörü lanetlememek de alçaklıktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla İŞİD'inden FETÖ'süne, PKK'sından... (CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ya, lanetledi ya! “Allah belasını versin.” dedi, daha ne desin?

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın sözlerinizi lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – IŞİD’inden FETÖ’süne, YPG’sinden PKK’sına, DAES’ine, hangi ad altında olursa olsun bu millete, bu devlete hakikaten kasteden bütün terör örgütlerini AK PARTİ Grubu olarak lanetliyoruz, başlarını eziyoruz, ezmeye de devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

PERO DUNDAR (Mardin) – IŞİD nerede, DAES nerede? DAES’in başını ne zaman ezeceksiniz?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bunu araştırmıyorsunuz, araştırın bunu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Araştırıyoruz; araştırıyoruz, soruşturuyoruz da...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Araştırmıyorsunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Soruşturuyoruz da.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – DAES’le yaptıklarınızı bir hatırlayın.

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, Sayın Demir aslında İYİ Parti Grubu iyi dinlesin diyerek size de sataşmada bulundu söz alacak mısınız?

Sayın Özel’e söz vereyim ben önce.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben de söz istiyorum Başkanım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teröre lanet olsun! Kim onun arkadaysa ona da lanet olsun! 40 kere söyledik!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tamam, biz de ona bir şey demiyoruz, eyvallah.

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

32.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, birincisi; ne söyleniyorsa, tutanak altında söyleniyor, kürsüye çıkan da tutanak olduğunu biliyor, yerinden konuşan da biliyor.

BAŞKAN - Ben de “kifayetimizzakere” dedim mi, demedim mi onu öğrenmek için tutanağı istedim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onu da merakla bekliyoruz Sayın Başkanım.

Şimdi, benim esas söylemek istediğim durum şu: Milletvekilimiz Ceylanpınar saldırısı sırasında o ifadeyi kullandı. Sayın Grup Başkan Vekili; terör örgütlerinin yaptıkları sayılırken “Bütün CHP Grubu, bunları siz yaptınız.” Böyle bir şey yok. Ceylanpınar saldırısıyla ilgili defalarca buraya araştırma önergesi getirdik. Kendine güvenen bir iktidar ve onun destekçisi “Ceylanpınar’ı araştıralım.” derdi. Ceylanpınar’daki şüpheler şurada kümeleniyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - O meselelerden biraz önce Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanı “Bunu nasıl yapacağız?” sorusuna “Karşı tarafa 2-3 kişi yollarız, buraya roket attırırız ve bir gerçekçe buluruz.” demişti ya, o ifadeler ve ardından Ceylanpınar’da bir anda 2 polis memurunun kapı kırılmadan anahtarla açılıp sonra da susturucu silahla ensesinden şehit edilmesi kamuoyunda şüpheleri yoğunlaştırdı. O zaman defalarca araştırma önergesi verildi, reddedildi. Ceylanpınar meselesine ilişkin muğlak durum bundan ibarettir.

İkincisi, ben biraz önce sayın vekilin... Bu, siyasette var, oradan bakarsınız. “TAK” demiş “PKK” dememiş, “PKK” demiş “İŞİD” dememiş, orada burada... Diyorum ki: Bu grubun başkan vekili olarak her saldırıdan sonra, bırakın kişisel Twitter hesabımdan paylaşmayı, burada gruplarla birlikte altına bu saldırıyı yapan örgütün adını da yazarak ben kınamışım, kürsüden okumuşum, sonra kürsüden biz okurken de bütün gruplar alkışla kararlılık bildirmişler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O suçladığımız arkadaşım Merasim Sokak’a grup adına ilk koşan, gelip burada ilk bilgi veren arkadaş. Cumhuriyet Halk Partisinin bu konularda –teşbihte hata olmaz- abdestinden şüphesi yok ki namazından olsun. (CHP sıralarından alkışlar) Cumhuriyet Halk Partisi, terör örgütleri arasında, yutkunmadan konuşabilen bir partidir. Bakın, tek partidir derim, birçok partiye haksızlık olur ama AK PARTİ’ye göre, konjonktürel olarak terör örgütleriyle müzakere eden, konjonktürel olarak milliyetçi kesilen, konjonktürel olarak İŞİD olduğu zaman onları başka bir statüde görüp başka bir terör örgütü olduğu zaman başka bir yaklaşımda bulunan... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Ne alakası var!

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hele hele, ya, gözümüzün önünde oldu, sırf bir yerel seçimde bir büyükşehir belediyesi seçimini kaybediyorsunuz diye terör örgütü liderinden mektup alıp Anadolu Ajansına okutan, 33 erin katiline TRT kamerası yollayan, mikrofon tutturan bir zihniyetten alınacak dersimiz, söyleyecek sözümüz yoktur, bu kadar. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Terör örgütü kime destek verdi?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Masanın altından bakıyorlar.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

33.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçen hafta Halkların Demokratik Partisi adına Taksim bombalamasının araştırılmasını istedik, burada reddedildi ve bir haftadır troller saldırı yapıyor, bu önergeyi getirmediğimizi iddia ediyorlar. Bir kez daha bu önergeyi desteklediğimizi söylüyorum ve yine getireceğiz. O “Yalan haber.” diye saldırılara buradan söylüyorum: Evet, Taksim saldırısının araştırılmasını AKP ve MHP “Hayır.” diyerek engelliyor. Burada hamasetle olayın aydınlatılması engelleniyor. Şimdi, nedir olay? Bombayı bırakan İŞİD’li, yardımcısı ÖSO’cu, telefonu kullanılan MHP ilçe başkanı; saldırı HDP ve Kürtlere yapılıyor. İçişleri Bakanının açıklaması çelişkili mi? Cevap var mı çelişkilere? Yok. Emniyetin açıklamaları ile İstanbul Valiliği açıklaması ile Süleyman Soylu’nun açıklaması birbirini tamamen yalanlıyor mu? Yalanlıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, burada “Katliamı aydınlatın.” diyoruz, bu söylediğiniz bütün katliamlara ilişkin araştırma önergelerimiz var; hiçbirini kabul etmiyorsunuz. Neden katliamların

aydınlatılması engelleniyor? Neden Meclisin araştırma yapması engelleniyor? Taksim saldırısını araştıralım, araştıralım; kim yapmış ortaya çıksın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Burada kendi ilçe başkanlarını temize çekmeye çalışıyorlar. Ve şunu söylüyoruz: Neyin derdi ya bu? Taksim'in araştırılmasını neden engelliyorsunuz? Neden hamasetle işi karartmaya çalışıyorsunuz? Suruç'ta söylediğiniz sanıklar beraat etti. Kim üstlenmiş, kim üstlenmemiş, bunun derdinde olmayın. Gelin, bu katliamı araştıralım. AKP, Taksim katliamını karartıyor, araştırılmasını engelliyor, seçimler için malzeme yapıyor, "Sandıklarda küçük çocuklarımızın hesabı sorulacak." diyor; işte "tuzak" dediğimiz budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, son kez mikrofonu açıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şu anda, AKP, seçimlere giderken bir savaş iklimiyle gitmek istiyor. Kuzeydoğu Suriye'ye yaptığı operasyonun da "Sandıklarda bebelerimizin hesabı verilecek." demelerinin de burada, Taksim araştırma önergesini, geçen hafta bizim verdiğimiz araştırma önergesini reddetmelerinin de bugün de olayı manipüle etmelerinin de tek bir amacı var, Türkiye'yi savaş koşullarında seçime götürmek çünkü savaş dışında tutunabilecekleri hiçbir dal kalmadı. Bu haksız saldırılar karşısında da "Türkiye toplumu bu gerçekleri görsün." diyoruz ve binlerce kere tekrar ediyorum: Taksim saldırısını araştıralım, gerçek neyse ortaya çıksın. Tıpkı diğer katliamlar gibi, biz araştırmadan yanayız.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani maddi gerçek çıksın ortaya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin; Sayın Grup Başkan Vekilleri, müsaade edin; söz vereceğim, müsaade edin yani bütün Grup Başkan Vekillerinin söz talepleri var, sırasıyla karşılayacağım.

Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

34.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, bütün söylenenler tutanaklarda, bu konuda hiç kimsenin meseleleri çarpıtması gerekir. Bütün bu terör örgütlerinin saldırılarına ilişkin, grubumuza dönük bu tür sözler söylendiği ortadadır, tutanaklardadır; hep beraber bunlara bakılabilir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, maddi gerçekler ortaya çıksın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biz konjonktürel olarak değil, ilkesel olarak bütün terör örgütlerinin karşısındayız. Bu araştırma önergelerinin, aslında, biliyorsunuz, bir gündem olarak ortaya konulması hususu söz konusu ve muhalefet partilerinin özellikle bu konuda Türkiye'nin çeşitli meselelerini buradan kamuoyuna duyurmasıyla ilgili bir İç Tüzük yaklaşımı.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Araştırma sözü istiyoruz, araştırılmasını istiyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evvelden şöyle olurdu maalesef, evvelden, eskiden PKK gibi örgütler millete alçakça saldırılar yaparlar, bunu televizyondan bütün millet izler, sonra, saldırı emrini verenler bunu keyifle takip ederlerdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım mikrofonu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ancak Türkiye eski Türkiye değil, artık biz, Allah'ın izniyle, terör saldırısını yapanları gece yarısı ensesinden yakalıyoruz, Türk yargısının önüne çıkarıyoruz ve bu emri verenlerin de inlerini başlarına geçiriyoruz, arkasındaki uluslararası güçlere de gerekli dersleri veriyoruz; o sebeple, bu konuda bir araştırma yapılmasına gerek yok.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Niye gerek yok?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İlgili adli tahkikatlar, bütün savcılık soruşturmaları zaten yapılmış ve ilgili kişi yakalanmış, kendi itirafını da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonu son kez açıyorum, tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...İstiklal Caddesi'nde yapılan terör saldırısının, bizzat yapan terörist tarafından, PKK-PYD tarafından yapıldığı itiraf edilmiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne itirafı ya! Gerçekleri söyleyin halka ya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu kadar hakikat ortadayken PKK'yı örtmeye, savunmaya, Kandil'in ağızyla konuşarak konuları çarpıtmaya hiç kimsenin hakkı, yetkisi yoktur.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayret bir şey ya!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gerçekler çıksın, araştıralım; örtmeyin!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Siz de DAEŞ'in ağızyla konuşuyorsunuz ya. DAEŞ ağızyla konuşmayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Apaçık gerçekler ortadayken bunu sulandırmanın ne manaya geldiğini kamuoyu mahşerî vicdanında mutlaka karara bağlayacak, gereğini de yerine getirecektir.

Teşekkürlerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – PKK da PYD de IŞİD de YPG de hepsi Amerika'nın beslemesi.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Araştırmayanlar kapatıyor.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – DAEŞ ağızyla konuşmayın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, maddi gerçeklerin ortaya çıkmasında mı menfaat...

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

35.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, burada ısrarla “Üzerinden MHP İlçe Başkanının telefonu çıktı, MHP İlçe Başkanının telefonundan görüşmeler yapıldı.” gibi bir ifade kullanılıyor. Temcit pilavı gibi bunu tekrarlayarak bu işin gerçek hâle dönüşmesini sağlamak mümkün değil. Bu hattın sahte bir şekilde, suç teşkil edecek şekilde bir telefon bayisi tarafından çıkarıldığı, bizim İlçe Başkanımızın nüfus bilgilerinin bu işte kullanıldığı açıklığa kavuşmuştur; bu açıktır.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Daha evvel bilmiyor muymuş?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Buna rağmen ilişkilendirmeye çalışmak apayrı bir gayretin ürünüdür.

Şimdi, asıl acı olan durum, terör örgütünün yaptığı “Biz yapmadık.” açıklamalarının kabul gördüğü bir yerde devletimizin yapmış olduğu resmî açıklamalara...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - ...daha açıklama yapıldığı andan itibaren, elde aksine hiçbir delil olmamasına rağmen karşı çıkılıyor olmasıdır. Bu, terörün amaçladığı, gaye edindiği hususlardan bir tanesidir.

Terör örgütleri -PKK için de bu geçerlidir- dünyada yapmış oldukları bütün saldırıları kabullenmezler. TAK'ın yapmış olduğu, Vodafone Stadi'nin oradaki, Dolmabahçe'deki saldırıyı PKK kabullenmediğini ifade etmiştir ancak arkadan "TAK" diye kendi alt örgütlerinden biri çıkmıştır. Bu, dünyada başvurulan bir yöntemdir. Bu kafa karışıklığı ve bu tartışma ortamı da terörün hedeflerinden, terör örgütlerinin hedeflerinden biridir. Bunun terör örgütünün siyasi hedeflerine, değerlerine su taşımaktan başka neticesinin olmayacağını tekrar hatırlatıyor, saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, İçişleri Bakanı ayaküstü 10 kere yalan söylüyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hangi söylediğine inanacağız?

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ayaküstü 10 yalan, hangisine inanacağız söylediklerinin İçişleri Bakanının?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bir şey söyleyeceğim: Sayın Bülbül'e ben son konuştuğumda dedim ki MHP İlçe Başkanının telefonunun kullanıldığı... Bu, sabit zaten.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Telefon hattının.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Nedir? Telefonun... Bizim Şırnak milletvekillerimiz ve avukatlarımız da araştırdı. Kendisi adına sahte bir hatla telefon çıkarıldığına dair suç duyurusu ve soruşturma var mı yok mu? Yok.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Savcılığın açıklaması var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır, Valiliğin açıklaması var.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Valiliğin açıklaması, savcılığın yapmış olduğu tahkikata atıfta bulunuyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu, MHP ilçe başkanı değil de kazara HDP ilçe başkanı olsaydı şu anda cezaevinde miydi, değil miydi?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – O niyet okumadır, ben gerçekleri konuşuyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Böyle bir şey olabilir mi ya!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ben gerçekleri konuşuyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu konuda...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum.

Başkan, ortada bir tezgâh var. Bu Taksim saldırısı da kesinlikle tezgâh olduğu için araştırılması engelleniyor ve bunun faturası Kürt halkına çıkarılıyor. Kuzeydoğu Suriye'ye yönelik operasyona bir altlık oluşturulmuştur ve bunun faturası Kürt halkına çıkarılmaya çalışılıyor; bunu da gördük.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Terörün önünü keselim. Terörün önünü kesmektir buranın görevi.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Kuzeydoğu Suriye'ye operasyonun tek gerekçesi İstiklal saldırısı değildir, yüzlerce sebebi vardır.

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, buyurun.

36.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Efendim, çok teşekkür ediyorum.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – “MHP İlçe Başkanının telefonu.” diyor. Hiç kimse sahtekâr tarafından...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Ya, çıkmış.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – PKK'lıdır o sahte çıkarılıyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin, bakın, bir Grup Başkan Vekiline söz verdim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, tam yarım saattir bir konuyu tartışıyoruz, bu konunun içine bir şekilde çekilmek istendiğimize de AK PARTİ'nin sayın hatibinin ifadeleriyle şahit olduk.

BAŞKAN – Ben, belki siz sonlandırırınız diye söz verdim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Şimdi, biz, bu tür meseleleri, böyle terörle mücadeleyle mevzu, çok ciddi bir biçimde ele alınması icap eden konular olarak görüyoruz. İki de bir suç işlemiş örgütlerin isimlerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde zikredilerek reklamının yapılmasını da doğru ve yerinde bulmuyoruz, ayrıca, bu işin eğitimini yapanlar da aynı şeyi söylüyor. Uyusturucuyla mücadele ederken “madde” adını, terörle mücadele ederken de “örgüt” adını tartarak kullanmak lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım mikrofonu lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bakın, tartışma ta nereye geldi. Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisinin PKK'yla alakalı olarak mevzubahis edilmiş bir eylemde bir ilçe başkanının telefonunun kullanıldığının falan söylenmesi, Milliyetçi Hareket Partisinin de bu noktada kendisinin savunulmaya ihtiyacı varmış gibi vaziyet almasını anlamıyorum. Ben, onun nasıl bir yapı olduğunu biliyorum. Milliyetçi Hareket Partisini PKK'yla ilişkilendirmek abesle iştigalin çok çok ötesinde bir konudur bir kere. (İYİ PARTİ, AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Yani şimdi, yalnız şu, İYİ Partiyi de bu noktadan dolayı bir biçimde ilişkilendirmeye çalışmak, aynı abesle iştigaldir.

Şimdi, söylediniz: “İYİ Parti beni iyi dinlesin.” Doğrudur, herkesi iyi dinlemek mecburiyetindeyiz biz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Herkesi iyi dinlemek mecburiyetindeyiz, sizi de bütün siyasi parti sözcülerini de. Ama beni mazur görünüz, hararetli bir tartışma vardı, mevkidaşımınla konuşuyordum, o sebeple bazı şeyleri atlamış olabilirim ya da bazı şeyleri şundan atlamışım: Sizi ilk defa dinlemiyoruz, biz sizi Habur'da seyyar mahkemeler kurulurken de dinlemiştik, Oslo'da pazarlık yaparken de dinlemiştik. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Dolmabağçe'de ittifak oluştururken de dinlemiştik, Abdullah Öcalan'ın mesajlarını Diyarbakır Meydanı'nda Nevruz Bayramı'nda okuttururken de dinlemiştik, yerel seçimlerde Osman Öcalan'ın ifadelerinin Anadolu Ajansı ve TRT üzerinden yayımlandığı dönemde de dinlemiştik. Birbirimize kızmayacağız, küsmeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ama teröre karşı verilebilecek bir mücadele varsa o mücadeleyi, kurtuluş mücadelesini veren bu Meclis elbette ki vermeyi becerebilecektir ve bu konuya olan inancımız da tamdır.

Çok teşekkür ediyorum.

Sizleri de saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özel...

37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, terörle mücadele diline ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Söyleyeceklerim hem Levent Bülbül Başkanın söylediği son cümlelerden devamla hem de Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun çizgisine çok yakın bir yerde.

Eskiden bu ülkenin resmî televizyonunda dahi terör örgütünün adı anılmamaya çalışılırdı, güvenlik uzmanları derdi ki: “Terör örgütü, eylemi adından söz ettirmek için yapıyor, siz onun adını söyledikçe eylem amaca ulaşıyor.” Mesela “Terör örgütünün sözde lideri.” denilirdi. Onlara normal, legal yapıların makamları ya da unvanları dahi layık görülmezdi. “Terör örgütünün sözde bölge sorumlusu...” Bir şirketin bölge sorumlusu olur ama terör örgütü olunca “sözde” denilirdi. Şimdi, bir süredir, bunda bugün itibarıyla hiçbirimiz masum değiliz, hatta öyle bir durum var ki siz bunu yapmaya kalksanız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben şehidimiz olunca terör örgütünü kınıyorum. “Terör örgütü” yazsam altına bir sürü kişi “PKK'nın adını niye anmadın?” yazıyor, bakın, bir milletvekili bile yapmaya kalkıyor; o yüzden yazıyoruz hemen, hatta ilk açıklamalara, ilk bilgilere göre yazıyoruz ama makul bir yere yaklaşıyorsak bu Meclisin bir gün oturup şunu konuşması lazım: Ya hepimizin öğrendiği, hepimizin zamanında doğru bulduğu bu bilgiler yanlış, terör örgütlerinin isimlerini... Tabii, burada, özellikle Recep Tayyip Erdoğan isim vererek muhalefet partilerini terör örgütleriyle günde 5 kere de birlikte anınca buna cevap verilirken de siz anıyorsunuz. Bu, bir siyasi stratejiye döndü, karşı strateji de buradan yürüyor ama hakikaten bu Meclis bu konuda doğru bir şey yapacaksa bir gün açalım bir oturum, terörle mücadelede bu dili bir konuşalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir cümlem kaldı.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın sözünüzü.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Levent Bülbül'ün son iki cümlesi de Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun dediği de... Yani hakikaten burada her birimiz her gün, sürekli öyle terör örgütlerini, hatta Süleyman Soylu Boğaziçinde bulunan terör örgütlerini saydı, içinde 1978'de faaliyetine son vermiş örgüt vardı. Ne yapacak? Boğaziçi'ni kriminalize etmek için mevcudiyetini otuz yıl önce yitirmiş terör örgütüne eylem yapma ve Boğaziçi gibi göz bebeği bir üniversitede örgütlenme kabiliyeti atfediyor. Bunları bir gün oturup hakikaten enine boyuna konuşalım.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Başkanım, yeter; kanunu bitireceğiz ya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Son...

BAŞKAN – Yok, son değil, devam edelim Sayın Akbaşıoğlu yani Divan açısından bir sıkıntı yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 60'a göre bir dakikayı çok görüyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bize bir dakika söz vermeyi fazla görüyorsunuz...

BAŞKAN – Size de çok görmeyeceğim Sayın Tanal.

Buyurun.

38.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, terörle mücadelede aynı hassasiyetin herkes tarafından gösterilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, biz de terörle mücadelede aynı hassasiyetin herkes tarafından gösterilmesi gerektiğini vurgulayan milletvekilimizin o çağrısına mutlaka uyulması gerektiğini söylüyoruz. Terör örgütünün birini anıp birini anmamak noktasındaki yaklaşım terk edilmeli. O konuda ayrımcı bir yaklaşım değil, terör örgütüyle ilgili, kim tarafından yapıldığı -belirli kesimlerle ilgili, IŞİD derken PKK'nın da anılması gerektiği- hassasiyetinin herkes tarafından dikkate alınması gerektiği hatırlatması da önemli.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – En iyi savunma saldırıdır diye düşünöyorsunuz yani gerçekten.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuda farklı bir yaklaşım sergilenmemesi gerektiği hatırlatılmıştır. Dolayısıyla yapılan yaklaşım, söylenen sözler de doğru bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Ali Şeker ve arkadaşları tarafından, 13 Kasım 2022 Pazar günü İstiklal Caddesi'nde yaşanan bombalı saldırının tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla 16/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Kasım 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kabul edilmemiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Niye kabul edilmiyor? Kabul ediyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kabul edilmemiştir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Beyler, “kabal”, fazlalıyız biz.

(AK PARTİ, CHP ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Müsaade edin efendim, Kâtip Üyeler arasında anlaşmazlık var, açık oylama yapacağım.

İki dakika süre veriyorum, oylama işlemini başlatıyorum...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Açık oylama olmaz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Niye açık oylama yapıyorsunuz?

ORHAN SÜMER (Adana) – Başkan, içeri giriyorlar, biraz önce yoklardı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, açık oylama olmaz.

BAŞKAN – Efendim?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Açık oylama olmaz; işari oylamayı elektronik yapmanız lazım, elektronik oylama.

BAŞKAN – Pardon... Elektronik olarak yapacağız, evet.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

Oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kabul...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ret...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, karar yeter sayısına ulaşamayacak. Kapıları da kapatın, karar yeter sayısına ulaşamayacak Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kabul...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ret...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani burada ne konuşulduğunu bilmeyen arkadaşlarımız nasıl oy kullanacaklar?

Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Tanal, biraz öne doğru gelerseniz, ne dediğinizi duyamıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, iyi ki varsınız.

BAŞKAN – Hatta kürsüye yaklaşsanız sevinirim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Arkadaşlar, ret...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Söz veriyor musunuz Başkan?

BAŞKAN – Dinliyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – E, şimdi böyle olur mu? Grup Başkan Vekili “Arkadaşlar, ret...” Arkadaşları baskılıyor. Ret vermezlerse şimdi disipline verip ihraç edecekler. Böyle şey mi olur Başkanım!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sizinkiler “kabul” diyor, bak. Biraz evvel sizinkiler “kabul” dedi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani olur mu? Milletvekili arkadaşlarımız özgür ve bağımsızdır, Grup Başkan Vekili onları baskılıyor, “Arkadaşlar, ret...” diyor.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Seninki de şimdi “kabul” dedi ya.

BAŞKAN – Sayın Tanal, gizli bir oylama yok, herkes oyunun rengini söyleyebilir; rahat olun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olur mu böyle!

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Seninki de şimdi “kabul” dedi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yanlış, Başkanım, siz bu ağırlığınızı koyun.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – E, tamam, Özgür Bey “kabul” dedi şimdi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sizin “kabul” demenize “Yanlış.” diyor.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Özgür Bey “kabul” dedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne?

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – “Arkadaşlar, kabul...” dedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kabul ettik zaten.

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Evet, Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi reddedilmiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 367 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin aynı kısmın 2'nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine ilişkin önerisi

30/11/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/11/2022 Çarşamba günü (bugün) toplanmadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Çankırı

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 367 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin aynı kısmın 2'nci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneri üzerinde söz talebi yok.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.37

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.50****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Necati TİĞLİ (Giresun)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

**VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER****A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 365) ()*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 365 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştı.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 7 ila 11’inci maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Sayın Aytun Çıray’ın.

Buyurun Sayın Çıray. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu anda ben Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun Teklifi’yle ilgili konuşacağım. Yalnız, bir hekim olarak öncelikle söylemek isterim ki sigara ve alkol sağlığa zararlıdır, bu temel çerçeve üzerinde ekonomisini konuşacağım daha ziyade.

Görüştüğümüz kanunun gerekçesinin hemen başında “kaçakçılığı ve kayıt dışı üretimi ortadan kaldırmak, haksız rekabeti önlemek” gibi ifadeler var. Bizim İYİ Parti olarak bu gerekçelere karşı çıkmamız mümkün değil, aksine biz de bu gerekçeleri son derece olumlu buluyoruz ancak bir kanun yapımında aslanan gerekçeler değildir, bu noktaya gelmeden önce bazı hayati soruların cevaplandırılması gerekir.

(*) 365 S. Sayılı Basmayazı 24/11/2022 tarihli 25’inci Birleşim Tutanağı’na ektidir.

Mesela, vatandaşlarımız neden kaçakçılık yapmayı tercih ediyor veya neden kaçakçılığa konu olan ürüne yöneliyor, önce bu soruların cevaplarını bilimsel bakış ve yöntemleri de kullanarak araştıracağız. Mesela, sosyolojik bir bakış açısıyla, kaçakçılığa teşvik eden sebepleri kavrayacağız. Alkollü içkiler ve sigara gibi kaçakçılığa konu olan ürünlerde talebin sürekli artmasının nedenlerini hem sosyolojik hem de iktisadi parametreleri kullanarak anlamaya çalışacaksınız ama bunları yapmıyorsunuz çünkü bilimden öcuden kaçır gibi kaçırırsınız. Sizi gerçık sebepler ilgilendirmiyor, bunları iplermiyorsunuz, yalanlarla karışık masallar, ideolojilerinizin saçma sapan kabullerini beyin yıkama kampanyalarıyla insanımıza empoze etmeyi marifet belliyorsunuz. Neyin pahasına? İnsanlarımızın hayatları, sağlıkları, toplum barışı, milletimizin huzuru pahasına çünkü tütün ve alkollü içkilere yapılan ve her geçen gün artarak devam eden muazzam zamlar hem bu ürünlere yönelik kaçakçılığın artmasına hem de kaçak olarak yasa dışı yollarla gelen tütün ve alkol ürünlerine talebin âdetâ patlamasına yol açıyor. Kısaca, tütün ve alkol ürünlerinin yasal yollardan satışları dramatik bir düşüş içinde; düşüş, verilerin ortaya koyduğu gibi, neredeyse yüzde 50.

Değerli arkadaşlar, iktidardaki zihniyet, tütün ve alkollü içkilere muazzam zamlar yaparken güya bir taşla iki kuş vurmaya hedefliyordu. Birincisi, Avrupa’da zaten alkol tüketiminde sonuncu sırada yer almamıza rağmen alkollü içki tüketimini daha da azaltmak ama bu, sosyolojik olarak mümkün olmadığı gibi, devletin ölçüsüz vergilendirme yoluyla bir hayat tarzı dayatması anlamına geldiği için kabul edilebilir bir politika olarak yürümemiştir. Resmen örtülü ve dolaylı bir ayrımcılık yapılmaktadır.

Hükümetin ikinci hedefi de zamlarla vergi gelirlerini artırmaktı. Bu hedefin de gerçıkların duvarına çarpıp tuzla buz olması kaçınılmazdı; nitekim öyle oldu. Tüketiciler, tütün ve alkollü içkilerde kaçak ürünlere yöneldikleri için hedeflenen vergi gelirlerinin bir hayli altında vergi gelirleri elde edilmiştir. Tabii, bu, tütün ve özellikle alkollü içkilere yapılan ölçüsüz zamların en kötü sonucu değildir. Bundan çok daha ama çok daha kötüsü, her yıl giderek daha çok vatandaşımızın kaçak veya sahte içki yüzünden hayatlarını kaybetmiş olmasıdır. Özgürlük Araştırmaları Derneği bünyesindeki Devletin Alkol Politikalarını İzleme Platformu’na göre, sadece 2021 yılında 109 vatandaşımız sahte içki kurbanı olmuştur. Aynı platformun verilerine göre, 2022 yılının son beş ayında 20 insanımızı kayıt dışı alkole kurban verdik. Bu, kabul edilemez. Temsil ettiğiniz zihniyet vicdansızlıkta tavan yapıyor, âdetâ kayıplara “Başlarına geleni hak ettiler, bunlara ölüm dahi müstahak.” muamelesi çekiyor. Abartıyor muyum bunu siz değerlendirin çünkü bütün bu kayıpların sebebi belli olmasına rağmen, bu ölümler âdetâ umurunuzda değilmiş gibi davranıyorsunuz; en küçük bir rahatsızlık, en ufak bir üzüntü emaresi göstermiyorsunuz. Tütün ve alkollü içkilerde ağır vergilendirmeyi her gün daha fazla artırıyorsunuz. Biz bunu reddediyoruz. Milletın yakasından elinizi çekin, cüzdanından elinizi çekin, sağlığından elinizi çekin. Biz İYİ Parti olarak insanımıza hayat tarzı dayatma peşinde değiliz, gerçık anlamda yerli ve millî olduğumuz için tütün ve alkollü içkilerin sağlığa olan zararlarını da anlatarak aynı zamanda da Türk ekonomisini ve yerli ve millî olduğunu kabul ettiğimiz içkilerimizi de koruma altına alarak bu mücadeleyi yürüteceğiz.

2008 yılında önce sözde özelleştirme yoluyla bir AKP yakınına peşkeş çekilip ardından kapatılan TEKEL fabrikalarını tekrar faaliyete geçireceğiz. Böylece ülkemize gerçık anlamda katma değer sağlamaya çalışacağız. Bu çerçevede, Türkiye’nin millî içkisi kabul edilen ve Yunanlılarla daima rekabet hâlinde olduğumuz içkilerimizi her türlü yabancı içki karşısında rekabet eder hâle getireceğiz, akla ziyan yüzde 260’lık vergiyi makul düzeye çekeceğiz. Bu, hâlihazırda toplam içki tüketimindeki payları yüzde 60’lara kadar düşmüş olan, başta rakı olmak üzere, yerli ve millî içkilerimizin kullanım oranını eskiden olduğu gibi yüzde 90’lara ulaştırmamıza katkıda bulunacak ama başta söylediğimi tekrar söyleyeyim çünkü siyaseten istismar konusunu çok iyi yapan bir propaganda grubu var yandaş medyada: Bir hekim ve insan olarak, sigara ve tütünün sağlığa zararlılığını vurgulayarak bu konuşmayı yapıyorum ben.

Rakı içmek isteyen herkesin merdiven altı rakı üreticisi hâline gelmesinin önünü keseceğiz ve şunu da söylemek istiyorum: Muazzam bir alkol kaçakçılığı başlamıştır, muazzam bir tütün kaçakçılığı başlamıştır yani millet âdeta yasa dışı yollara sürüklenmektedir. Alkollü içki sanayisinin ayağa kalkmasıyla alkollü içkilerde devlet bütçesine dikkate değer bir katma değer patlaması yaşatılacaktır. Sahte içki olayının bu yolla son bulması sayesinde vatandaşlarımızın ve toplumumuzun sağlığına yapacağımız katkının değerine ayrıca temas etmek istiyorum.

Görüştüğümüz yasa teklifinde yer alan bir ibarenin değiştirilmesi ise bizim için yerli üretim yapan çiftçilerimizin muhtemel mağduriyetlerini önlemek bakımından çok önemlidir. Bu önerimizi dikkate alın da hiç olmazsa bir kere yerli ve millî olduğunuzu görelim. Ayrıca, kanun teklifinin yürürlük tarihini mutlaka öne çekelim; aksi hâlde, kanunla öngörülen kaçakçılıkla mücadele amacına ulaşamayacaktır.

Bu konuşmalara geçmeden önce, Parlamento doğal olarak terör ve terör örgütleri konusundaki hassasiyetini ortaya koydu; yalnız, hükümet ağlama makamı değil icra makamıdır. Terör ve terörlü mücadele, Meclisin desteği altında sizin görevinizdir. Her ne kadar teröristleri ayakkabılarına kadar takip ettiğinizi söylüyorsanız da ayakkabılara bakmışsınız da ayakkabının içindekini kaçırmışsınız. Teröristi sonradan hızla yakalamak tabii ki iyi bir şey ama teröristi o terör eylemini yapmadan, koruyucu önlemlerle yakalamak, esas olan budur. Bunu yapamıyorsanız övünecek hiçbir şeyiniz yoktur.

Saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Hayati Arkaz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Söz konusu tütün ve alkol olunca bir hekim olarak bütün tütün ve alkolün zararlarından bahsetmek istiyorum. Dünya genelinde her altı saniyede 1 kişinin ölümüne sebep olan sigaranın yol açtığı hastalıklardan bahsetmek istiyorum: Solunum sistemi hastalıkları, KOAH, astım, kronik bronşit, amfizem, kanser, kalp ve damar hastalıkları, prostat, mesane rahatsızlıkları, böbrek hastalıkları -böbrek yetmezliğine kadar gider- Tip 2 diyabet. Sigara içen kişiler içmeyenlere göre 4 kat daha fazla kalp krizi riskini taşırlar. Sigara dumanından en hızlı ve en yoğun şekilde etkilenen organ akciğerlerdir. Dumandaki katran akciğerlerde birikir ve bu dokularda harabiyete yol açar, solunum kapasitesini azaltır. Dünyada her yıl tütün kullanımının yol açtığı sağlık sorunları nedeniyle milyonlarca insanımızı kaybediyoruz. Kendisi sigara içmediği hâlde başkalarının içtiği sigaradan dolayı her yıl binlerce kişi hayatını kaybediyor. Bu, trafik kazalarından ve diğer ölüm sebeplerinden çok daha fazladır. Tütün dumanında siyanür, amonyak, karbonmonoksit, naftalin ve katran gibi 400'den fazla kimyasal madde var. Bu maddelerin 70'den fazlası kansere neden oluyor. Sigara yalnızca içene değil, çevresindekilere daha fazla zarar verir. Dumanıyla etrafa yayılan zararlı maddeler sadece nefesle değil, cilt üzerinden emilerek yani nefes alınmasa da ciltten de vücuda girer ve derhâl kana karışır.

Burada önemli bir uyarı yapmak istiyorum: Anne ve baba sigara içeriyor ise, maalesef, çocuklar da yüzde 80-90 sigaraya meyilli oluyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sigara alacak para yok.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Maalesef, tütün küresel bir salgın hastalıktır. Dünya Sağlık Örgütünün tahminlerine göre dünyadaki çocukların yarısı ne yazık ki tütün dumanına maruz kalıyor. Her yıl sigara dumanının yol açtığı hastalıklardan 65 bin çocuğu kaybediyoruz. Dünya nüfusu şu anda 8,5 milyar, gezegen diyor ki: “Ben artık sizi taşıyamıyorum; hava kirlendi, su kirlendi, yeşil azaldı.”

Günümüz hastalıklarının sebebinin büyük bir oranı yine sigara ve yol açtığı hastalıklar. Hekimlerimiz sigara içen hastaları daha detaylı kontrol ediyorlar. Sigara bağımlılık yapar; kan dolaşımını yavaşlatır; kalp krizi riskini artırır; kandaki oksijen seviyesini azaltır; dudak, yanak ve gırtlak kanserine neden olur, hatta sigarayı yakmadan dudağında taşıyan ya da tütün çiğneyenlerde de ağız içi kanserler görülür; ağız kokusu yapar, diş ve diş eti hastalıklarına yol açar. Gebelikte tüketilen sigara düşüğe, erken doğumlara ve bebekte gelişme geriliğine neden olur; tütün kana çabuk karıştığı için çocuk zehirlenir, çocuk doğduktan belli bir süre sonra nefes darlığı, sık sık ateş, iştahsızlık gibi sorunlarla karşılaşır. Ayrıca, gebelikte kullanılan sigara çocuklarda bronşit ve ileri yaşlarda kronik akciğer hastalıklarına yol açar. Sigara uyku düzenini bozar, görme ve duyma bozukluklarına yol açar; cildin yapısının bozulmasına neden olur, leke ve kırışıklıklar yapar; erken yaşlılığın en büyük nedenlerinden biridir.

Sigara içmeyen fakat sigara içilen ortamda bulunan insanlar da sigara dumanından zarar görür. Bugün birçok ülkede kapalı alanlarda sigara içilmesi yasaktır. Ülkemizde 2008 yılından itibaren sigara kapalı alanlarda yasaklanmıştır. Bu yasağın getirilmesinde temel amaç, sigara kullanmadığı hâlde başkalarının kullandığı sigara dumanından zarar gören kişilerin korunmasıdır. Bu, sağlık açısından devrim niteliğinde bir karardır. Tüm sağlık camiası olarak canı gönülden destekliyoruz. Burada emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; alkol de sağlığımız için risk faktörüdür, birçok hastalığa yol açmaktadır. Alkol bağımlılığı sıklıkla farklı psikolojik ve bedensel sorunlarla birlikte görülür. Alkol bağımlılığı tanısı olan kişilerde, farklı nedenlerle bağımlılık riski, depresyon, kaygı sorunları, şizofreni, kişilik bozuklukları gibi ruhsal problemler yapabilir. Aynı zamanda, bedensel olarak da sarılık, kanser, siroz, yüksek tansiyon, kalpte büyüme, ani kalp krizi ve damar tıkanıklıkları görülür. Alkol şekerdir, direkt kana karışır, obezitenin de en büyük nedenidir; obezite ise birçok hastalığın maalesef sebebidir, başlangıcıdır.

Mezun olduğum -burası çok önemli arkadaşlar- fakültede çok değerli hocalarımızdan bir tanesi bir test yaptı. Büyük alkol şişesinin içine çiçekten yeni çıkmış salatalığı koydu, belli bir süre sonra salatalık öyle şişti ki şişeye sığmıyor. Hocanın bize dediği şu: “Alkol karaciğerinizi de böyle yorar, böyle şişirir ve yetersiz hâle getirir.” Bu çok önemlidir.

Alkol kullanımı beyin işlemlerinde problemlere yol açıyor. Beceri isteyen uğraşları gerçekleştirmede zorlanmaya, bunamaya neden olmaktadır. Beyin fonksiyonlarını olumsuz yönde etkiler, bilinci devre dışı bırakır. İnsan alkol kullandıktan sonra duygularını da kontrol edemez. Görmeyi ve konuşmayı yavaşlatır, durma noktasına getirir. Alkol vücudumuzda kalıcı olan ya da kalıcı olmayan etkiler bırakır; alkol kullanan kişiler şiddete meyillidir, alkollü araç kullananlar trafik kazalarına sebebiyet verir, aşırı alkol geçici hafıza kaybına yol açar, anne karnındaki bebeğin gelişimini olumsuz etkiler, mide ve bağırsaklara ciddi zarar verir, gastrit ve mide kanamasına yol açar. Yemek borusu, gırtlak, mide ve pankreas kanserlerine neden olur, kanser riskini büyük oranda artırır. Alkolden kaynaklanan sorunlar hem alkol kullanan kişiye hem de onun aile üyelerine zarar verir. Kısacası, alkol yuva yıkar. Sağlık açısından çeşitli bozukluklar ve sosyal sorunların yaşanmasına neden olur.

Yapılan araştırmalara göre, alkol ve tütün kullanımı dünya çapında her yıl 9 milyon insanın ölümüne sebep olmaktadır; bu, bulaşıcı hastalıklardan daha tehlikeli olduğunu gösteriyor. Ülkemizde sigara ve alkolün en çok neden olduğu hastalıklardan olan kanserden günde 350 kişiyi maalesef kaybediyoruz; bu, yılda yaklaşık 130 bin kişi yapar. Ülkemizde kalp ve damar hastalıklarından günde 400 kişiyi kaybediyoruz -bunlar resmî rakamlardır- yıllık 146 bin kişi yapar. Demin de söyledim, bulaşıcı hastalıklardan çok daha tehlikelidir; organlarımıza düşmanlık yapıyoruz. Sağlıklı olmak ve beden sağlığımızı korumak istiyorsak sigara ve alkolden uzak durmamız gerekiyor. Mümkün olduğu kadar hareket edelim, dengeli beslenelim ve sağlıklı olalım. Unutmayalım ki sigara insanın, doğanın ve çevrenin celladıdır. Sigara ve alkol her belanın başıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir diğer önemli konu da kaçak alkol ve sigara. Kaçak alkol ve sigara kullanımı hem insana hem de devlete zarar vermektedir. Ülkemizde son yıllarda sahte içkiden ölümlerde artış vardır. Sahte içki kullanımı bilinç bulanıklığı, şiddetli karın ağrısı, hatta körlüğe yol açabilir. Tedavi edilmediği takdirde koma ve solunum durması sonucu ölümler sonuclandırılır. Kaçak içki üreten ve satanlara en ağır cezanın verilmesi lazım. Kaçak sigara doğrudan teröre kaynak sağlamaktadır. Yıllık kaçak sigaradan ülkemizin zararı 7 milyar TL'dir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlığımız için dumansız ve alkolsüz bir hayat tavsiye ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Ömer Öcalan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, bir düzenleme yapılıyor; küçük ölçekli tarım çiftçisi tekrar hedeftedir. Adıyaman bizim yanı dibimizdedir; arazisi küçük olan, birkaç dönüm arazisi olan insanlar temel geçimini tütün üretmekten sağlıyor. Yerli tütün bundan yirmi yıl önce ülkenin yüzde 40 ihtiyacını karşılıyordu, şimdi yüzde 10 ihtiyacını dahi karşılamıyor. Sebep ne? Alanları daralttılar, kartelleştirdiler, çiftçilikte de bir kartel durumu oluşturdular. Yerli, küçük çiftçi artık çiftçilik yapamaz durumda. Sadece Adıyaman'da değil; Adıyaman, Malatya'nın Çelikhane ilçesi, Batman'ın Sason ilçesi, Bitlis, Mardin Kızıltepe Gurs köyü, Muş; birçok insan geçimini bundan sağlıyor. Biz, birkaç ay önce, sonbaharda gittik, Adıyaman'da tütün çiftçisini ziyaret ettik. Orada genç bir kadının söylediği şunlardır: “Biz bu tütünle doğduk, biz bu tütünle okuduk, evlenince gelinliğimiz bu tütünle alındı, çocuklarımızı bu tütünle okutacağız, ölürsek de kefenimizi bu tütünle alacaklar.” Mesele biraz budur. AKP zihniyeti, her yerde bir kartelleşme, nerede bir gelir kaynağı varsa kontrol altına alma...

Şimdi, bu kanunla ne yapılıyor? Bu kanunla Tarım Bakanlığından izin alacakmış birkaç dönüm tütün eken çiftçi, eğer bu izni almazsa iki yıl ile beş yıl arasında ceza öngörülüyor. Yerli tütün üreticileri Urfa'dan tütününü çıkarıp Antep'e götürüp satmak isterken yolda yakalanırsa üç yıl ile sekiz yıl arasında ceza öngörülüyor. Şimdi biz bunu nasıl kabul edelim? Bu, Adıyaman çiftçisine ihanet değil midir, hakaret değil midir?

Siz alışmışsınız her şeye vergi koymaya, her şeye vergi koymaya. Şimdi bu paketin içine de konulmuş, yedi yıl sinyal alınmayan bir telefonun kapatılmasını bir yıla düşürüyorlar. İnsan biraz utanır, Gürcistan sınır kapısında, Batum'da insanlar kuyruğa girmiş; dünyanın 20 bin TL'ye kullandığı telefonu bu ülkenin vatandaşları 60 bine kullanıyor, değerli vekiller, 60 bine kullanıyor. Bu ülkenin halkı keriz yerine konulmuş. Dünyada 20 bin avroya binilen arabaya bu ülkede insanlar 60 bin avroya biniyor. Bu ülkede âdeta soygun düzeni oluşturdu, soygun. “Vergi” adı altında şimdi de gariban Adıyaman çiftçisinin ektiği 2 dönümlük arazide diyor ki “Vereceksin kardeşim.” Eskiden haraç alınıyordu; yollarda, dağlarda böyle eşkiya meşkiyalar yol keserdi, zenginden alırdı, fakire verirdi; şimdiki devlet mekanizması diyor “Sen ekeceksin; 1 sana, 2 bana; 1 sana, 2 bana.” Şimdi, bu anlayış çökmek zorundadır, buna da halk müdahale etmelidir, bu zalimane anlayışa karşı halk müdahale etmelidir, tabii ki biz de. Ben sigara içen biri değilim bu noktada ama içenler var. Cumhurbaşkanı her gördüğü insanın cebinden paketi çıkarıyor yani sembolik bir hâle dönmüş, diyor ki: 1 paket sana, 2 paket bana. Vergi alacağım senden. Bu işler böyle olmaz.

Bakınız, siz sigara tüketimini azalttığınızı söylüyorsunuz ama ülke esrar, eroin, uyuşturucu, metamfetamin merkezine dönmüş. Uluslararası ticaretini yapıyorlar, mafyaların merkezi hâline gelmiş. İçişleri Bakanlığında yok yok, çetebeşi, eroincisi, mafyası hepsi fotoğraf albümü çıkarmış; bu mesele böyle. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bu halka ihanet etmeyin, bu önemlidir, bu konu tabii ki önemlidir. Biz bu maddeye “ret” vereceğiz, bunu böyle söyleyeyim.

Diğer konu önemli bir konu değerli arkadaşlar, önemli bir konu. Bir haftadır Rojava bombalanıyor, Kobani bombalanıyor, Tel Rıfat bombalanıyor, Derbesiye bombalanıyor. Bu hırçınlık, bu öfke, bu savaş, bu düşmanlık nereye kadar gidecek? Atmosfer kan kokuyor değerli arkadaşlar, kan kokuyor; seçime böyle gidecekler. İnsanlar ölecek, tabutlar gelecek, birileri gidip o tabutların başında siyaset yapacak, bunun zeminini hazırlıyorlar.

Konuştular arkadaşlar birkaç saat önce. İstiklal Caddesi'ndeki patlamanın nasıl dizayn edildiğini, nasıl organize bir iş olduğunu aklı başında olan, IQ seviyesi ortalamanın üzerinde olan görür, bilir. Emin olun, bu patlama Kürt örgütler tarafından yapılmış olsaydı, kıyameti koparırlardı, kıyameti. Ama onlar da biliyor, ellerine yüzlerine buluşturdular. Yaklaşan bir seçim var ve bu seçimin kazanılması için büyük bir öfke, büyük bir hınç, büyük bir düşmanlık vardır; seçime de bu koşullarda gitmek istiyorlar. Ama bu savaşı sadece seçimle de ilişkilendirmemek lazım, seçimi aşan bir durumdur. Ne istiyorsunuz? Ne istiyorsunuz? Kobanili çocuklardan ne istiyorsunuz? Kamışlı'nın milyonlarca nüfusu var; ne istiyorsunuz? Haseke'de göreceli bir güven ortamı sağlanmış; ne istiyorsunuz, açıkça söyleyin bunu. Ama büyük düşünenin, büyük inşa edenin bu zeminden kaçması gerekirdi ama öyle değil, bir gecede onlarca F-16 kalkıyor, yerleşim yerlerini bombalıyor. Dünyanın hangi ülkesinde bu var? Hangi devletine bu yapılıyor? Her gün onlarca uçak her tarafı bombalıyor. Derin bir Kürt düşmanlığı, şaşkına çevirmiş bir güç zehirlenmesi var. Kürtçede bir laf vardır: "...)(*)" Kürt'e de onuruyla şerefiyle bu zalimane politikaların karşısında direnmekten, mücadele etmekten başka bir yol kalmıyor.

Söylüyorlar, açıklama yapıyorlar. İstiklal'de bombayı oraya yerleştiren kadının 3 kardeşi IŞİD'de ölmüş, 1 kardeşi ÖSO komutanıdır; her şey açıkta ama zemin böyle... Cumhurbaşkanı, Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna gidiyor, eline bir harita almış, her gün söylüyor "Biz, 30 kilometre derinliğine Kürtleri süreceğiz". diyor. "30 kilometre derinliğine, Türkiye sınırlarının aşağısına süreceğiz." diyor. Bunu hangi dünya ülkesi kabul eder? Hangi insanlık kabul eder? Bunu kaybedeceksiniz, büyük acıları da bu ülkeye yaşatacaksınız. Burada Türk halkının da yapması gerekenler var. Türk halkı bu savaşın karşısında durmalıdır, kendi evlatlarına sahip çıkmalıdır, birilerinin gelip tabut siyaseti yapmasının karşısında durmalıdır, birilerinin gelip burada taziyede bulunmasının karşısında durmalıdır. Ölüm siyasetine karşı yaşam siyasetini, yaşama siyasetini savunmalıdır. Yüz yıldır devam ediyor, kırk yıldır düşük ve orta yoğunluklu, bazen de dozajı artan bir savaş var; buna çözüm geliştirin. Her gelen iktidar bunu kendi çıkarları için kullanmaya çalışıyor. Şimdi de seçimi alet edecekler. Davutoğlu zamanında açıkladı: "Kasım ve haziran arasındaki dönemde yaşanan patlamalarda bizim oylarımız arttı." dedi. Şimdi çıkıp konuşmuyor ama. Her ne kadar kısmi bir muhalefet de yapsa çıkıp konuşması lazım. Nereye kadar gidecek bu? Bu kan kokusu nereye kadar gidecek? Vampir gibi birileri köşede durmuş, "Bu kandan biz nasıl nemalanırız, bu kandan nasıl iktidar devşiririz?"

Bize de düşen demokratik siyasette ısrar, mücadeleyi büyütme; halklara da düşen bu zalimane anlayışa karşı mücadeleden başka bir şey değildir. Kobani'yi herkes savundu. Uluslararası bir enternasyonal şehir hâline geldi, DAİŞ'i orada mahkûm ettiler Kürtler öncülüğünde. Buradan Türk halkının evlatları da oraya gitti, o zalim uluslararası örgüte karşı savaştı. Kobani'nin düşmesi için elinden geleni yapanlar, DAİŞ ortaklığını yapanlar kaybetti ama şu an bu öfkeyi Kobani'den almaya çalışıyorlar, Rojava'dan almaya çalışıyorlar. İran'a iyi bakın, 21'inci yüzyılda kimse özgürlüğün karşısında duramaz. Bir halk kararını vermiştir, "...)(*)" diyor; "Direnmek yaşamaktır." Başka da yol bırakmıyorsunuz bize. Tabii ki halkımız da direnecektir. Bu yüzyılda da Kürtler nerede yaşıyorsa statüsünü de alacaktır, bunda da ısrar edecekler.

Halkımızı selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, kayıtlara geçmesi açısından ifade ediyorum; mesnetsiz bütün iddiaların hepsini reddettiğimizi ifade ediyorum.

Sağ olun.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Benim sözlerim mesnetsiz değil, açıktır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hiçbiri iddia değildi, hepsi değerlendirme ve sabitti yani.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Veli Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, konuşmamın başında, bu kanunu getirenlere bir soru sormak istiyorum. Tütüne yasak getiren, tütünün satışına yasak getirenler kimin iktidarı, kimin hükümeti, bunu sormak lazım. Bu kanunu getirenlerin, Adıyamanlıların, Malatyalıların temsilcisi olmadığı kesin. Çiftçiyi, tütüncüyü üretimden koparmaya çalışmak bu memlekete iyilik değildir, en hafif deyişle ihanettir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, değerli arkadaşlar, Tarım Bakanlığının verilerine göre, yerli tütün kullanım oranı 2002 yılında yüzde 40'ın üzerindeyken şu anda yüzde 12'ye kadar gerilemiş durumda. Tütün üretimi 2002 yılı başında yıllık 400 bin tondan 2022 başında 70 bin tona düşmüş durumda; çiftçi sayısı 400 binden 2022'de 70 bine düşmüş, aradaki 330 bin tütün üreticisi, aileleriyle birlikte 1 milyon 200 bin kişi üretimden koparılmış durumda. Şimdi tekrar soralım: İktidardakiler kimin iktidarı, ABD'nin mi, İngiltere'nin mi?

Yahu, değerli arkadaşlar, burada AKP Grubu maşallah kalabalık bir şekilde dinliyorlar(!) Onların tuzu kuru çünkü tütüncü onların umurunda değil, Çelikhanlı umurunda değil, fakir fukara umurunda değil; bunların tek bağlı olduğu yer Philip Morris, American Tobacco. (CHP sıralarından alkışlar) Ya, insan utanır; kanunu geçiren gruba bak, 1 adam var mı ya, 1 kimse var mı Akbaşoğlu? Şu arkana bak ya, arkana bak. Niye? Çünkü sana emir verenler büyük tekeller.

Buradan bir soru sorayım: Yahu, her kuşu tutunuz da leylek mi kaldı? Memlekette her şey bitti; Adıyamanlının, Malatyalının, Urfalının, Tokatlının tütününü kaldı ya! Allah sizi islah etsin, Allah sizi islah etsin! (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Yahu, eskiden tütün satanlara üç ila altı yıl ceza veriyorlardı, şimdi, iki ila beş yıl arasında ceza getiriliyor. Yahu, siz var ya, uluslararası kartellerin, uluslararası büyük emperyalistlerin hükümeti gibi davranıyorsunuz. Buna savaş açmak resmen bu topraklara ihanettir, bu topraklarda tütün üreticilerine ihanettir.

Değerli arkadaşlar, 2017 yılında -Abdurrahman Tutdere o zaman Tütün Platformu Başkanı, şahitceza getirdiler, Adıyamanlı, Doğanşehirli, Sürgülü ayağa kalktı, onlara yapmadığınız kötülük kalmadı biber gazından tazyikli suya kadar; geldik, burada mücadele ettik, ertelendi ama bu bir çözüm değil. 3 kez ertelendi, şimdi aynı şey gündemde.

Şimdi, değerli arkadaşlar, yine bu yaz geldi, Çelikhan, Malatya karıştı; sizin vekilleriniz “Ben ablanızım.” diyerek gitti yanlarına, “Bu işi çözeceğim.” dedi. Şimdi o da yok burada, ablamız, o da yok burada; e ne oldu? Ne oldu? Şimdi, üç ila altı yılmiş ceza, iki ila beş yıla getiriyor. Allah sizden razı olsun Akbaşoğlu(!) Allah sizden razı olsun(!) Allah var ya bu tütüncünün ahını size nasip etti, inşallah onların ahıyla buradan gideceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın, bir de şöyle bir şey var: Bu Kurucuovalı, Sürgülü, Doğanşehirli, Çelikhanlı, Bulamlı ya kaçakçılık mı yapıyor, kaçakçılık mı yapıyor? Bakın... Ne o; kokain değildi, neydi o?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Pudra şekeri.

ORHAN SÜMER (Adana) – Pudra şekeri.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Pudra şekeri serbest, tütün yasak. Venezuela'dan pudra şekeri getirmek serbest, tütün yasak.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Belediyenin arabalarında uyuşturucu çıktı!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Buna “kaçak” diyenlere de yazıklar olsun, yazıklar olsun, yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar) Ya, buna “kaçak” demek vicdansızlıktır.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Belediyenin arabalarında uyuşturucu çıktı!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Adam Çelikhan'da ekıyor, Bulam'da ekıyor, Mızgı'da ekıyor, Doğanşehir'de ekıyor, kendi topraklarında ekıyor; buna “kaçak” diyorlar. Allah sizin gözünüzü kör etsin diyeceğim de demiyorum.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Genel Başkanınız vergi alacaktı!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bakın, bundan daha millî, daha yerli bir tütün olamaz, daha yerli bir ürün olamaz.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Belediyenin arabalarında uyuşturucu çıktı, uyuşturucu!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Senin tuzun kuru, sen bağır bakalım, American Tobacco'nun adına laf atmaya... Bağır bakalım!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Belediye arabanda çıktı, belediye arabanda!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sen reisten gizli gizli Marlboro'yu iç -gizli gizli içiyorsun ya Marlboro'yu- ama Adıyaman'ın tütününe yasak getir. (CHP sıralarından alkışlar) Gizli gizli... Bunlar var ya reisten korkuyorlar. Ya, zararlıysa Allah'tan korkun, Allah'tan; reisten korkacağımıza Allah'tan korkun!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Belediye arabandan çıktı mı uyuşturucu?

RECEP ÖZEL (Isparta) – Size de “reis” dedirttik ya!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar, kalpazanlara, uyuşturucu satıcılarına, namussuzlara yapılmayan muamele Adıyamanlı, Malatyalı tütün üreticisine yapılıyor. Yazıklar olsun size!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Çok yazık! Gariban çiftçi, gariban çiftçi.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ya, bakın, bunların var ya öyle çok büyük arazileri yok; kimisi 500 metre seki yapmış, seki, seki kimisi 1 dönüm kimisi 2 dönüm. İnsanlar çocuğuna yapmadığı muameleyi tütüne yapıyor; bunlar bilmez. Sabahın dördünde kalkıyor, tütün fidesini ekıyor, güneş doğmadan işinin bitmesi lazım. Buna verilen emek, çoluğa çocuğa verilen emekten daha fazla. Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Bunu yasaklamayı getiriyorsunuz.

Arkadaşlar, bu sadece tütün üreticisini de ilgilendirmiyor; kimi ilgilendiriyor, biliyor musunuz? Edirne'den Kars'a, Hakkâri'den Sinop'a kadar on binlerce esnaf var; on binlerce esnaf tütün satışıyla yaşamını sürdürüyor. Bunu yasaklayınca ne olacak biliyor musunuz? O, Adıyaman'ın tütünü, Bulam'ın tütünü, Sürgü'nün tütünü, Reşadiye'nin tütünü altın sarısı; bunlar yasaklanacak, kim gelecek biliyor musunuz? O, yurt dışından, içinden toprak çıkan, simsiyah, rezil bir tütün gelecek. Biraz önce MHP sözcüsü diyor ki: “Tütün sağlığa zararlıdır.” Eyvallah, zararlı; zararlı da ya, Adıyaman'ın tütünü mü zararlı? Diğer ithal tütün yararlı mı? Ve bu maalesef büyük kaçakçılığın önünü açacak.

Değerli arkadaşlar, buradan sesleniyorum dinliyorsanız: Malatyalılar, Adıyamanlılar; tanıyın bunları, tanıyın, tanıyın; bunlar ekmeğinizin düşmanı, bunlar sizin düşmanınız, bunları tanıyın. (CHP sıralarından alkışlar) Ya, o kadar zor bir iş mi? Bakın, buradan söz veriyoruz: İnşallah önümüzdeki yıl

iktidara geldiğimizde yapacağımız ilk iş, bu satış yasalarına verilen cezayı kaldırmak. Bizim namus sözümüz olsun, şeref sözümüz olsun; yapacağız bunu! (CHP sıralarından alkışlar) Ama Adıyamanlı kardeşim, Çelikhanlı kardeşim; hâlâ bunlara yüzde 90 oy verirsen daha çok yiyeceğin dayak var, daha çok çekecek çilen var. Ben diyorum ki: Ya, siz Amerika'daki Abraham'ın yanında mısınız, Adıyaman'daki Abuzer dayının yanında mısınız? Ben size söyleyeyim: Bu kanun teklifiyle Abraham'ın yanındasınız, Abraham'ın; bundan daha büyük ihanet olmaz, bundan daha büyük ihanet olmaz!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sen PKK'nın yanında mısın?

VELİ AĞBABA (Devamla) – PKK'nın da Allah belasını versin, senin de Allah belanı versin!
(CHP sıralarından alkışlar)

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Senin Allah belanı versin!

BURHANETTİN BULUT (Adana) – İndir elini!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Oldu mu? Allah senin belanı versin!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Terbiyesiz! Terbiyesiz!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Allah senin belanı versin! Terbiyesiz de sensin, ahlak yoksunu da sensin!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Senin belanı versin, senin!

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Otur yerine!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Utanmaz!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Ağbaba...

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Terbiyesiz de sensin! Terbiyesiz!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sus! Otur yerine! Otur yerine!

BAŞKAN – Sayın Ağbaba...

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Ahlaksız!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Otur lan, otur!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Hadi! Terbiyesiz! Sen oturtsana!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ahlaksız! Ahlaksız!

BAŞKAN – Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Şimdi, garabet bu kadar değil...

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Ahlaksız!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Adamlar Tütün Dairesi Başkanlığına kimi getirmiş, biliyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Ağbaba...

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Konuşsana!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Abdurrahman Tutdere açıkladı...

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Terbiyesiz! Terbiyesiz!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Tütün Dairesi Başkanı British American'ın CEO'su, CEO'su, CEO'su! Adama... Ya, kurda kuzu teslim edilir mi?

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sen uyuşturucu taşıdın arabanda! Belediyenin arabasından uyuşturucu çıktı! Utanmaz! PKK'dan Başkan Yardımcın...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Konuşma ya! Konuşma ya! Cevabın varsa çık kürsüye!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Konuşma!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Maltepe Belediye Başkan Yardımcın niye içeride?

VELİ AĞBABA (Devamla) – Konuşma! Konuşma!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Konuşma ya!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Maltepe'nin Belediye Başkan Yardımcısı niye içeride? Söyle hadi!

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Otur yerine!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Konuşma! Konuşma! Yürü, anca gidersin! Konuşma!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sen otur yerine! Sen otur yerine!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Konuşma! Otur yerine!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Konuşma lan!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Cevabın varsa çık kürsüye!

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Otur yerine!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Konuşma! Konuşma! Ahlaksız!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Maltepe'nin Belediye Başkan Yardımcısı terörden içeride, terörden!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Konuşma! Konuşma!

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Otur yerine! Çık dışarı!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Terbiyesiz!

BAŞKAN – Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sayın Başkan, ne yapayım? Ne yapayım ben?

BAŞKAN – Ama siz de kelimelerinize dikkat edin.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Böyle bir şey var mı?

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Terbiyesiz herif!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Terbiyesiz de sensin, ahlaksız da sensin, adi de sensin! Sana her birini iade ediyorum.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sen ahlaksızın daniskasıdır!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, herkes yerine otursun.

Sayın Özsoy, siz de yerinize oturun.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sen var ya... Sen var ya...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Konuşma! Konuşma!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sen saygısızdır! Senin Başkan Yardımcın...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ulan, sen mi beni korkutacaksın? Ulan, sen mi beni korkutacaksın? Sen kimsin!

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Otur yerine!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Senin Belediye Başkan Yardımcın terörden...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ahlıksız da sensin, adi de sensin, her şey sensin!

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sensin! Sensin! Ağababası sen! Ahlıksızın ağababası, ağababası!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Varsa cevabın kürsüye çıkarsın, oradan laf atmazsın!

BAŞKAN – Oturur musunuz.

Sayın Ağbaba...

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Ahlıksızın ağababası sen, ağababası!

BAŞKAN – Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ne yapayım? Ne yapayım?

BAŞKAN – Ama kürsüden bu şekilde hitap edemezsiniz.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ne yapayım?

(AK PARTİ ve CHP sıralarından ayağa kalkmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Bakın, böyle devam ederse...

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Ağababası sen!

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Yerine otur!

BURHANETTİN BULUT (Adana) – İndir elini!

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Çık dışarı, çık!

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum, Grup Başkan Vekillerini arkaya davet ediyorum.

Kapanma Saati: 17.29

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.43****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Necati TİĞLİ (Giresun)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

365 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- *Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in, milletvekillerini temiz bir dil kullanmaya davet ettiğine ilişkin konuşması*

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bütün hatipleri, bütün milletvekillerimizi -kürsüden ya da oturdukları yerlerden- temiz bir dil kullanmaya davet ediyorum.

Tutanakları da istedim, tutanaklar geldiğinde de onun incelemesini yapacağım, onun da ayrıca değerlendirmesini yapacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 365) (Devam)*

BAŞKAN – Teklifin ikinci bölüm üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna adına Malatya Milletvekili Veli Ağbaba’nın konuşması yarım kalmıştı. Kalan süresini tamamlamak üzere Sayın Ağbaba’yı kürsüye davet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Ağbaba, sizden özellikle rica ediyorum.

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben buradan kendi seçim bölgemin, Adıyaman’ın, çevre illerin haykırışını, bir sitemini sizlere iletmeye çalışıyorum. Ben Amerikan tekellerine laf söylüyorum, ses oradan geliyor, ben anlamadım bunu yani. (CHP sıralarından alkışlar) Milletin ne zaman derdini söylesek, ne zaman ifade etmeye çalışsak hakaret yiyoruz ya! Ben anlamıyorum bunu. Ne diyeceğim, ben sizin istediğiniz gibi mi konuşacağım? Yani hakikaten anlamıyorum ya! Ben Adıyamanlı Abuzer dayının, Abdurrahman dayının sözcüsüyüm. Burada Abraham’ın sözcüleri var, Abraham’ın sözcüsü bana laf atıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Ben hapis diyorum, hapis, hapis diyorum! Bak, sizin vekilleriniz de gördü, keşke o vekiller buraya gelse. Gittiler, eylemleri önlemek için yalvardılar yakardılar, milleti kandırdılar, dediler ki: “Biz bu cezayı kaldıracacağız.” Şimdi bir üçkâğıda kurban gidiyor Adıyaman’daki, Malatya’daki üretici. Ben onların sözünü ifade etmeyeceğim de kimin sözünü ifade edeceğim! (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bir daha söylüyorum, bu insanlar namuslarıyla, şerefleriyle, devlete bir yük olmadan, kimi 500 metre karede, kimi 1 dönümde üretim yaparak çocuğuna çocuğuna bakmaya çalışıyor. Gidin, görün Adıyaman’ın köyünü, Kurucu’ya, Erkenek’i görün, bu insanlar zengin olmuyor, sadece kendilerini geçindirebiliyor.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Onlara bir şey yapan yok.

VELİ AĞBABA (Devamla) – On binlerce esnaf var diyorum, tütün satan esnaf. Ya, bunların ekmeğiyle oynama!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sen 2 milyar 400 milyon ton...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sen de Abraham'ın kız kardeşisin, Abraham'ın kız kardeşisin sen de. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ne diyorsun sen ya!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Abraham var ya, Abraham'ın kız kardeşisin herhâlde!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ne diyorsun be! Ne diyorsun ya!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Laf atma bana. Laf atmayı...

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Terbiyesiz! Sen ne diyorsun!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Terbiyesiz sensin, terbiyesiz sensin!

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, lütfen, sayın milletvekilleri...

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Haddini bil, öyle konuş!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar, bir başka garabete bak, garabete!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Halk sağlığını ilgilendiren bir konuda şov yapamazsın!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Tarım Bakanlığı Tütün ve Alkol Dairesi Başkanı psikolog!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Halk sağlığını ilgilendiren bir konuda şov yapamazsın, kendine gel!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ya, ziraat mühendisi bitti mi! Niye koydun psikoloğu, niye!

Bir başka garabet daha -dün Abdurrahman Tutdere açıkladı- Rıza Tuna Turagay kim? Ticaret Bakan Yardımcısı, kanunu yapan adam. Bu neci? British American Tobacco'nun Yönetim Kurulu üyesi, bu kanunu hazırlıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Siz, Abuzer'in değil, Abdurrahman'ın değil, Ahmet dayının değil...

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Hadi canım, hadi!

VELİ AĞBABA (Devamla) – ...Abraham'ın adamlarısınız, Amerika'nın adamlarısınız. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Tabii, tabii!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 365 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, biraz evvel provokatif bir şekilde, İç Tüzük'ü baştan sona ihlal ederek, şahsiyatla uğraşarak, temelsiz iddialarda ve iftiralarda bulunarak grubumuzu, milletvekillerimizi ilzam etmeye kalkan şahsın bütün sözlerini kendisine misliyle iade ediyoruz. Kendisine ve kendisinin ağababalarına biz her platformda cevabımızı verdik, veriyoruz. Sonuçta başkalarının sözcülüğünü manda ve himaye altında ortaya koyanlar ancak ve ancak kendileridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Şimdi diyeceğim ki: Dünya Sağlık Örgütü'nün önerileri ne, onları uyguluyor mu Türkiye? Hepsini uyguluyor, hepsini. Ödül aldık yahu, ödül aldık siz uyurken.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuçta tütünle ilgili en kapsamlı düzenlemeyi AK PARTİ hükümetleri getirmiş, bu konuda yerli üreticilerimizin lehine düzenlemeler yaparak tamamen kaçakçılığın önüne geçmekle ilgili uluslararası noktada da Türkiye'nin lehine sonuçlar doğuracak bir düzenlemeyi mutlaka bu milletin emrine amade kılmıştır. Bunun dışındaki yaklaşımlar ancak ve ancak provokatif, ajitatif ve fikrî yetersizliği hakaretle örtmeye çalışan, kendisi hakaret ettiği hâlde “Bize hakaret ediliyor.” diye meseleleri çarpıtarak, bağlamından kopararak burada şov yapmaya dönük birtakım yaklaşımları sergilemek kamuoyunun gözü önünde cereyan ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN SÜMER (Adana) – Vatandaşın taleplerini iletiyor.

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konudaki maşerî değerlendirmeyi kamuoyu en güzel şekilde ortaya koyacaktır. Bu konuda, tutanaklarla ilgili de sayın milletvekilimiz her milletvekili gibi, bazı yaklaşımlara, hakaretlere, iftiralara yerinden cevap verdiği hâlde, oradan “Allah belanı versin!” şeklinde, şahsiyatla uğraşarak bizzat kendisi hakaret eden kişinin -sanki burada suçluymuş gibi- kendisi suçlu olarak, sanki kendisine hakaret edilmiş gibi bir pozisyonda meseleleri nasıl çarpıttıklarının bir delili olarak karşımıza çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu manada herkesin İç Tüzük kurallarına uyması gerektiği açıktır. Biraz evvel sizin de ifade ettiğiniz gibi, İç Tüzük kurallarının bütün milletvekilleri tarafından eşit olarak... Temiz bir dille, fikrî anlamda bir açıklama, bir eleştiri, bir değerlendirme, bir analiz söz konusu olacaksa bunlara “evet” ancak her türlü hakarete, kötü söze “hayır” diyoruz, gereğinin de yapılmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ben Abraham'ın kızıysam sen de Philip Morris'in oğlusun Beyefendi, duydunuz mu?

VELİ AĞBABA (Malatya) – “Kardeşi” dedim, “kızı” demedim.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ben Abraham'ın kızıysam sen de Philip Morris'in oğlusun.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Başkanım, ceza yok mu?

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, “manda ve himayeyi savunanlar” “yabancı güçleri savunanlar” diyerek Cumhuriyet Halk Partisine; “Fikrî yetersizlik içindedir.” diyerek Veli Ağbaba'ya sataşmada bulundu.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kardeşi...

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Hadi ya! Yürü ya, yürü! Birazcık halk sağlığı oku, literatür karıştır. Uzmanlığın olmayan konularda sakın konuşma! Sakın konuşma uzman olmadığın konuda!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Grubumuz adına söz hakkı talep ediyorum. Veli Ağbaba konuşacak efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Ya, Başkanım, ceza yok mu ceza? Ceza yok mu? Biz de çıkalım o zaman her türlü hakareti yapalım bunlara.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Hayır, biz de söz istiyoruz ya, ne sözü ya! Hakaret eden kendisi.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- *Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, ben burada geldim, sakın sakın başladım, hâlâ laf atmaya devam ediyorsun.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ben “tütün” dedim, “Adıyaman” dedim, “Malatya” dedim, “Çelikhan” dedim, “fakirlik fukaralık” dedim. Sizin haberiniz olmayabilir, biraz önce söyledim...

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ben de “halk sağlığı” diyorum. Hadi oradan!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, rica ediyorum, lütfen.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bak, siz reisten gizli Marlboro içiyor olabilirsiniz ama o Adıyamanlı fakir fukara, o ektiği tütünle kendini geçindiriyor, karnını doyuruyor; zengin olmuyor. Yapılan şey, tütüne bir yasak; tütünün satışına -üç ila altı yıl olacak- iki ila beş yıl yasak getiriliyor. Niye zorunuza gitti ben bilmiyorum bunu, niye zorunuza gitti? Arkadaşlar, bakın, beyefendi diyor ki: “Manda, himaye...” Ya, yüz yıl önce İstanbul işgal edildi, işgal için çağrıldı, bir tek adam çakmak çakmak gözleriyle bakarak “Geldikleri gibi giderler.” dedi, bu ülkeden emperyalistleri kovdu. (CHP sıralarından alkışlar) Çanakkale’de teslim olmadı, Kurtuluş Savaşı’nda teslim olmadı, bu memlekette fakir fukara teslim olmadı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Atatürk uyansa sizden utanır ya!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Yapılmak istenen şey şu: Çağımızın savaşı topla, tüfikle olmuyor; kanunla oluyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sizin Atatürk’le ne ilginiz var ya!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Philip Morris’in, Tobacco’nun emriyle bir kanun düzenlemesi getiriliyor. Biz bunu biliyoruz ki bu kanunu siz yapmıyorsunuz, sizin iradeniz yok. Size yön gösteren o emperyalistlere yani mandaya ve himayeye teslim oluyorsunuz. Neyle? Kanunla teslim oluyorsunuz; bu ağır bir itham.

Ayrıca, değerli arkadaşlar, bakın, sizler, bir daha söylüyorum...

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ne sigara sevdalıysımışsınız ya!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sen laf atıyorsun ya, ben memnun oluyorum, beni konuşturuyorsun sen.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Tabii, ajitasyon!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Siz Philip Morris’in, Amerika’nın, İngiltere tekellerinin temsilcisisiniz; ben Adıyaman’ın, Malatya’nın, tütüncünün temsilcisiyim. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hadi canım! Hadi canım!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Ayrıca, bir şeyi söyleyeyim: Bu uluslararası firmalardan...

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, süreniz bitti.

VELİ AĞBABA (Devamla) – ...“Biz Bize Yeteriz ” kampanyasına kaç para aldınız?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Veli, Biden görse seni linç eder, Biden linç eder seni!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hadi oradan! Hadi oradan!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım...

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Başkanım, sürekli hakaret etti, ceza almayacak mı bu adam? Buradan, kürsüden her türlü hakareti yaptı.

BAŞKAN – Nasıl yapacağımı bana öğretmeyin, müsaade edin.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Öğretmiyorum. Soruyorum, ne olacak? Bu adam buradan çıkacak, hakaret edecek, beddua edecek sonra da gidip bir daha mı gelip konuşacak; böyle mi bu İç Tüzük?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, çok açık ve seçik bir şekilde bütün grubumuza hakaret söz konusu, sataşma söz konusu.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Ceza yok mu Başkanım? Niye uyarı cezası yok?

İFFET POLAT (İstanbul) – Nedir bu arkadaşın özelliği ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sataşmadan dolayı sizden söz istiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama yani bu gidişle bitmeyecek bu! Böyle bir şey olur mu ya!

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

4.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, hakikaten âciz olmak, çarpık zihniyetle meseleleri çarpıtmak ancak böyle olur.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yine başladın, yine başladın! Senden âcizi var mı, senden âcizi?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Evet, bir tek adam çıktı, Mustafa Kemal Paşa, Millî Mücadele'nin başkumandanı; dedelerimiz, ninelerimiz etrafında kenetlendi, bağımsız devletimizi kurduk, “Manda ve himaye kabul edilemez.” denildi, Türkiye Cumhuriyeti devletini kurduk.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şimdi mandaya soktun; konuyu sen açtın!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Ve bir hedef gösterdi istiklalitam; tam bağımsız Türkiye.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Evet, tam bağımsız Türkiye!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – İşte tam bağımsız Türkiye hedefini gerçekleştiren liderin adı “Recep Tayyip Erdoğan”dır, elhamdülillah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Ancak CHP, eski CHP değil; CHP'nin, maalesef, sözcüleri, yaklaşımları -tam tersine- CHP'nin altı okunun yanına yedinci ok ilave etme peşinde koşuyor. “Manda ve himaye kabul edilebilir...”

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Çok seviyorsan altı oku, gel bu tarafa, gel.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Büyükelçilere, Amerikan Büyükelçilerine mektup yazarak “Kanal İstanbul'u hep beraber engelleyelim.” diye davetiye çıkarıyor.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – 400 bin tütüncü 70 bine nasıl indi, onu anlat.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Hey gidi hey; o antiemperyalistler nerede, nerede kaldınız? Yazıklar olsun size!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sana yazıklar olsun! Mandacı, mandacı, mandacı!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Bugün manda ve himayeyi sizler savunuyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Utanın, utanın!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Sizler Türkiye'nin yumuşak karnı hâline gelmişsiniz. Bak, Biden ne diyor? “Muhalefeti masanın etrafında bir araya getireceğiz, destekleyeceğiz; emperyalistlerin çanına ot tıkayan Erdoğan'ı böylece devireceğiz.” diyor. “Hadi oradan!” dediniz mi? Diyemediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sen ne yaptın o mektupları, söyle; ne yaptın o mektupları?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – İşte, siz, maalesef, Amerika Birleşik Devletleri'yle manda ve himayede beraber hareket edersiniz, bunu da milletimiz açık ve seçik görüyor. Sonuç itibarıyla, her şey meydandadır, bunu da milletimiz değerlendirecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Ne yaptın o mektubu? Nerede o mektup, sende mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sakin, sessiz olursanız ben de Grup Başkan Vekillerini duyabilirim.

Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Önce “âciz” diye bir hakaretle başladı, ardından da Cumhuriyet Halk Partisine...

BAŞKAN – Buyurun kürsüye. (CHP sıralarından alkışlar)

5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, burada bir yasa teklifi var. Yasa teklifinde menfaat odakları var, tekliften zarar görecekler var. Şimdi, Abdurrahman Bey, Veli Bey neden burada kürsüdeler? Kendi illerindeki söz verdikleri, sizin de milletvekillerinizin söz verdiği kişiler bu işten mağdur oluyorlar; kaldırılacağı sözü verilen hapis cezaları sadece birer yıl indirilerek, kandırılarak burada sıkıntıya sokuluyor. Bunu dile getirmek üzere buraya geliyor. Retoriğin içinde şu var, şunu dersiniz: “Ben çiftçinin yanındayım, sen Amerikan şirketinin yanındasın.” Bu var ama oradan tutup da terör örgütü isimleriyle falan saldırı olunca iş başka bir yere kaydı. Anlaşılan o ki içerikle ilgili tartışmayı da kaldıracak bir sıklet kendinizde görmediniz. Meseleyi aslında Cumhuriyet Halk Partisinin en güçlü, kendinizi de kendi deyimiyle en âciz olduğunuz alana çektiniz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Alakası yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Şimdi, bu Cumhuriyet Halk Partisi -gelin grup odasını gezdireyim size- harf devriminden önce kurulmuş, cumhuriyetten önce kurulmuş, partisinden önce grubu kurulmuş bir yapı. Bu yapı savaş yönetmiş, bu yapı Çanakkale'den sonra tam bağımsızlık için ölmeyi göze almışların bayrağı olmuş bir yapı. “Biz onlara yüz elli yıldır karşıyız.” derken Numan Bey, bizim Jön Türkler olup sizin Damat Ferit Hükûmeti, İskilipli Âtîf, İngiliz uçaklarından atılan Atatürk'ün ölüm fetvaları olduğunuzun altını imzalıyor, tasdik ediyor zaten. Bakın, biriyle övüneceksen şununla övünemezsin: Yıldız Sarayı'nın arkasından düşman donanmasıyla kaçanla övünemezsin ama ben o donanmayı görünce bakıp da “Geldikleri gibi gidecekler.” diyenle övünürüm kardeşim. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- *Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sağ olun.

Sayın Başkanım, şunu ifade ediyorum: Bakın, biraz evvel satışmadan dolayı söz almam, mandacılıkla ilgili yaklaşımlarla itham edilmenin, aslında kendi vasıfları olduğunu beyan içindi. Bu konuda nereden bize satıştıllarsa oradan cevap verdim.

Numan Bey'in sözünün de apaçık bir şekilde çarpıtıldığı ortadadır. Eski CHP ile yeni CHP arasında dağlar kadar fark vardır; bunu herkes görüyor, biliyor, o gerçeği de hatırlattım. Eskiden herkes CHP'nin içerisindeydi, tek parti vardı zaten, herkes CHP'deydi yani tek parti döneminde.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sen mandacısın, mandacı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ancak siz keşke eskiye sahip çıkasınız da o Millî Mücadele ruhunu tam bağımsızlık noktasında bugün ortaya koyabilseniz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Akbaşıoğlu, sen mandacısın, sen mandacısın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ancak maalesef emperyalistlerle emellerini tevhit etme noktasına gelip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...bunları sözle ve eylemle ortaya koyan CHP'nin, emperyalistlerle emellerini tevhit ederek sözle, davranışla ve yaklaşımla onlarla beraber hareket edenlerin tablosunu millet takdir edecektir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Emperyalizme hizmet ediyorsun. Sattın tütüncüyü, sattın!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bununla beraber, bütün arkadaşlarımızın söylediği şey şudur: Bir yasa getiriyoruz. Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir. Bu konuda yasal olan her şey meşrudur ve satılabilir; kaçak olan, kanuna aykırı olan da cezalandırılır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne kaçığı ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu, hukuk devletinin temel prensibidir. Bunu başka bir noktaya çekmek meselenin sadece, gerçeğini ortadan kaldırmak ve saptırmaktır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Adıyaman'ın tütünü senden yerli ve millidir.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biz milletimizin yanındayız, milletimizle beraberiz. Bütün emperyalistlerin ve emperyalistlerin sözcülüğünü yapanların karşısındayız, karşısında olmaya devam edeceğiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kaçak olan sensin! Adıyaman'a "kaçak" diyemezsin, kaçak varsa sensin.

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

41.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, anlamak güç. Bir yandan partilerinin Başkanı "Memlekete iki yüzyıldır istikamet dayatılıyor." diyerek tek adam yetkilerinin tartışıldığı 1808'deki Senedi İttifak'tan beri demokrasiyle sorunu olduğunu söyleyecek, vekili çıkacak "Biz bu CHP'yle yüz elli yıldır karşı karşıyayız." diyecek... Yüz elli yıl geriye gidince Birinci Meşrutiyet, o yüz elli yıl boyunca nerede

durduğumuz belli. Teker teker saydığında en son şuraya da geliyoruz: Hani, Amerikan 6'ncı Filo geliyor, bizimkiler denize döküyor da sizinkiler seccade serip karşısına geçip kible belleyip namaz kılıyor ya, antiemperyalizm tartışmasına gelince son baltayı da orada taşa vurursun. (CHP sıralarından alkışlar) Ha, onlar da iyiydi, o CHP'deydi, sen yaşıyor olsan o CHP'nin üyesi olursun; kardeşim, 1 Mart tezkeresi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Seninki partiyi kurar kurmaz koştı Amerika'ya.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Hamburger yemeye gitmedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sonra, seçimden sonra tekrar koştı, Irak Savaşı için Coni'ler gelsin, buradan geçsin diye söz verdi. 1 Mart tezkeresinde Bülent Arınç'ın yönettiği oturumda Genel Başkanımız 99 AK PARTİ'liyi -sonra hiçbirini milletvekili yapmadınız- ikna edip o emperyalist 1 Mart tezkeresini geçirdi. Şimdi, siz, o zaman da CHP'nin karşısındaydınız. Siz, dedenizin, ninenizin CHP varlığıyla övünüyorsanız, o nineniz, dedeniz, Allah gani gani rahmet eylesin, başımızın tacı da şimdi sizin bu tutumunuzu torunlarınız nasıl anacak, siz onu düşünün. (CHP sıralarından alkışlar)

İFFET POLAT (İstanbul) – Hamburgerciye gel sen(!)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

42.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sağ olun, teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şu tarihi gerçekliği bilmeniz gerekir ki tek parti iktidarı dönemi ve çok partili hayat demokratik gelişme noktasında tarihî kronoloji olarak farklı farklı zaman dilimlerine tekabül eder. Tek partili bir Cumhuriyet Halk Partisinin iktidarı döneminde, o zamanki, tek parti dönemindeki bütün milletin mecburi olarak yaklaşımı farklı; demokratik, 1946 ve 1950 seçimleriyle beraber ortaya çıkan siyasi partiler tarihiyle ve CHP'nin 1920'lerdeki yaklaşımı ile bugünkü yaklaşımı arasındaki farkı CHP'nin, eski CHP'nin bizzat eski Genel Sekreterleri, Genel Başkan Yardımcıları, kendileri bu konudaki yaklaşımlarıyla en güzel şekilde ortaya koyuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Siz oradan kendinize bir hisse çıkartamazsınız, geçmişten kendinize hisse çıkartabileceğiniz en ufak bir alan yok. Ancak, bugünkü tutum ve davranışlarınız antiemperyalist bir yaklaşımdan tamamen uzak bir noktadadır. Keşke antiemperyalist bir yaklaşımda olsanız da devletimizin millî birlik ve beraberlik noktasındaki ortaya koyduğu politikalara destek verebilecek bir noktaya gelseniz. Biz Amerika'ya haddini bildirirken, onlara haddini bildirirken siz karşımıza çıkıyordunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Uzatma ya, uzatma! Saçma sapan konuşma!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu net bir şekilde ortaya çıkıyor. Bunun ortaya çıkmasından mahcup oluyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya Allah Allah! Kaç kere daha aynı şeyi söyleyecek? Aynı cevabı veriyorum ya!

Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

43.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bak, daha da şunu söyleyeceğim. Bir daha, bir daha söylüyorum: Cumhuriyet Halk Partisi sizin Biden'a altı ay tebrik telefonu açmak için önünde kedi gibi miyavladığımızı gördü.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Sensin kedi, kedi sensin!

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Kedi gibi miyavlayan sensin!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O Biden'a yüz sürmek için kapılarda beklediğinizi gördü. (CHP sıralarından alkışlar)

İFFET POLAT (İstanbul) – Hamburgercilerde ne yaptınız?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu Cumhuriyet Halk Partisi şimdi sizin geçmişte RAND Corporation'la yaptığımız pazar kahvaltılarını da biliyor. Bu Cumhuriyet Halk Partisi, darbe planlayıcılarına nasıl evladınıza sarılır gibi sarıldığınızı da gördü. Allah sizi insan olarak edemiyorsa siyaseten ıslah etsin kardeşim ya! Islah etsin ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Darbecilerle beraber olan maalesef sizlersiniz her zaman. Darbecilerle beraber olan sizlersiniz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yeter artık Muhammet Bey. Yeter ya! Hep aynı şeyi tekrarlıyorsun. Öğretmişler sana bir şey aynı şeyi söyleyip duruyorsun Muhammet Bey ya, değiştir biraz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 365) (Devam)*

BAŞKAN – Evet, şahıslar adına ilk söz Sayın Kemal Bülbül'ün.

Buyurun.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Evet, Sayın Başkan, değerli Genel Kurul; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Tam demokrasi olmadan Sayın Başkan, tam bağımsızlık olmaz. Eşitlik, adalet ve özgürlük olmadan tam bağımsızlık olmaz, uluslararası ilişkilerinize çekidüzen vermeden tam bağımsızlık olmaz. Arkadan Putin ile Zelensky'le, efendim, Biden'la dolap çevirerek tam bağımsızlık olmaz ve Türkiye'de her an, her dakika mazlumlara, masumlara hakaret ederek, nefret suçu işleyerek tam bağımsızlık olmaz. İşte örneği: Bakın, yer Bursa ve Bursa'da bir lise. Bursa Osmangazi ilçesi Hürriyet Anadolu Lisesi zorunlu din dersi öğretmeni bakın ne diyor. Diyor ki: “Ben Alevilerin gittikleri yolun yanlış olduğunu düşünüyorum. Çoğu Alevi ailede -bütün Türkiye'den, değerli Parlamento üyelerinden, Alevi toplumundan, Hürriyet Anadolu Lisesi öğretmen ve öğrencilerinden çok özür diliyorum, söylemek zorundayım- çocuğun kimden olduğu belli değildir.” Alevilerin Hazreti Ali'yi Hazreti Peygamber'in yerine koyduklarını, çoğu Alevi'nin ahlaki açıdan bozuk olduğunu ve erkek öğrenciler ile kız öğrencilerin okul bahçesinde konuşmasının zina olduğunu söylüyor din dersi öğretmeni; geçen cuma günü söylüyor, bakın. Bugün Bursa Barosu Başkanı sevgili Avukat Metin Öztosun'la, Avukat Aslı Eke'yle ve savcılığa başvuru yapan İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Avukat Kemal Özgür Yetkin'le görüştüm. Şimdi, buradan bütün Alevi kurumlarına, Bursa'daki Alevi kurumlarına çağrı yapıyorum: Gidin okulun önüne, Millî Eğitim Müdürlüğünün önüne, valiliğin önüne; valiyi, Millî Eğitim Müdürünü ve bu öğretmeni istifaya çağırın. Böyle ırkçı, böyle nefret suçu işleyen, böyle yezit soylu, böyle İŞİD soylu, böyle halkı birbirine kışkırtan öğretmen ve eğitimci olamaz. Bütün deliller burada; hiçbir saptırma yok, her

şey mevcut. Bu da yetmiyor, Millî Eğitim Bakanını göreve davet ediyorum. Bursa Valisi, Bursa Millî Eğitim Müdürü ve Bursa'daki eğitim sendikaları, sevgili Bursa EĞİTİM SEN yöneticileri, Bursa'daki öğretmen sendikaları; lütfen burada demokratik tavrınızı koyunuz. Eğitimdeki bu ırkçılığı, eğitimdeki bu nefret suçunu ortaya koyup gerekli demokratik tavrı koymak lazım.

Bu kaçınıcı hakarettir? Bre yezit soylular, bre şecerei melunlar; bu kaçınıcı hakarettir, bu kaçınıcı nefret suçudur, bu kaçınıcı Alevi toplumunu aşağılamaktır? Bununla nereye varmak istiyorsunuz? Türkmen Aleviler, Türk Aleviler, Kürt Aleviler, Roman Aleviler, Arap Aleviler; hepinizi hem bu ırkçı, faşist saldırıya karşı göreve çağırıyorum hem de cumhuriyetin 2'nci yüzyılında laikliğe, demokrasiye, eşitliğe, adalete sahip çıkmaya çağırıyorum. Parlamentomuzda bulunan Bursa vekilleri, derhâl bu konuyla ilgileniniz, derhâl bu konuyla ilgili olarak Millî Eğitim Müdürlüğünü arayınız. Bakın, bize gelen bilgi, öğretmen hakkında soruşturma açıldı; yetmez bu. Öğretmen alınıp başka okula veriliyor; o da yetmez. Bu, öğretmen değildir, derhâl görevden alınması ve yasaya göre hakkında işlem yapılması gerekiyor. Burada bir nefret suçu var. Aleviler sizin stres topunuz değil. Aleviler, Türkiye'de eşitliğin, özgürlüğün, adaletin, halkların eşitliğinin, Türklerin ve Kürtlerin, Arapların ve Romanların, Ermenilerin ve Çerkezlerin eşit, birlikte yaşamasının güvencesidir. Ne inancımızı ne tarihimizi ne de yol ve erkânımızı kimseye çiğnetmeyiz. Lütfen, tekrar söylüyorum: Bursa'da olan bu rezaletle ilgili bir an önce demokratik, hukuki tavrı ortaya konulsun. Bu konulmadığı takdirde biz bütün alanlarda demokratik hakkımızı kullanarak her türlü yönüyle teşhir etmeye devam edeceğiz. Bir kere daha Bursa'daki bütün demokratik kurumları göreve çağırıyorum, bu ırkçılığa karşı tavrı almaya çağırıyorum.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde olan maddeleri, varsa o maddeler üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Ama öncesinde 6 arkadaşımıza 60'a göre söz vereceğim.

Sayın Orhan Sümer...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, üniversite öğrencilerinin yemekhane zamları ve küçülen porsiyonlara isyan ettiklerine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Üniversite öğrencileri yemekhane zamları ve küçülen porsiyonlara isyan ediyor. Yemekhane ücretleri düşük gibi görünse de son iki senede yapılan zamlar yüzde 100'ü geçiyor. Küçülen porsiyonların yanı sıra kampüslerde çıkan yemeklerin niteliksizliğine de vurgu yapan öğrenciler pek çok üniversitede yemekhane protestoları düzenliyor. Kendi ilim Adana'da Çukurova Üniversitesi yemekhanesinde son günlerde yemeklerden hamam böceği, kurt çıktığı; yemekhane koşullarının hijyenik olmadığı yönünde birçok öğrencimiz şikâyetlerini dile getirdiler. Bugün, en az 15-20 öğrenci bizzat kendileri aradı. Üniversiteler yandaş rektörlerin akrabalarına iş kapısı sağlama aracı değildir. İktidar, başta Adana Çukurova Üniversitesi olmak üzere, tüm kampüs yemekhanelerindeki yemek sıkıntısına ve "Açız." demek zorunda kalan üniversite öğrencilerinin haklı taleplerine acilen çözüm bulmak zorundadır.

BAŞKAN – Sayın İlhan...

45.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, 696 sayılı KHK'yle kamu kurum ve kuruluşlarında çalıştırılan işçilere ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – 696 sayılı KHK'yle kamu kurum ve kuruluşlarında çalıştırılan işçiler, ilgili kamu ve kurum kuruluşlarında sürekli işçi pozisyonunda ya da mahallî idarelerin kurdukları şirketlerde istihdam edilmişlerdir. Ancak kamuda istihdam edilen bu işçilerin, ücret ve özlük hakları başta olmak üzere, çalışma şartlarının iyileştirilmesiyle ilgili, aradan geçen süre zarfında, görece hiçbir

adım atılmamıştır. Bu konudaki güncel en büyük sorun ise zorunlu emeklilik uygulamasına tabi 696 sayılı KHK kapsamındaki işçilerin, Hükümetin önümüzdeki günlerde Meclis gündemine getirmeyi planladığı EYT düzenlemesiyle ortaya çıkacaktır. Anayasa'ya da aykırı bir durum oluşturan zorunlu emekliliğin, hele de ekonomik krizin daha da derinleştiği şu günlerde işçilerimize yaşatılması çok büyük bir sorun teşkil edecektir. O sebeple, yeni düzenlemeden önce mağduriyet oluşturacak zorunlu emeklilik sorununun çözülmesi şarttır. Yüz binlerce işçimiz bizlerden bu konuda adım atmamızı beklemektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ataş...

46.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, kamu eczacılarının yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kamu eczacıları, kamu kurum ve kuruluşlarında, il sağlık müdürlüklerinde, sağlık tesislerinde ilaç ve tıbbi malzemelerin hastaya ulaştırılincaya kadarki tüm süreci yönetmektedir ancak kamu eczacıları hak ettiği değeri görmemektedir. Sağlık müdürlüklerinde ve hastanelerde çalışan eczacıların ek taban ödemeleri de çok düşüktür. Bu yüzden, “eczacı” unvanıyla farklı kamu kurumlarında görev yapan eczacılar arasında ciddi farklılıklar bulunmaktadır. Sağlıktaki 3 ana branşla kıyaslandığında tavan ödemeleri de düşük kalmaktadır. Ayrıca hastanelerde yeterli eczacı yoktur. Bu yüzden eğitim ve sağlığın vazgeçilmez olan kamu eczacılarına yaşatılan bu mağduriyet giderilmeli, yeterli istihdam sağlanarak hastanelerde her 50 yatağa 1 eczacı olan istihdam artırılarak 25 yatağa 1 eczacı olacak şekilde güncellenmelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Köksal...

47.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, kadro bekleyen taşeron işçilere ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kamuda çalışan kiralık araç şoförleri, belediye şirket işçileri, Karayollarında çalışan taşeron işçiler, 4 Aralık şartına takılan 696 sayılı KHK mağdurları, PTT’de çalışan taşeron işçiler, hastane, dezenfeksiyon, sterilizasyon, HBYS, bilgi işlem, laboratuvar, yemekhane, tomografi ve MR çalışanları, KİT’lerde çalışan bütün taşeronlar, kamu çağrı merkezi çalışanları, yüzde 70 şartına takılanlar, özel idare çalışanları, sosyal tesis çalışanları, diş, protez ve fizyoterapistler, vakıf personelleri, biyomedikal teknikerleri kadro bekliyor. Kadro bu insanlar için bir lütf değil, haktır. Giderayak AKP iktidarı kadro vermezse de hiç merak etmeyin, iktidarımızda hiçbir taşeron işçi kalmayacak, herkese kadro verilecektir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bahşi...

48.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, Cumhurbaşkanının kamuda çalışan sözleşmeli personelle ilgili yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanının kamuda çalışan sözleşmeli personelin memuriyete geçirilmesiyle ilgili yaptığı açıklamayla yaklaşık 2.200 sanatçı kadro dışı bırakılmıştır. Söz konusu çalışanlar on yıldır her yılın son günü temsili olarak işten çıkarılmakta ve yılın ilk günlerinde tekrar işe alınmaktadır. Kadrolu meslektaşlarıyla aynı görevi aynı süreklilik içerisinde icra etmekte olan sanatçılar bu yöntemle özlük hakları bakımından ciddi bir eşitsizliğe maruz kalmaktadır. Bu çalışma şekliyle kıdem tazminatı, ek gösterge, ikramiye ve teşvik haklarından mahrum kalmalarının yanında, sanat kurulları ve teknik kurullardaki seçme ve seçilme hakkından da yoksun kalmaktadırlar. Özveriyle görevlerine devam eden sözleşmeli sanatçıların mağduriyetinin giderilmesini talep etmekteyiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

49.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'nin Keşan ilçesinin Yukarı Zaferiye Mahallesi'nin ilkokulunun olmadığına ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkan, biz, köylerin okulsuz kaldığını sürekli dile getiriyoruz; iktidarımızda da köy okullarını yeniden açacağız ama sorun sadece köy okulları değil, AKP iktidarında şehirlerimizdeki okullar da kapandı, yenileri yapılmadı; artan nüfusa yetecek okullar yok. Çocuklarımız karanlıkta evlerinden çıkarak göçebe gibi başka mahalledeki okullarına ulaşmaya çalışıyor. Örneğin, seçim bölgem olan Edirne'nin Keşan ilçesindeki en merkezî mahallelerden olan Yukarı Zaferiye Mahallesi'nde ilkokul yok. Daha önce burada olan ilköğretim okulu ortaokula çevrildi, ilkokul öğrencileri başka mahallelere dağıtıldı. Bu çocuklar küçük; beslenmeleri, okula gitmeleri hep büyük sorun, aileleri büyük maddi külfet yükleniyor. 100 milyonları Katar sevdası için Saros Körfezi'ni yok etme projelerine aktaranlar, Keşan Yukarı Zaferiye Mahallesi'ne bir okul yapmaktan acizler. Bunlardan ilk seçimde kurtulacak ve her çocuğumuzu cumhuriyetin en büyük kazanımlarından biri olarak evinin yanı başındaki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 365) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 7'nci madde üzerinde 3 adet önerge vardır. Önergeleri ayrıntılı sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 365 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Turan Aydoğan	Atila Sertel	Ömer Fethi Gürer
İstanbul	İzmir	Niğde
Ayhan Barut	Abdurrahman Tutdere	Hüseyin Yıldız
Adana	Adıyaman	Aydın
Ahmet Kaya	Özgür Özel	
Trabzon	Manisa	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUSTAFAARSLAN (Tokat) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Atila Sertel'in.

Buyurun Sayın Sertel. (CHP sıralarından alkışlar)

ATILA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım; Tütün Yasası'yla ilgili çok güzel tartışmaların ve ilgiyle izlenen tartışmaların ardından ben de bazı bilgileri vermek istiyorum. Tütün, Türkiye'nin temel üretim, temel geçim kaynaklarından biriydi. 1945'te 183 bin olan tütüncü ailesi 1965 yılında 379 bine ulaştı ve tütün özelleştirilinceye kadar, 1998 yılına kadar Türkiye'de 622 bin aile tütünle yaşamını sürdürüyordu. Aslında burada Adıyaman, Bitlis, Malatya tartışılıyor ama bu üreticilerin en önemli bölümü 334 bin aileyle Ege Bölgesi'ndeydi; Manisa'dan tutun, İzmir'in bütün bölgelerinde en kaliteli tütünün üretim merkezi Ege Bölgesi'ydi; 146 bini Güneydoğu Anadolu'da, 97 bini Karadeniz Bölgesi'nde, 29 bini Doğu Anadolu'da, 16 bini de Marmara Bölgesi'ndeydi.

O dönemde, çok önemli bir ismin, Tekel Genel Müdürü Recai Dıblan'ın 1973 yılında şunları yazdığını hatırlatmak isterim: “Tütünün Türkiye için ifade ettiği hakiki mana ve değeri anlamayanlar, aşâğılık kompleksine sahip olanlar veya bu dalda dönen büyük menfaatlerin cazibelerine kendilerini kapırtıranlar rahatlıkla bu millî ürünümüzün endüstrisinin yabancılara teslimini müdafaa etmişlerdir.” İşte, asıl burada “Abraham'dan mı yanasın, İbrahim'den mi yanasın?” sözünün 1973'te söylendiği nokta; yabancılara teslim edilmiş bir yapı, yabancılara teslim edilmiş fabrikalar, yabancılara teslim edilmiş tütün. Şu anda Türkiye'nin tütününün, sigara sektörünün -sigara sağlığına zararlıdır- yüzde 87,9'unu Amerikan emperyalizmine, yabancılara eline teslim ettik.

Bakın, Recai Dıblan yine ne diyor: “Türk tütünü, dünyanın her tarafında aranan bir meta hâline gelmiştir. Bu suretle de ‘Türk tütünü bitti, Virginia tütünü ekilmelidir.’ diyenlere bunun böyle olmadığı ispat edilmiştir. Çünkü Virginia tütünü ekimini teşvik eden davranışlarda Virginia tütünü ekmele beraber yabancı sigara imalatçılarına ‘Türkiye’de istediğiniz sigarayı yapma ve dışarıdan yurda istediğiniz sigarayı getirme daveti de mevcuttur.” 1973 yılında bunu söyledi, AKP iktidarı döneminde bütün bunlar gerçekleşti.

“Türkiye’de ‘tütün’ denilince Ege Bölgesi akla gelir.” denirdi ya, genç bir gazeteciye, bugün rahmetle andığım Mahmut Türkmenoğlu'nun tütün başfiyatını açıkladığı gün bütün Ege, herkes yollara düşer, o sigara, yaprak tütün fabrikasının orada toplanır ve sigara, tütün başfiyatının açıklanmasında tütün üreticisi heyecanla onu, sözlerini beklerdi. Kendisini rahmetle anıyorum, bütün tütün üreticilerine de şunu söylemek istiyorum: Üretmeye devam edin. Bu AKP'nin bu zulmü bitecektir, o hapis cezaları bitecektir, bitireceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Ve Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu Adıyaman'da tütün üreticilerine diyor ki: “İlk yüz gün içinde sigara fabrikasının Adıyaman'da temelini atıp işletmeye biz alacağız, biz açacağız.” (CHP sıralarından alkışlar) Kendisine “Biz yerliyiz ve milliyiz.” diyenlere şunu söylemek istiyorum: Teslim olmuşsunuz, Amerika'ya teslim olmuşsunuz. Sigaradan elde ettiğiniz tutarla, sigaradan elde ettiğiniz kârla Türkiye’de içinde ne olduğunu bilmediğiniz o tütünü Türk içicisine sunan Amerika'nın uşaklığını yapıyorsunuz ve Türk tütüncüsüne de ceza kesiyorsunuz. Ben Adıyaman'ı çok severim, Malatya'yı da Bitlis'i de. O bölgede çok bulundum gazeteci olarak ve şunu söylüyorum: Oradaki tütüncü Cumhuriyet Halk Partisine bu dönemde büyük destek verecektir.

Saygılar, sevgiler sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 365 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesindeki “gelmek üzere” ibaresinin “gelecek şekilde” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Özgüneş

Musa Piroğlu

Mahmut Celadet Gaydalı

Şırnak

İstanbul

Bitlis

Nusrettin Maçın

Serpil Kemalbay Pekgözgeü

Kemal Bülbül

Şanlıurfa

İzmir

Antalya

Oya Ersoy

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Oya Ersoy'un.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

OYA ERSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

25 Kasım 2022, gerçekten kulaklarımızı açarak dinleyin çünkü bu ülkede bir milattır bu tarih. Biz çok fazla polis şiddetine maruz kaldık ama bu 25 Kasımda yaşanan polis şiddeti bu ülkede herhangi bir polis şiddeti değildir. Evet, önce valilik kararlarıyla, kaymakamlık kararlarıyla kadınların eylem yapması yasaklanmaya çalışıldı ve Türkiye çapında yaklaşık olarak 300’den fazla kadın gözaltına alındı. Taksim’de, İstanbul’da, Taksim Meydanı dâhil olmak üzere, İstiklal Caddesi’ne giren çıkan bütün sokaklar artı tünel, artı Karaköy, her taraf -öyle böyle değil- tamamen bir polis ablukasındaydı, turistlerin bile İstiklal Caddesi’ne giremediği bir gün olarak yaşandı 25 Kasım. Polis nerede kadın görse, 2 kişi, 3 kişi, etraflarını tamamen barikatlarla ve kalkanlarla çevirip, etraflarından basını uzaklaştırıp itekleyerek ve küfrederek, ardından çember içindeki kadınları darbederek gözaltına aldı. Darbetti, saçlarını çekti, yüzlerine gözlerine yumruk attı, cinsiyetçi küfürler ve tehditlerle o abluka içinde ters kelepçe takarak ve bunun da işkence olmadığını, normal uygulama olduğunu iddia ederek gözaltına aldı.

Basın çalışanları, evet, polis şiddetine maruz kaldı. Birgün gazetesi muhabiri Yaren Çolak, kimliğini bile göstermesine fırsat verilmeden ters kelepçe takılarak gözaltına alındı. Hukuk adına ne varsa o gün askıya alındı. O, bir dönem övündüğünüz Gözaltı Yönetmeliği var ya, o Gözaltı Yönetmeliği çöpe atıldı. Uzun süre avukatların karakollara girişi engellendi ve ifadelere katılımları zorlaştırıldı, gözaltına alınmakla tehdit edildi avukatlar ve polisin fiziki şiddetine maruz kaldılar, bunu da tutanaklarla belgelediler. Hastanelerde polis eşliğinde doktor muayeneleri yapılmaya çalışıldı, hatta gözaltı aracına girip o Adli Tıp muayenesini geçiştirmek, savuşturmak isteyen doktorlara tanık olduk biz.

Evet, 25 Kasımda Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü’nde kadınlara yaşatılanlar herhangi bir polis şiddeti değildir, altını çizerek söylüyorum. O gün orada bulunan kadınlar şiddete maruz kalmıştır. Sadece iki tane örnek vereceğim: Bir tanesi, Sinbo direnişçisi Dilbent Türker eyleme gelmek üzereyken 2 arkadaşıyla beraber, polis kalkanlarıyla etrafı çevrildi ve polis tarafından bizzat, kasten bacakları kırıldı.

Yine, içinde avukat arkadaşlarımızın da olduğu bir grup kadın Haliç Metro İstasyonu’na inerken yine polis kalkanlarıyla etrafları çevrildi ve basın iteklenerek uzaklaştırıldı ve hiçbir kameranın olmadığı yerde, sadece polis kamerasının olduğu yerde kadınlar darbedilerek gözaltı aracına götürülmeye çalışıldı. Oradaki avukat arkadaşlarımız duruma müdahale ettiği için, işkence yapmadan gözaltına alınmaları gerektiğini söylediği için yani polise görevini söylediği için orada darbedildi, özellikle Fulya Dağlı arkadaşımız, avukat arkadaşımız.

Bu fotoğrafa iyi bakın. Bu fotoğraftaki, Fulya Dağlı’yı kadınların arasından ayırıp, 4-5 polisin arasına koyup bizzat Fulya’nın linç edilmesinin emrini veren, talimatını veren polis memurudur; evet, bu adam. Bu adam tarafından Fulya linç edilmeye kalkıldı, herhangi bir şiddet değil. Onun ifadesiyle: “Yüzüme ve kafama çok fazla yumruk, tekme, diz darbesi aldım. Burnum bu darbelerden birinin ardından yoğun şekilde kanamaya başladı. Yerde darbedilirken bir polis ayağı ya da diziyile kafama ve boynuma bastı, ezmeye çalıştı.” Bu şekilde, nefes alamayacak şekilde dakikalarca işkence görüyor ve diğer kadınlar buna tanık. Evet, bugün kadınlar bu konuda suç duyurusunda bulundular.

Şunu hatırlatmak istiyorum: 25 Kasımdaki bu polis şiddetini, biz, iki sene önce ABD’de ırkçı, beyaz üstünlükçü, Trump yanlısı polislerin kafasına basarak öldürdükleri George Floyd vakasından biliyoruz. Evet, o gün yaşatılan aynen George Floyd vakasıdır, açıkça cana kastır. Doğrudan doğruya kadınları düşman olarak gören...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

OYA ERSOY (Devamla) – Bir dakika uzatmıyor musunuz?

BAŞKAN – Hayır, ek süre vermiyoruz.

OYA ERSOY (Devamla) – Peki. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bugün ve yarın olmak üzere, konuşmalarda ek süre vermeyeceğiz; bunu bir kez daha bilgilerinize sunuyorum.

Önergeyi oylarını sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş	Hayrettin Nuhoğlu	Orhan Çakırlar
Konya	İstanbul	Edirne
İbrahim Halil Oral	Arslan Kabukcuoğlu	Hüseyin Örs
Ankara	Eskişehir	Trabzon
	Yavuz Ağırlioğlu	
	İstanbul	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN KIRCALI (Samsun) –

Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Hüseyin Örs'ün.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ilgili maddeyle, 7'nci maddeyle kaçakçılıkla mücadelede etkinliği artırmak amacıyla mevcut fıkraya "makaron" ibaresi de eklenmektedir. Özel etiketi veya işareti olmayan, özel tüketim vergisine tabi makaronlar da cezaya tabi tutulmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifine baktığımızda gerekçede kaçakçılığı önlemek, kayıt dışı üretimi ortadan kaldırmak, haksız rekabeti önlemek gibi bizim de önemli bulduğumuz amaçların olduğunu görüyoruz. Bunlar iyi, güzel, hoş da insanların neden kaçakçılığa yöneldiğini ya da neden kaçak ürünleri tercih ettiğini de bir düşünmemiz, ortaya koymamız gerekmez mi? Bu hususta gerekli araştırmaları yaptık mı? Yaptıysak hangi sonuçları elde ettik? Bunların ortaya konulması ve elde edilen bulgular üzerinden yasal düzenlemelerin yapılması gerekir arkadaşlar.

Ülkemizde yaşanan bir gerçek var, bunu artık görmezden gelemeyiz, kayıt dışı elde edilen ya da merdiven altı üretim tabiriyle nitelendireceğimiz şekilde üretilen, elde edilen alkollü içkilerin neden olduğu ölümlerin ya da hastalıkların arttığını görüyoruz arkadaşlar. Bakın, Devletin Alkol Politikalarını İzleme Platformu'nun açıkladığı verilere göre sadece 2021 yılında 109 kişinin sahte içkiye bağlı zehirlenme nedeniyle hayatını kaybettiğini öğrendik. İnsanları bu tür içkilere yönelten sebepleri de dolayısıyla ortaya koymak ve o sebepleri ortadan kaldırmak zorundayız. Ülkemizde yaşanan ekonomik sıkıntılar, yüksek enflasyon ve vergiler nedeniyle kayıt dışına yönelişin arttığı gerçeğini de artık gözden irak tutmayalım.

Değerli arkadaşlar, söz konusu teklifte “Yasa dışı yollarla yurt içinde üretilen makaron ile usulsüz bir şekilde piyasaya sürülen sarmalık kıyılmış tütün ve nargile tütünü gibi tütün mamullerinde ciddi artış olduğu tespit edilmiştir.” deniliyor. Bu, doğru bir tespittir ancak bunun nedenini ya da nedenlerini ortaya koymazsak, bu nedenleri ortadan kaldırmazsak yapılan düzenlemeler sorunu kökünden halletmez arkadaşlar. Yasa dışı yollarla yurt içinde üretilen makaron ile usulsüz bir şekilde piyasaya sürülen sarmalık kıyılmış tütün ve nargile tütünü gibi tütün mamullerinde ciddi artışın sebeplerinin başında yüksek enflasyonla artan derin yoksulluk ve buna bağlı düşen alım gücü olduğunu unutmayalım.

Piyasada satışta olan ancak vergilerle fiyatı insanların alım gücünün çok üstünde seyreden, zam üstüne zam yiyen sigaraları alamayanlar tütün kullanmayı tercih etmektedir; bunu da biliyoruz. Değerli arkadaşlar, tütün ve alkole yapılan ve her geçen gün artarak devam eden bu zamların kaçakçılığa ve kaçakçılığa konu ürünlere olan talebin artmasıyla doğru orantılı olduğunu görüyoruz yani zamlar arttıkça kaçağa olan talep de artmaktadır. Yapılan zamların, artırılan vergilerin -gözlemlediğimiz kadarıyla- tütün ve alkol kullanımının azalmasına olumlu bir etkisinin de olmadığını görmekteyiz. Vatandaşlarımız yapılan zamlar sonrası maalesef kaçak ürünlere daha çok yönelmeye başlamıştır. Yapılan araştırmalarda Türkiye’de tütün ve alkole yapılan zamlar sonrası yasal satışlarda neredeyse yüzde 50’li düşüşler yaşandığı görülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Örs.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8’inci madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 365 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin çerçeve 8’inci maddesiyle 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu’na eklenmesi öngörülen (21)’inci fıkrada geçen “bildirimde bulunmadan” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Türkiye sınırları içerisinde yetiştirilen tek başına kıyılıp içilebilme vasfına sahip sarmalık tütün hariç olmak üzere,” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Abdurrahman Tutdere

Özgür Özel

Ahmet Kaya

Adıyaman

Manisa

Trabzon

Hüseyin Yıldız

Ayhan Barut

Turan Aydoğan

Aydın

Adana

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN KIRCALI (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Abdurrahman Tutdere’nin.

Buyurun Sayın Tutdere. (CHP sıralarından alkışlar)

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu teklifin en önemli maddesi 8’inci madde. Bu 8’inci maddede özellikle Türkiye’de sarmalık tütün üretimi yapan, bunu satan, bunu içen bütün yurttaşlarımızı, yüz binlerce insanı yakinen ilgilendirin bir düzenleme var. Burada ne var? Yetki belgesi almadan tütün ticareti

yapanlara daha önce üç yıldan altı yıla kadar olan hapis cezası iki yıldan beş yıla düşürülüyor. AK PARTİ'nin getirmiş olduğu çözüm bu. Bakınız, bu kürsüden defalarca söyledik. Biraz önce, benden önceki hatip, Malatya Milletvekilimiz Sayın Veli Ağbaba, ondan önceki bütün Cumhuriyet Halk Partisinin konuşmacıları söylediler. Bakınız, sizin bu politikanız, sizin bu yaklaşımınız bu sorunları kesinlikle çözmeyecektir, çözmekten uzaktır. Ben bir çiftçi çocuğu olarak söylüyorum, bir hukukçu olarak söylüyorum, tütünün başkenti Adıyaman'ın bir Milletvekili olarak söylüyorum: Bu teklifiniz, bu sorunu çözmeyecektir. (CHP sıralarından alkışlar) Siz kendi üreticinize hapis dayatarak, yasak getirerek bu sorunu çözemersiniz. Gelin, yol yakınken... Bakınız, Cumhuriyet Halk Partisi bütün grupları aslında rahatlatacak, bu sorunu temelden çözecek teklifi verdi, önergemiz burada. Yerli, tek başına içim özelliğine sahip olan bu tütünün istisna tutalım. Ey AK PARTİ'liler, ey tütün üretimi yapılan illerin milletvekilleri; neredesiniz? Gelin, bu teklife sahip çıkın, bu iş çözülsün ve bir kez daha burada konuşulmasın. Buyurun, biraz sonra sizin oylarınızın rengini göreceğiz.

Değerli arkadaşlar, bakınız, bir hukukçu olarak tütünün tarihsel sürecine baktım. 1800'lü yıllardan, 1930'lu yıllara kadar Türkiye'de tütün kırk iki yıl boyunca Reji İdaresinde. Bu uluslararası kartel, bu yabancı şirket acaba tütün üreticisine hiç hapis getirmiş mi diye baktık. Rejide hapis yok. 1930'lardan sonra Tütün Tekeli Kanunu çıkıyor. Tütün Tekeli Kanunu'nda hapis var mı? Hapis yok; sadece hukuka aykırı, kanuna aykırı davrananlara üç ay tazyik hapsi var. Bakınız, 30 Mayıs 1969 yılında 1177 sayılı Kanun çıkıyor; hapis var mı? Hapis yok, Kaçakçılık Kanunu'na bir atıf var, orada da ceza sadece bir yıl arkadaşlar; dikkatinizi çekmek istiyorum AK PARTİ'nin hukukçu milletvekilleri.

2000'li yılların başında IMF'nin dayatmasıyla bu memlekette çıkarılan 4733 sayılı Kanun'da hapis var mı? Yok, sadece idari para cezası var. Peki, bu hapis ne zaman girdi bu kanuna? Sene 2017, iktidar AK PARTİ, yine getirdi bu Meclise bir kanun tasarısı; tohumdan satışa kadar her şeye hapis. Adıyaman ayaklandı, Malatya ayaklandı, Türkiye ayaklandı; ne oldu? "Aman durun, biz hapsi Tütün Kanunu'ndan çıkaracağız." dedi AK PARTİ'nin o zamanki sözcüleri, yetkilileri.

O zamanın Maliye Bakanı Naci Ağbal. Bakınız, Sayın Can, 5 Ekim 2017, kim konuşuyor? Naci Ağbal. Ne diyor? "Biz üretici için mevcut durumu koruyacağız, hapis cezasını kaldıracacağız." diyor Naci Ağbal. Tarih 28 Kasım 2017, yine AK PARTİ sahnede, tütündeki hapis cezası için ısrarlı ve bir kanun getiriyor, hızını alamıyor, Kaçakçılık Kanunu'na şu anda memleketin baş belası olan bu yasayı getirip bu Genel Kuruldan geçiriyor. (CHP sıralarından alkışlar) Kim geçiriyor? Siz. Şimdi, AK PARTİ sözcüleri bu cezayı da sahiplenmiyorlar; Adıyaman'da, Malatya'da yaptıkları konuşmalara bakıyoruz "Efendim, bu hapisler 2002 öncesi." diyorlar. Ya, buradan ilan ediyorum: Tarih 28 Kasım 2017, cezayı getiren AK PARTİ. Bu cezanın anası AK PARTİ iktidardır, babası AK PARTİ iktidardır; bu çocuk, sizin çocuğunuzdur. (CHP sıralarından alkışlar) Hiç kusura bakmayın, siz yasakçı bir partisiniz "Yasakları kaldıracacağız." dediniz ama memleketin ekmeğine yasak getirdiniz. Bakınız, bu yasayla sizin tarafınız belli olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tutdere.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha.

BAŞKAN – Vermiyorum Sayın Tutdere.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Vermiyor musunuz?

BAŞKAN – Vermiyorum, zaten hiç vermiyorum, siz bütün gün burada yoksunuz galiba.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde yer alan "Ticari amaçla" ibaresinin "Ülke sınırları içinde yetiştirilmiş tek başına kıyılıp içilebilen sarmalık tütün hariç olmak üzere ticari amaçla" ibaresi ile değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş	Hayrettin Nuhoğlu	İsmail Koncuk
Konya	İstanbul	Adana
Orhan Çakırlar	Feridun Bahşi	Arslan Kabukcuoğlu
Edirne	Antalya	Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN KIRCALI (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Feridun Bahşi'nin.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 365 sıra sayılı Yasa Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kendi öz yurdumda ben miyim garip?

Beni bir köseye atan utansın

Eğilmiyor diye, kurdu hor görüp,

İti el üstünde tutan utansın! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, bu şiiri neden okudum? Bugün, bir avuç Uygur Türkü, sabah saatlerinde İstanbul Çin Konsoloslugu önünde Urumçi'deki yangında hayatını kaybeden soydaşlar için nöbet başlattı. Ancak bir polis memuru görünümülü kabadayı, soydaşlarımızı "Birazdan zorla hepinizi süpüreceğiz, sizi gözaltına alıp sınır dışı edeceğiz, Çin'e gidin. Gazla müdahale et. Gaz yok mu, gaz?" diyerek tehdit etmiştir. Şimdi soruyorum: Uygur Türkleri acısını nerede dindirsin, Konsolosluk önüne değil de nereye gitsin? Peki, bu memur aynı performansı Suriyelilere, Afganlara, olay çıkaran diğer göçmenlere gösteriyor mu? Türk yurdunda Türk'ün Arap kadar değeri yok mu? Yazıklar olsun! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, uygulanan ekonomik politikalar, işsizliği her geçen gün daha da artırmaktadır. Özellikle günümüzde eğitilmiş iş gücü işsizliği hızla yayılmaktadır. Sayıları yaklaşık 8 milyonu bulan üniversite öğrencilerinin çok büyük bölümü mezun olduklarında işsiz kalacaklardır. Günümüzdeki verilerde gözükmeyen işsizlik sorununun önemli iki boyutu vardır; biri, eksik istihdam; diğeri, gizli işsizlik. Bu konulara ilişkin güvenilir veri de yoktur. Eksik istihdam, kişilerin kendi yetenek ve eğitimleriyle bağlantılı bir iş bulamadıkları için bulabildikleri işte çalışmaları veya kısa süreli, part-time çalışmalarıdır. Türkiye'de kısa süreli çalışmanın yaygınlaşması işsiz sayısını az göstermektedir ancak bu tür çalışmaların büyük bölümü tam zamanlı çalışma olanağı bulamadıkları için zorunlu tercihtir. Gizli işsizlik ise özellikle kırsal kesimde küçük üretici aileler ile kentlerde esnaf ve sanatkarlar arasında yaygındır. Ailenin iş bulamayan ve gerçekte işsiz olan gençleri istatistiklerde "ücretsiz aile çalışanı" olarak sınıflandırılmaktadır.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de işsizliğin artma nedenleri arasında bir dönem Türkiye'de ekonomik hayatta çok önemli bir yer tutan TEKEL'in özelleştirilmesi de vardır. TEKEL'in özelleştirilmesinin işsizlik üzerindeki etkisi iki boyutludur. Birinci etki, TEKEL işletmelerinin kapatılmasına veya özelleştirilmesine bağlı olarak buralarda istihdam edilen işçilerin büyük bölümünün işten ayrılması ve

işsizler ordusuna katılmasıdır. TEKEL tarafından üretilen sigara ve alkollü içeceklerin ithalatının artması bu sektörde istihdamın daralmasına yol açmıştır. TEKEL'in özelleştirilmesinin işsizlik üzerindeki esas etkisi, özelleştirme sırasında Türkiye'deki tütün yetiştiricisi aile sayısında meydana gelen büyük eksilmedir. TEKEL'in sigara fabrikalarının kapatılması veya özelleştirilmesi öncesinde, Türkiye'de genel olarak 10 dönümlük kıraç arazide yetiştirdikleri tütünlü geçim sağlayan aile sayısı 600 binden fazlaydı, Türkiye'de sigara tekelinin bu süreç içinde kaldırılması, yabancı şirketlerin ithal tütünlü sigara üretmesine izin verilmesi ve TEKEL sigara fabrikalarının kapatılması sonrası tütün üreten aile sayısı onda 1'e yani 50-60 bine indi. Eskiden tütün ekilerek geçim sağlamaya yeten topraklarda alternatif ürünler geçim sağlamıyor, yüz binlerce tütün üreticisi kentlere göç etti. Köyden kente göçün artması ve kırsal nüfusun yüzde 20'nin altına inmesinde, hükümetlerin uyguladıkları tarım politikalarının ve genellikle TEKEL'in özelleştirilerek -tütün ve diğer alkollü içki girdilerinin- üreticilerin mağdur edilmesinin de büyük payı var. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bahşi.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 365 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde geçen "şeklinde" ibaresinin "biçiminde" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Serpil Kemalbay Pekgözgeü

Mahmut Celadet Gaydalı

Kemal Bülbül

İzmir

Bitlis

Antalya

Hasan Özgüneş

Nusrettin Maçın

Şırnak

Şanlıurfa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN KIRCALI (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Kemal Bülbül'ün. (HDP sıralarından alkışlar)

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; artık cigara karanfil kokmuyor, Egeli efeler tütünü kız saçına benzetmiyor, tütün üzerine şiirler yazılmıyor; zira, tütün üzerine neredeyse ağıtlar yazılacak. Oysa, ne de güzel edebiyat eserlerine konu olmuştu.

Bakın, herhâlde sevgili Kâhtalı Mıçe bu hakikati görmüş olmalı ki bir türküsünde "Le le le Sakine/ Niye gittin tütüne/Gel beraber kaçalım/Bak gidiyor makine." diyordu. "Gel beraber kaçalım." dediği, Mahmut Vekilim, bu saldırıları, tütün üreticisini kaçakçı olarak görmeyi, tütün üreticisini suçlu olarak görmeyi, sevgili Kâhtalı Mıçe herhâlde önceden fark etmiş olmalı ki böyle bir türkü yakmış.

Ne olurdu? Bakın, Malatya Ovası'nda, Muş Ovası'nda, Adıyaman Ovası'nda... Malatya'da bizim çocukluğumuzda haşhaş ekilirdi. Haşhaş yasaklandı, şeker pancarına başladı halk; şeker fabrikası kapatıldı, şeker pancarı da yasaklandı, tütüne başladı halk; tütün yasaklandı. TEKEL fabrikası kapatılıp... Akadaşlar, bütün Türkiye halkı, ibretiâlem olsun diye duyun, tütün fabrikası, TEKEL fabrikası yıkıldı ve yerine AVM yapıldı; olabilecek bir şey mi Allah aşkına? Okulu yıkıp yerine cami ihtiyacı olmadığı hâlde cami yapan, fabrika yıkıp yerine AVM yapan zihniyetten tam bağımsızlık, tam demokrasi, eşitlik, adalet olabilir mi?

Şimdi, bakın, Algan, Şexbor, Şahinkan, Koçalı, Rezip, Mestan, Kotur, Bulam, Çelikhan -Adıyaman'dan Çelikhan'a kadar olan köylerin isimleri- hepsi tütünle geçiniyor, bakın. Bütün geçimini... Zaten küçük, kiminin 1 dönüm kiminin 5 dönüm arazisi var, bu arazide tütünden başka bir şey de olmuyor ve bu insanlar geçimini tütünle sağlıyor, bakın. Bu insanların geçim hakkına karşı suç işleniyor. Çocuğunu okula gönderiyor, çocuğunun düğününü yapıyor, evinin ihtiyacını karşılıyor. Bu, keyfi olarak yapılan bir şey değil. 8'inci madde ne yapıyor bakın? Üç yıldan altı yıla kadar olan cezayı efendim iki yıldan beş yıla indirmiş. Aman ne büyük lütuf, maşallah! Neymiş? Tütün üreticisi... "Tarım ve Orman Bakanlığından yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapanlara, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası..." Peki, bildirimde bulunsa ne olacak? Bildirimde bulunsa ne olacak?

Şimdi, Adıyaman'da tütün kooperatifi kurulmuş, bu tütün kooperatifi yandaşlara kurdurulmuş. Tütün kooperatifleri üzerinden usulsüzlük yapılıyor, vergi kaçırılıyor, tütün kooperatifi üzerinden cebini şişiren, zengin olan köşeyi dönenler var; bakın, bunu Adıyaman vekilleri çok iyi biliyor. Bu tütün kooperatifleri nasıl kuruldu, işlevi nedir, yöneticileri kimdir, yetkileri, görevleri nedir? Bu tütün kooperatifleri çok ciddi bir şekilde araştırılmalı.

Tekrar, saydığımız bu illerde, batıda da bakın, tütün ve tütün ürünlerine dair... Evet, sağlığa zararlı vesaire; bunun sağlığa zararlı olması tütüne zam yaparak, sigaraya zam yaparak, alkole zam yaparak önlenmez; bu, faşizan bir tutumdur. Nasıl önlenir? Eğitimle önlenir. Nasıl önlenir? Toplum sağlığı bilinci yayılarak önlenir; şimdi, tütün üretimini kısıtlayarak, tütün üreticisine ceza vererek bu önlenemez. Dolayısıyla Adıyaman'dan Malatya'ya, Doğanşehir'den Çelikhan'a ve Muş'tan Bitlis'e kadar birçok yerde tütün üreticisi bilerek mağdur ediliyor, tütün üreticisinin haklarına tecavüz ediliyor ve tütün üreticisi en temel hakkı olan geçim hakkından, barınma, beslenme, sağlık hakkından yoksun bırakılıyor. Zira, tütünden elde ettiği para olmazsa barınma, beslenme, sağlık hakkını elde edemiyor ve dolayısıyla en temel insan hakları ihlal edilmiş oluyor. Bu ihlalin önüne geçmek lazım; bu, Hükûmetin de görevi, muhalefetin de görevi ama en çok Hükûmetin görevi. Hükûmet bu konuda bakar kör olmamalı, bir an önce bu soruna bir çözüm bulmalı.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.53

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.58****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Necati TİĞLİ (Giresun)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

365 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

9’uncu madde üzerinde 4 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 365 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinin birinci fıkrasında geçen “bir yıl” ibaresinin “üç yıl”, “bir yıllık” ibaresinin “üç yıllık” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ahmet Kaya

Abdurrahman Tutdere

Hüseyin Yıldız

Trabzon

Adıyaman

Aydın

Özgür Özel

Turan Aydoğın

Ömer Fethi Gürer

Manisa

İstanbul

Niğde

Ayhan Barut

Suzan Şahin

Adana

Hatay

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN KIRCALI (Samsun) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Suzan Şahin’in.

Buyurun. (CHP sıralarından “Bravo” sesi, alkışlar)

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye tarımı ve ekonomisi için önemli bir yeri olan tütün yıllar içerisinde eski önemini kaybetmiş ve istikrarsız bir seyir izlemiştir. Bu durum üzerinde pek çok faktörün etkisi olmasıyla birlikte uygulanan politikalar ile çıkarılan yasalar temel unsurdur.

Türkiye’de yetiştirilen oryantal tütünler dünya piyasalarında yıllardır gördüğü yüksek talep sayesinde “Türk tütünü” ismiyle anılıyor ve dünya oryantal tütün pazarının yaklaşık yüzde 35’ini de Türkiye domine ediyordu. Yandaş ve yabancılara alan açmak isteyen AKP, kurumların içini boşaltarak bu ülkeye çok zarar verdi. TEKEL’in tasfiye edilmesiyle birlikte, tütün üretiminde istikrar kayboldu. Tütün ekim alanları sınırlı tutularak kaliteli şark tütünlerinin yetiştirilmesi sağlanmalı ve dış piyasaya sunulmalıyken tütüncülüğü bitme noktasına getiren AKP, yabancı sigara şirketlerini memnun etmek için belgesiz tütün üretimine hapis cezası getirerek kendi çiftçisini açlığa ve çaresizliğe terk etmiştir. Memlekette tarımı bitirdiler; şeker fabrikaları nerede, pamuğu işleyen fabrikalar nerede? Her şeyi sağa sola satıp peşkeş çektiler, şimdi sıra yerli ve millî tütünümüzü tarihe karıştırmaya geldi. Madem AKP’nin tütün politikaları bu kadar iyi neden son yirmi yılda yaklaşık 350 bin çiftçi tütün üretmeyi bıraktı? Neden kendi vatandaşımızın emeği AKP eliyle yabancı şirketlere doğrudan aktarıldı? Neden bu kişiler, aileleriyle birlikte 1 milyonu aşan bir nüfus farklı geçim kaynağı aramak zorunda kaldı? AKP kimi kolluyor? Yerli çiftçiyi koruyup kollamadığı belli.

AKP yayınlanan kararnameyle yabancı sigara üretiminde kullanılan yabancı tütün ithalatında ton başına alınan 150 dolarlık vergiyi sıfırladı. AKP Hükümetinin dışarıdan sıfır gümrükle ithal ettiği tütüne vatandaşın vergilerinden milyonlarca dolar para aktarıldı. Şimdi de yabancının vergisi sıfırlanırken Türk tütün üreticisine hapis cezası getiriyorlar; millilik, yerlilik bunun neresinde? (CHP sıralarından alkışlar) Tütün üreticileri, yerli tütün üretiminin sürmesini, tütün üreticisine hapis cezası öngören düzenlemenin kaldırılmasını talep ediyor.

Sayın milletvekilleri, Akdeniz Bölgesi'nde en önemli tütün üreticisi seçim bölgem olan Hatay'dır. Hatay'da Altınözü, Yayladağı, Antakya ve İskenderun ilçeleri lokomotif üretim merkezleridir. Hatay geçmişte tütünde pilot bölgeydi; kota konulması, ardından üreticilerle yeniden sözleşme yapılmaması nedeniyle tütün ekim alanları daraldı. Tütün ekimi için hava koşulları ve toprağı son derece uygun olan Hatay'da 1975'lerde 12 bin ton tütün hasat edilirken 2021 yılında bu rakam 2 bin tona indi. AKP'nin 2010 yılında yürürlüğe koyduğu kota uygulaması ve ardından TEKEL'in üreticilerle yeniden sözleşme yapmaması nedeniyle alternatif ürün ekimine başlayan Hatay'daki çiftçiler özel sektörün devreye girmesiyle yeniden tütün ekimine yöneldi; Hatay çiftçisi geçim sıkıntısı yaşadı, harcamalarını kısıtı, borçlandılar, bazı üreticiler başka ürünlere yöneldi, bazıları mevsimlik işçi oldu, bazıları toprağını sattı. Daha önce ürettiğı tütünün yüzde 90'ını ihraç eden Türkiye, cumhuriyet tarihinde ilk kez AKP'yle net ithalatçı oldu; yapmayın, yazık, yazık tütüncüye.

Değerli milletvekilleri; AKP, çok uluslu şirketler yerine Türkiye'deki tütün üreticisini desteklemelidir; tütünü Millî Tarım Projesi kapsamına alıp üreticiye her türlü teşviki vermeli, ihracatın önünü açmalıdır. Yurt dışından kaçak yollarla getirilen yabancı menşeli tütüne ilişkin hapis cezasına kimsenin bir itirazı bulunmamaktadır. Ancak Türkiye'de üretilen sarmalık tütünün hukuk önünde kaçak tütünden ayırt edilmesi ve sorunun yerli üreticimiz lehine çözüme kavuşturulabilmesi gerekmektedir.

Bir ülkenin ekonomisinin büyüebilmesi için öncelikle millî değerleri, kurumları, üreticisinin, çiftçisinin alın teri korunmalıdır. Yerlilik ve millilikten dem vurup uluslararası sigara tekellerine teslim olan AKP rejimi çiftçimize hakkını tekrar teslim etmelidir. (CHP sıralarından alkışlar) Çiftçisini yabancılara yem eden AKP'ye bir kez daha sesleniyoruz: Fındık ve üzümünden sonra Türkiye'nin... (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 365 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde yer alan "şekilde" ibaresinin "biçimde" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Özgüneş

Mahmut Celadet Gaydali

Nusrettin Maçın

Şırnak

Bitlis

Şanlıurfa

Kemal Bülbül

Abdullah Koç

Serpil Kemalbay Pekgözegü

Antalya

Ağrı

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN KIRCALI (Samsun) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Abdullah Koç'un.

Buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli halkımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli halkımız, şimdi, herkes tarafından bilinen ve neredeyse herkesin canını yakan bir mesele Türkiye’de, bu ülkede kırk yıldır devam eden bir savaş, bir çatışma sürecinden bahsedeceğim. Bununla ilgili birkaç bilançoyu sizinle paylaşmak istiyorum değerli halkımız. Bakın, ülkenin geleceği açısından bu kırk yıldır devam eden karanlık kuyu neredeyse bütün halkı ve bütün geleceği etkileyen bir mesele hâlinde. Bu kirli savaşa yıllardır para ve kaynak aktarılıyor, korkunç paralar bu kirli savaşa gidiyor. Bakın, ben, buradan sizin vasitanızla, buradaki Meclis Başkanlığı vasıtasıyla Millî Savunma Bakanlığına soruyorum: Bir F-16 savaş uçağı, bir kalkışta ve dört saat havada kaldığı zaman ve bombalama işlemi yaptığı zaman ne kadar para harcıyor? Bunun bedeli korkunç bir rakamdır. Savaşa aktarılan bu parayla peki neler oluyor, bu ülke neyle karşı karşıya kalıyor? Bu savaş nedeniyle, değerli halkımız, eğitime para aktarılmıyor; bu savaşa aktarılan para nedeniyle adalet çökmüş durumda; bu savaşa giden paralar nedeniyle halk, sağlık hizmeti alamıyor; bu savaş nedeniyle 20 milyon insan şu anda devlet yardımıyla geçiniyor; bu savaş nedeniyle çocuklar aç bir şekilde yatağa giriyor; bu savaş nedeniyle bu ülkede şu anda açlık sınırı 7.285 liraya gelmiş durumda; bu savaş nedeniyle yoksulluk sınırı ise 25.400 liraya gelmiş durumda. Değerli halkımız, bütün bunların sebebi şu anda bu iktidar tarafından bu savaşa aktarılan paralardır, bunu herkes çok iyi bilsin. Eğer bir çocuk aç bir şekilde yatağa giriyorsa, eğer bir insan açlıkla terbiye ediliyorsa bunun nedeni şu anda devam edilen bu kirli savaştır; bunu herkes çok iyi bilsin, herkes bu gerçeği net bir şekilde akıllarına soksun. Bakın, bu savaş politikası büyük bir canavara dönüşmüş durumda. Türk Tabipleri Birliğinin Başkanı sadece ve sadece bir açıklamada bulunuyor, “Bunu araştıralım.” diyor, Şebnem Korur Fincancı’yı şu anda cezaevine gönderdiniz. Bu utanç verici bir meseledir, bu meseleden dolayı ve bu uygulamadan dolayı utanç duymanız lazım çünkü “Savaşa karşıyım.” dediği zaman bir insan, “Savaşı istemiyorum.” dediği zaman, “Çocuklar yatağa aç girmesin.” dediği zaman burada savaş baronları devreye giriyor. Savaş baronlarının etkisiyle olmayan bir adaletten dolayı insanlar cezaevlerine gönderiliyor ve cezaevlerinde şu anda binlerce insan var.

Bakın, bir gerçek daha var: Son günlerde ve son yıllarda bütün Kürt illerinde şu anda sokağa çıkma, basın açıklaması yapma, toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma yasağı nedeniyle insanlar şu anda valiliklerin kararıyla sokağa çıkamıyor. Bunun tek nedeni var, bunun tek nedeni de şudur: Bizim bu savaş politikalarını, bu savaşın bilançosunu halkla paylaşmamıza izin vermemek. Bakın, iki gün önce Hakkâri’de sokağa çıkma ve şehre giriş-çıkış yasağı getirildi. Kendi ülkesindeki bir ilinde sokağa giriş-çıkış yasağı getiren başka bir örnek var mı bu dünyada? Başka bir örnek yok ama bir tek örnek var, o örnek de maalesef ki yanı başımızda olan İran’dır. İran’da, İran’daki kürdistan eyaletlerinde şu anda aynı şekilde, aynı muamele Kürtlere yapılıyor. Neden bu muamele yapılıyor? Çünkü orada da Kürtlerin talepleri; orada da Kürtlerin kimlik talepleri vardır, orada da Kürtlerin demokrasi talepleri vardır, orada da Kürtlerin hak talepleri vardır dolayısıyla İran da Türkiye de şu anda aynı çizgidedir. Kürtlere karşı olan bu uygulamaları kabul etmiyoruz. Her şeye rağmen dememiz o ki: Bu karanlık sistemden ve bu karanlık çizgiden çıkmanın tek yolu barıştır; tek yolu, İmralı’daki mevcut olan bu yasaklamayı ve tecridi kaldırmamızdır çünkü ancak Sayın Öcalan’ın konuşmasıyla bu soruna çözüm gelecektir. Demokrasideki, insan haklarındaki mevcut olan bütün bu olumsuzlukları yok etmenin yolu da bu kirli savaşa son vermektir diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığında

Görüşülmekte olan Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş	Hayrettin Nuhoglu	İsmail Koncuk
Konya	İstanbul	Adana
Orhan Çakırlar	Ayhan Altıntaş	Arslan Kabukcuoğlu
Edirne	Ankara	Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN KIRCALI (Samsun) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Ayhan Altıntaş'ın.

Buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına 365 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Teklif maddesiyle, IMEI numaralarının pasif hâle getirilmesi için mevcutta yedi yıl olan sinyal alınmama süresinin bir yıla düşürülmesi öneriliyor. Bu sayede ülkeye kaçak yollarla getirilen cep telefonlarının kullanıma açılmasında IMEI klonlama yönteminin kısıtlanması amaçlanmaktadır. Bu yedi yıllık sürenin çok uzun olduğunu zaten biz de belirtmiştik ancak bu sürenin bir yıla indirilmesinin de kantarın topuzunun diğer yana kaçırıldığı anlamına geldiğini düşünüyoruz. Zira pek çok vatandaşımız öğrenim, eğitim amaçlı ya da izinli olarak bir seneliğine yurt dışına gitmektedir. Bu öğrenciler, öğretim üyeleri veya bir yıl izinli giden vatandaşlar ülkeye döndüklerinde telefonlarının kapatılmış olduğu gerçeğiyle karşı karşıya kalacaktır. Bu duruma tedbir olarak bu sürenin bir yılı biraz daha açacak şekilde düzenlenmesi ya da bir veya iki yıl arasında Bakanlığın yönetmelikle düzenleme imkânına sahip olmasını daha uygun görüyoruz. Konuyla ilgili temas kurduğum Ticaret Bakanımız, ilgili genel müdürümüze yönlendirdiler, genel müdürümüz ise telefonun bir yıldan uzun sürede de olsa aynı TC kimlik numarasına sahip kişiye ait SIM kartı takılınca otomatik olarak pasif durumdan aktif duruma geçebilecek yeni bir altyapı oluşturacaklarını ifade ettiler. Dolayısıyla sürenin bir yıl olarak kalmasının pratik olarak sorun çıkarmayacağını belirtti. Yine de süre açısından Bakanlığa yönetmelik yetkisi verilmesinin daha esnek ve garantili olacağı kanaatindeyim.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz yaz aylarında günlerin uzun olmasıyla gün ışığından daha fazla yararlanmak amacıyla tüm dünyada kabul edilen bir uygulama var, yaz saati uygulaması. Biz de yıllarca bu uygulamaya uyduk ancak son dört yıldır yaz saatini kalıcı olarak kullanıyoruz yani kış aylarında da yaz saatini kullanarak ülkemizin saat dilimini doğuya kaydırmış oluyoruz. İktidar partisi bunun tasarruf tedbirleri açısından bir önlem olduğunu söylese de bu durumun pek ikna edici bir kanıtı olmadığı ortadadır. Burada esas sorun; kış aylarında günlerin kısa olması, dolayısıyla mesai saatlerinde bir kısıtlama olmadıkça ya sabahları ya da akşamları karanlığa kalma durumu söz konusu ancak böyle bir uygulamayla ülkemizin büyük çoğunluğu da mağdur edilmemelidir. Bakın, ülke nüfusumuzun dörtte 3'ü batı bölgelerinde ikamet ediyor, sadece İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Antalya'nın nüfusu toplam nüfusun yaklaşık yüzde 40'ına denk geliyor. Kalıcı yaz saati uygulaması, batıda yaşayan vatandaşlarımızın güne karanlıkta başlamasına neden oluyor. Bu durumun da vatandaşlarımızın

sirkadiyen ritmine olumsuz etkisi bilinmektedir. Ayrıca karanlıkta uyanmak, birçok vatandaşımızın ruh sağlığını, enerjisini, motivasyonunu olumsuz etkilemektedir. Maalesef öğrenciler de sabahın kör karanlığında yollara düşüyor.

Ayrıca bu durum ticaret hususunda da zorluklara yol açmaktadır. Zira ticari ilişkilerimizin en yoğun olduğu Batı devletleriyle aramızdaki saat farkı kış aylarında daha fazla açılmaktadır. TÜİK verilerine baktığımız zaman, ithalat ve ihracatımızın en yüksek olduğu Batılı ülkelerle saat farkımızın açılması, örtüşen mesai saatlerini azaltmaktadır. Örneğin, ABD'deki saat dilimleri ile mesai saatlerimiz kış aylarında hiç örtüşmemektedir.

Değerli milletvekilleri, kalıcı saat uygulamasına bir itirazımız yok ama bu saat diliminin insanlarımızın çoğunluğunun yaşadığı batı bölgelerimizin saat dilimini esas almasını daha doğru buluyoruz.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 365 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "ikinci cümlesinde yer alan "yedi yıllık" ibaresi "bir yıllık" şeklinde," ibaresinin "ikinci cümlesinde yer alan "yedi yıllık sürenin hesaplanmasında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten" ibaresi "bir yıllık sürenin hesaplanmasında bu cümlede değişiklik yapan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten" şeklinde," şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Emin Akbaşoğlu

İshak Gazel

Zülfü Demirbağ

Çankırı

Kütahya

Elâzığ

Bahar Ayvazoğlu

Meliha Akyol

Canan Kalsın

Trabzon

Yalova

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN KIRCALI (Samsun) – Takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN – Gerekeceyi okutuyorum:

Gerekece:

Önergeyle bir yıllık sürenin hesabında yaşanacak tereddüdün giderilmesi amaçlanmaktadır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki bir yıllık sürenin dikkate alınacağı ibaresi lafzen 19/7/2019 tarihinden önceki bir yılın dikkate alınacağına ilişkin bir anlama sebebiyet verebileceğinden, cümlede değişiklik yapan maddenin yürürlüğe girdiği tarih olan 1/1/2024 tarihinden önceki bir yıllık sürenin dikkate alınacağı hususu netleştirilmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 3 adet önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 10- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.”

Fahrettin Yokuş

Hayrettin Nuhuğlu

İbrahim Halil Oral

Konya

İstanbul

Ankara

Orhan Çakırlar

Dursun Ataş

Arslan Kabukcuoğlu

Edirne

Kayseri

Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN KIRCALI (Samsun) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Dursun Ataş'ın.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasası Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bu çatı altında en çok konuşulan konuların başında tarım ve hayvancılık gelmektedir. Tarımda sorunlar ve çözümler söyleniyor, konuşuluyor ve yazılıyor ancak AKP iktidarı tarımın, çiftçinin sorunlarına kulak tıkadığı için tarımdaki çözümsüzlük havuzundan bir türlü çıkamıyoruz. Çiftçi kan ağlamaya devam ederken Türk tarımı her geçen gün kötüye gidiyor. Bunun en önemli nedeni, AKP'nin günü kurtarma politikasıdır. AKP yirmi yılda tarımda genel ve millî bir politika oluşturamamış, tarımda esas sorunları çözmek yerine, sürekli pansuman mahiyetindeki geçici çözümleri tercih etmiştir. Bu günü kurtarmalık pansuman tedbirler, tarımın sorunlarını ve bu sorunların çözüm maliyetlerini artırmıştır, artırmaya da devam etmektedir. Bu yüzden tarım ve hayvancılıkta sorunlar giderek artmakta, çiftçi gün geçtikçe fakirleşmekte ve toprağını terk etmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de kuru değneği toprağa diksen yetişir ama AKP'nin ülkeyi getirdiği noktada yüksek girdi, düşük ürün fiyatları yüzünden çiftçi ekemez, dikemez, üretemez hâle gelmiştir. Bakın, bu şaka değil; eskiden soğan üreten çiftçi şimdi 1 kilo soğanı zor alır duruma geldi, dün şeker pancarı üreten çiftçi bugün ucuz şeker alabilmek için kuyrukta bekliyor, eskiden zeytin üreten bir çiftçi bugün 2 litre zeytinyağı alamıyor. Mazot pahalı, ilaç pahalı, gübre pahalı, tohum pahalı, traktör pahalı, yem pahalı. TÜİK'e göre tarımsal girdi fiyatları yıllık yüzde 134 arttı, çiftçiye göre en az yüzde 200 artış var. Ne yapsın bu çiftçi, nasıl üretsin?

Diğer yandan, tarımda verilen destekler gerçek çiftçiye ulaşmıyor, tarımda destekler aracıya veya iş adamlarına gidiyor, çiftçinin eline geçmiyor. Ey AKP, yandaşlarımız, 5'li çeteleriniz milletin karnını doyurmaz; üretici, çiftçi milleti besler ve bunlar milletin karnını doyurur.

Türkiye'de hayvancılığın durumu da içler acısıdır. Bugün, Türkiye'de damızlık ve süt hayvanları kesilmektedir, bir yıl içinde kesilen inek sayısı 1,5 milyondur. 20-30 hayvan besleyen küçük işletmeler tamamen yok olmuştur. Şu anda, Tarım Bakanlığının et maliyeti 120 lirayken besici eti 100 liraya dahi satamamaktadır. Bir hayvan ayda en az 4 torba yem yemekte, şu anda 1 torba yemin fiyatı 350 liradır. Bir zamanlar, hayvanlarımızın gezdiği meralarda bugün beton mikserleri gezmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de tarım artık millî bir sorun hâline gelmiştir. Eğer bu sorunu çözeceksek son bir yılda yüzde 150'nin üzerinde artış gösteren gıda enflasyonu daha çok artacak,

gıdaya zam üstüne zam gelmeye devam edecek, gıdaya ulaşmak çok daha zor hâle gelecektir. Kırsal bölgeler tamamen boşalacak, kentlerde göçe bağlı konut, işsizlik gibi sorunlar daha da büyüyecektir. Bu yüzden tarımda artık millî, akılcı ve sürekli bir politika izlenmelidir, çiftçiler daha fazla bütçeyle desteklenmelidir, bu destekler doğrudan çiftçiye verilmelidir, girdi maliyetleri azaltılıp çiftçinin kârı artırılmalıdır. Ayrıca, Türkiye’de iflas etmek üzere olan tarım ve hayvancılığı kurtarmak, güvenli gıdaya ulaşabilmek için nitelikli ve yetişmiş ziraat mühendisleri, gıda mühendisleri, teknikerler ve veterinerlerin istihdamları artırılmalıdır. Bu bölümler her yıl binlerce mezun vermektedir ancak ziraat mühendisleri, gıda mühendisleri, ziraat teknikerleri ve veterinerler işsizlik yüzünden mesleklerini yapamamaktadır. Tarım Bakanlığına son on yılda atanan veteriner sayısı 900, 2020 yılından beri kamuya atanan ziraat mühendisi sayısı 670, gıda mühendisi sayısı ise sadece 145’tir. Yani bu bölümlerden mezun olan yetişmiş beyin gücü ya diplomalı işsiz kervanına katılmakta ya da asgari ücretle meslekleri dışında çalışmaktadır.

AKP, mevcut üniversitelerin imkânlarını ve eğitim kalitesini arttırmak yerine, işsizliği gizlemek amacıyla her yere üniversite açmıştır. Sonuç olarak; tarımı hor gören, yarını zor görür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN ATAŞ (Devamla) – AKP tarımı hor görmektedir. Bu yüzden yarını da göremeyecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ataş.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 365 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 10’uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “7 nci” ibaresinden sonra gelmek üzere “, 8 inci maddesi ile eklenen fıkra” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Abdurrahman Tutdere

Ahmet Kaya

Özgür Özel

Adıyaman

Trabzon

Manisa

Hüseyin Yıldız

Ayhan Barut

Turan Aydoğan

Aydın

Adana

İstanbul

Ömer Fethi Gürer

Türabi Kayan

Niğde

Kırklareli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN KIRCALI (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Türabi Kayan’ın.

Buyurun Sayın Kayan. (CHP sıralarından alkışlar)

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, şu anda ülkemizde emperyalistlerin oynadıkları bir oyunun, bir tezgâhın, halkımız ile bu kanunu getiren AKP arasındaki farkı sizlere anlatmaya çalışacağım. Halkımız kendi ülkesi kazansın diye üretime bakar, AKP halkın üretimini değil, dışarıdan ithalat yöntemiyle her türlü hizmeti, her türlü malı getirip burada satmaya bakar. Niye? Emperyaliste olan borcunu ödese diye. Peki, emperyaliste olan borcu nedir? Onların desteğiyle, onların imkânlarıyla, onların şartlarıyla parti kurulup iktidara getirilmesinden dolayıdır.

Şimdi, değerli arkadaşlar, size tarihsel bir örnek vereceğim. Yıl 1883, reji sisteminin kurulması. Reji nedir? Reji, Fransızca “tekel” anlamına gelir yani tekel idaresinin kurulması. Rejiyi kurdukları zaman Türkiye’de bütün tütün üretimi, tütün mamullerinin üretimi ve satışı tamamen bu Rejinin

elindedir. Bu Reji kimindir? Bu Reji o zamana kadar Osmanlı'ya borç para veren yabancı ülkelerin, İngiltere'nin, Fransa'nın ve bu gibi ülkelerin Türkiye'den yani Osmanlı'dan bu parayı almak için kurdukları bir kurum. Bu kurum sadece tütünün değil aynı zamanda tuzun, incirin vesairenin de bütün ulaşımını, bütün üretimini kendi tekelinde bulundurmıştır. Ayrıca, Osmanlı'nın gelirlerinin belli bir kısmını yine bu Rejiye aktarmıştır.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu anlaşma kaç yıl sürmüştür biliyor musunuz? Tam otuz yıl. Otuz yıl sonra, aradan belli bir zaman geçtikten sonra cumhuriyet kurulur. Cumhuriyet kurulduktan sonra da bizim ülkemizin üreticisi kazansın diye biz bir sürü birlik kurduk; PANKOBİRLİK, ÇUKOBİRLİK, FİSKOBİRLİK, MARMARABİRLİK, TRAKYABİRLİK gibi, bunun yanında TARİŞ vesairesi de var.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu iktidar geldiği günden beri bu birliklerin hepsinin çanına ot tıkadı. Hiçbiri vatandaşa yani köylüye yani üreticiye daha fazla üretsin, daha fazla kâr etsin amacıyla hizmet etmiyor. Bunlar, bu birlikleri tamamen etkisiz hâle getirdiler. Onun için Türk çiftçisi üretmiyor, üretene de para kazanamıyor.

Şimdi, gelelim değerli arkadaşlar, bugüne ve bugünkü kanuna. Şimdi, hepiniz biliyorsunuz, AKP ne yapıyor, kimi örnek alıyor? 1883'te kimdi devlet başkanı? Abdülhamit, Sultan II. Abdülhamit. Abdülhamit yabancılara bu imkânları vermişti. Aradan kaç yıl geçti? Arkadaşlar, yüz elli yıl geçti yaklaşık, yüz kırk yıl. Peki, yüz kırk yıl sonra ne oldu? Abdülhamit'i taklit edenler, Abdülhamit'i baş tacı edenler, koyacak yer bulamayanlar aynı sistemi, rejimin bir başka örneğini "Tütün Yasası" diye, "Alkol Yasası" diye getirdiler, bugün Meclisten geçirmeye kalkıyorlar.

Değerli arkadaşlar ve değerli Türk halkı; hepinize buradan söylüyorum: Nasıl 1883 yılında Abdülhamit; Türk çiftçisinin, Türk üreticisinin elini kolunu bağlamış ise ve yerlere yatırmış, süründürmüş ise egemen emperyaliste kul köle yapmış ise şimdiki, onun temsilcisi olan bugünkü AKP iktidarı yine aynı şekilde Türk çiftçisinin elini kolunu bağlıyor ve yabancıyı da Türk çiftçisinin sırtına bindirerek, Türk üreticisinin sırtına bindirerek -bizim ülkemizin insanını köle gibi ama öbürünü, emperyalisti efendi gibi- sırtında taşıtıyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, üretenin cezasını iki-beş yıldan üç-altı yıla ve af da yok ama yabancından aldığı tütünü, yabancından aldığı sigarayı burada satanlar bir ceza işlemişse üç-altı yıldan cezasını iki ila beş yıla indiriyor ve çeşitli indirimler vasıtasıyla da cezasız hâle getiriyor. Şimdi, bu ne demek? Üreticiyi cezalandırmak, üreticiyi susturmak ama dışarıdan ithalat yaparı gönendirmek içindir. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kayan, süreniz doldu.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Bu iktidar, Türkiye için değil arkadaşlar, emperyalist için çalışıyor diyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 365 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde geçen "bu Kanunun" ibaresinin "bu Yasanın" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahmut Celadet Gaydalı

Zeynel Özen

Hasan Özgüneş

Bitlis

İstanbul

Şırnak

Nusrettin Maçın

Kemal Bülbül

Serpil Kemalbay Pekgözeği

Şanlıurfa

Antalya

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN KIRCALI (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz talebi Sayın Zeynel Özen'in.

Sayın Özen... (HDP sıralarından alkışlar)

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Teşekkürler Başkan.

Sayın milletvekilleri, ben bütün yasası üzerine konuşmayacağım çünkü yeterince konuşuldu eğer bir faydası olacaksa fakat bu hafta asgari ücret görüşülmeye başlandı. Türkiye'nin kabul ettiği İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin asgari ücretle ilgili 23'üncü maddesi çalışan herkesin, kendisine ve ailesine insanlık onuruna yakışır bir yaşam sağlayan ve gerektiğinde her türlü sosyal koruma yollarıyla da desteklenen, adil ve elverişli bir ücret hakkı vardır ilkesine yer vermektedir

Avrupa Birliğine aday ülke statüsünde olduğumuz Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu, geçtiğimiz aylarda asgari ücretin düzgün bir yaşam standardını sağlayacak düzeye çıkarılmasına yönelik bir yasayı kabul etmiştir. Türkiye olarak, 1932 yılından beri üyesi olduğumuz Uluslararası Çalışma Örgütünün asgari ücret tespitine ilişkin sözleşmesinde asgari ücretin tespitinde işçilerin ve ailelerinin ihtiyaçları, ülkedeki genel ücret seviyesi, hayat pahalılığı, sosyal güvenlik yardımları ve diğer sosyal yaşam standartları dikkate alınmalıdır kararı bulunmaktadır. Dolayısıyla asgari ücret tespitinde insani yaşam standartlarını belirleyen uluslararası sözleşmeler doğrultusunda geçim koşulları ve alım gücü dikkate alınmalıdır. Türkiye'de asgari ücret neredeyse çalışanların tamamını ilgilendiren bir konudur. Asgari ücretin 2023 yılı içinde ne kadar olacağı doğrudan veya dolaylı olarak birçok alanı etkiliyor; işsizlik ödeneğinden emekli maaşlarına, SGK primlerinden genel sağlık sigortası primine, evde bakım ücretlerine kadar birçok konu için sonuç doğuruyor. Bu nedenle sadece asgari ücretle çalışanları değil, çok fazla emekçiyi de ilgilendirmektedir. Milyonlarca emekçi asgari ücretin altında ya da asgari ücrete yakın bir ücretle çalışmaktadır. Asgari ücret, kayıt dışı çalışanlarla birlikte yaklaşık 20 milyon emekçinin ve onların ailelerinin yaşam koşullarını yakından ilgilendirmektedir. Tüm dünya ortalamasında asgari ücretle çalışanların genel çalışanlar içindeki oranına kıyasla Türkiye'de asgari ücretle çalışma oranı rekor düzeydedir. SGK verilerine göre, Türkiye'de kayıtlı işçilerin yüzde 42'si asgari ücretle çalışmaktadır. Türkiye bu oranla Avrupa ülkeleri arasında açıkça zirvede, önde yer almaktadır. Yaşanan ekonomik krizle Türkiye tarihinde açlık ve yoksulluk oranı ne yazık ki rekorlar kırmaktadır. Bunun en önemli göstergesi olarak Birleşik Metal-İş Sınıf Araştırmaları Merkezi tarafından yapılan araştırmanın 4 kişilik bir ailenin açlık sınırının ekim ayında 7.552 TL'ye, yoksulluk sınırının ise 26.123 TL'ye yükseldiğini tespit eden raporları gösterilebilir. Bir çalışanın tek kişilik yaşam maliyeti ise aylık 9.705 liradır arkadaşlar. Böylesi bir ortamda 5.500 TL asgari ücretle çalışan milyonlarca yurttaş açlık sınırının bile altında zor şartlarda ailelerini geçindirmek zorunda bırakılmıştır. Bu sorunların ortadan kaldırılması açısından asgari ücret düzeyi, geçim şartları ve alım gücü dikkate alınarak insan onuruna yaraşır bir düzeye getirilmeli, hayat pahalılığı ve yoksullaşmayla birlikte ortaya çıkan sorunlar giderilmelidir. Biz, Halkların Demokratik Partisi olarak asgari ücretin en az 12.500 lira olmasını savunuyoruz. Bu, aslında az bir ücrettir ama günün şartlarına göre en azından karınlarını doyurabilir insanlar.

Şimdi, iktidar hep şununla övünüyor, diyor ki: "Biz 26 milyon insana sosyal yardım yapıyoruz." Arkadaşlar, bu bir itiraftır. Siz yirmi yıldır bu insanları açlığa mahkûm ettiniz, sosyal yardımlarla geçinen yani sadakayla yaşayan insanlar hâline dönüştürdünüz. Bu, Türkiye için bir utançtır, çalışanların emeğinin karşılığının verilmesi gerekir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özen.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

50.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Dilek Hatipoğlu hakkında AYM kararına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Dilek Hatipoğlu Hakkâri Belediye Eş Başkanımızken bir basın açıklamasını dinlediği için yerine kayyum atandı ve sonra tutuklandı. Beş yılı aşkın bir süredir cezaevinde ve maalesef, basın açıklamasını dinlediği için yerel mahkeme on altı yıl hapis cezası vermişti. Şimdi öğrendik; AYM; Anayasa Mahkemesi adil yargılamadan ihlal kararı verdi ve bu kararda da Enis Berberoğlu kararını emsal de göstermiş fakat maalesef mahkeme beş yılı aşkın tutukluluk ve adil yargılamanın ihlal edildiğine karar verdiği hâlde Dilek Hatipoğlu hâlâ serbest bırakılmadı ve pazartesi günü Hakkâri’de tekrar duruşması görülecek. Hem kayyum politikasının hem de bu haksız tutuklamaların ve zulmün son bulması gerektiğini, bizim bu konudaki mücadelemizin de devam edeceğini söylemek istiyorum ve Dilek Hatipoğlu aynı zamanda iki çocuk annesi, seçilmiş, Hakkâri halkının iradesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Dilek Hatipoğlu'nun AYM kararı gereğince derhâl serbest bırakılması gerekiyor ve bu haksızlığa son verilmesi gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 365) (Devam)

BAŞKAN – 10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

11’inci madde üzerinde 2’si aynı mahiyette 3 adet önerge vardır, ilk okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olup birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 365 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 11 – Bu kanun hükümleri Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütülür.”

Abdurrahman Tutdere

Hüseyin Yıldız

Ayhan Barut

Adıyaman

Aydın

Adana

Ahmet Kaya

Turan Aydoğan

Özgür Özel

Trabzon

İstanbul

Manisa

Süleyman Bülbül

Aydın

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Fahrettin Yokuş	Hayrettin Nuhuğlu	Orhan Çakırlar
Konya	İstanbul	Edirne
İsmail Koncuk	Aylin Cesur	Arslan Kabukcuoğlu
Adana	Isparta	Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önerelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN KIRCALI (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önereler üzerinde ilk söz Sayın Süleyman Bülbül’ün.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP iktidarının son yıllarda dilinden düşürmediği iki şey var; yerli ve millî. Şimdi, yerli ve millî. Neyin yerlisi, neyin millîsi? Ya, arkadaşlar, bu memlekette stratejik ürünler var. Bunlar neler? Pamuk var. Ne var? Şeker pancarı var. Ne var? Tütün var. Ne var? Zeytinyağı var. Ne var? Buğday var, arpa var. Ya, arkadaşlar, benim gençliğimde “Tarımda Türkiye kendi kendine yeten ülkeler arasında.” diye söylenen bir söz vardı. Ne oldu, ne oldu? Bu saydığım ürünlerin tümünde ithalat yok mu, yok mu? Bitirdi, bitirdi; tarımı bitirdi. Memleket tarımda ithalat bölgesi hâline geldi, tarımı bitirdiler bir kenarda. Bakıyorum çiftçi sayısına, çiftçi sayısı 2011’de 1 milyon 216 binden 2022’de 490 bine inmiş. Tütün üreticisi sayısına bakıyorum 2002’de 490 binden düşmüş 76 bine gelmiş. Ya arkadaşlar, ekili alanlar ne olmuş? 34 milyon dönüm ekili alan tarım dışı bırakılmış. Ne olmuş? Çevre Bakanı “1 milyon 300 bin tarım alanı ipotek olarak verilmiş.” diye açıklıyor. Ya, arkadaşlar, bu memlekette üç yıl içerisinde 36 bin tane tarım alanı icrada satıldı. Çiftçinin hâli bu: İthalat, ithalat, ithalat. Şimdi, gelmişsiniz pamuğu bitirmişsiniz, şeker pancarını bitirmişsiniz konuşuyorsunuz. Ya, bu memlekette 2002’de 577 bin ton pamuk ithal edilirken arkadaşlar, şu anda 1,5 milyon ton pamuk ithal ediliyor. Kimlerden? Alışkın arkadaşlar, Amerika’dan; alışkın arkadaşlar, Brezilya’dan; alışkın arkadaşlar, Yunanistan’dan. Yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

Şeker pancarı... 2018’de bu memlekette 25 tane şeker fabrikası vardı. Ne oldu? 10’u satıldı, özelleştirildi.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Peşkeş çektiler, şeker pancarını peşkeş çektiler.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Sonra ne oldu? 2021’de Varlık Fonuna peşkeş çekildi.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Aynen öyle.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Ne oldu? Arkadaşlar, bu memlekette şeker pancarında 93 bin üretici kaldı. Şeker kaç para? Gidin, şeker kaç para? Bu memlekette, 2002’de 4.700 ton şeker pancarı ithal edilirken şu anda 2017 rakamlarına göre 230 bin ton şeker pancarı ithal ediliyor. Oradan da geçtik.

Zeytinyağı... Ya, arkadaşlar, siz var ya, bu memleketin ürünlerine mi düşmansınız? Ya, 1 Martta Zeytin Kanunu’na aykırı çıkardığımız yönetmelikle zeytin alanlarını talana bıraktınız. İyi ki yürütmenin durdurulması kararı var ama yürütmenin durdurulması kararını kim uygulayacak? Bu Hükümet mi uygulayacak, bu iktidar mı uygulayacak? Değerli arkadaşlar, şunu söylemek istiyorum: Sizin derdiniz ne? Arkadaşlar, bu Hükümetin bir özelliği var: Faize, kur korumalı mevduata, garantilere her şey var ama çiftçiye yok, üreticiye yok.

Şimdi, gelelim buraya. Arkadaşlar, tütün üreticisiyle ne derdiniz var? Şunu sormak isterim, Sayın Cumhurbaşkanına buradan seslenmek istiyorum: “Biz Bize Yeteriz” kampanyasında çıkıp da siz uluslararası sigara şirketlerinden yani BAT, JTI ve Philip Morris’ten para bağışı aldınız mı? (CHP sıralarından alkışlar) O paraya ihtiyacınız mı vardı? Kanuna aykırı olarak, siz tütün ve sigara üreten

şirketlerden devlete bağış alamazsınız, alamazsınız. Şimdi çıkmışsınız, British American Tobacco'dan, JTI'dan, Philip Morris'ten alıyorsunuz, ondan sonra çıkmışsınız, üreten, alın teri döken Adıyaman tütüncüsüne, Malatya tütüncüsüne, Türkiye'nin her bir tütüncüsüne ceza getiriyorsunuz. Yazıklar olsun size! Yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yazıklar olsun!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanının bir sözü var: “Para alan emir alır.” Ne ihtiyacınız vardı “Biz Bize Yeteriz”de para aldınız, bağış aldınız? Şimdi ne oluyor? Buraya bu yasaları getiriyorsunuz; bu uluslararası sigara şirketlerinin yasalarıyla Türk üreticisine, Türk çiftçisine ceza getirmek istiyorsunuz. Ama ne getirirseniz getirin, biz iktidara geliyoruz, sandık geliyor. Bunun sandıkta hesabını soracağız arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz talebi Sayın Aylin Cesur'un.

Sayın Cesur... (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYLİN CESUR (Isparta)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşülen kanunun Komisyon görüşmelerinde dile getirilen ortak hususlardan bir tanesi, tütün ve alkol bağımlılığının milyonlarca yetişkinin ve çocuğun hayatlarını olumsuz etkilediği; aynı zamanda, önlenebilir ölümlerin ve hastalıkların birinci sebeplerinden olduğu ve uyuşturucunun girişi kapısı olduğu. Bakalım durum nasıl ve biz nasıl bu hâle geldik.

Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisinin 2021 Dünya Uyuşturucu Raporu verilerine göre, Türkiye en fazla kokainin yakalandığı ülke, en çok eroinin ele geçirildiği 3 ülkeden 1 tanesi; 2022 Avrupa Uyuşturucu Raporu: Trendler ve Gelişmeler verilerine göre, Türkiye’de ele geçirilen uyuşturucu miktarı pek çok türde tüm Avrupa’da yakalanan uyuşturucuyu da geride bırakmış.

Şimdi, Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığının 2022 Türkiye Uyuşturucu Raporu ise Türkiye'nin uyuşturucu konusunda hem hedef hem de transit rota niteliği taşıdığına işaret ediyor. Peki, bu tablo Türkiye’de neden ve nasıl ortaya çıktı değerli arkadaşlar, işte, şimdi bir de onlardan biraz bahsedelim.

İktidar ekonomiyi yönetemeyince döviz ve sıcak para ihtiyacını karşılamak için vergi muafiyetleri, kaynağı belli olmayan kayıt dışı ve kara paranın önünü açan uygulamaları maalesef devreye soktu, çok üzülerek söylüyorum. 2016’dan beri düzenli “varlık barışı” adı altında yasalar çıkarılıyor. Bu yasal düzenleme ülkeye giren ve sisteme sokulan paranın kaynağının sorulamayacağını taahhüt ediyor. İşte, ülkemiz, OECD Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesine Yönelik Mali Eylem Görev Gücünün yayınladığı son rapora göre de Suriye, Ürdün, Yemen, Mali gibi ülkelerle birlikte gri listede ve sonuçta, iktidarın bu tercihleriyle ülkemizin kapıları -çok üzülerek söylüyorum- maalesef suç çetelerine işte böyle açılmış. Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı 2020 raporuna göre 15 yaş altı uyuşturucu kullanım oranı yüzde 0,4 iken 2020’de, 2021 raporunda 14. Yine, 2020’de 15-19 yaş kullanım oranı yüzde 11,7; 2021’de aynı yaş kullanım oranı yüzde 37,4. (AK PARTİ sıralarından gülüşmeler)

Ben bunda hiç gülmeyecek bir şey göremiyorum. Bu sıralardan, iktidar sıralarından gülüyor arkadaşlar, bunun neresi komik? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Çıkin sokağa, Isparta’da sokaklarda anne babalar beni kenara çekiyorlar, utana sıkıla “Çocuğumu kurtar Sayın Vekilim.” diye. Arkadaşlar, sizin evladınız da olabilir, bu işi ciddiye alalım, gülmeyelim yani bari gülmeyin, bir şey yapmıyorsanız gülmeyin bari. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Kimsenin size güldüğü yok.

AYLİN CESUR (Devamla) – Uyuşturucu bağımlılığı tedavisi görenlerin oranı yüzde 47,8; 19 yaş altı yani ortaokul ve lise çağına inmiş. Ortada çok büyük bir toplum sağlığı ve güvenliği sorunu var ve biz İYİ Parti olarak halkımızın, özellikle gençlerimizin uyuşturucunun pençesinde zarar görmelerinden ve zehirlenmelerinden endişeliyiz. Buna var mı itirazımız, değil misiniz endişeli? Bu konudaki önerge ve tekliflerimizi reddediyorsunuz ve halkımızı yoksullukta eşitlediniz, insanlar artık temel ihtiyaçlarını karşılayamıyorlar. 2019’da 49,8 milyon kutu antidepresan satılıyordu, bu, 2020’de 54,6 milyona çıkmış, 2021’de 59,6 milyona çıkmış. Birleşmiş Milletler Dünya Mutluluk Raporu’na göre, Türkiye 146 ülke arasında 112’nci sırada; mutsuz yani. Gençler mutsuz, onun için gidiyorlar bu ülkeden; ülke olarak mutsuzuz.

Şimdi, bütün bunlardan sonra, Türkiye olarak yükseköğrenim mezunlarının, ortaöğretim mezunlarının istihdam oranlarında OECD’de de en düşük olduğu ülkeyiz ve milyonlarca genç iş bulamazken, iş bulan yükseköğrenim mezunu gençler asgari ücretle çalışırken, her an işsizlik tehdidiyle karşı karşıyayken neden gitmek istemesinler bu ülkeden! Gidiyorlar da.

Uyuşturucuyla mücadele etmeyeceksiniz, işsizlikle mücadele etmeyeceksiniz. Uyuşturucuyla mücadeleyi başaracaksınız, engelleyeceksiniz; işsizlikle mücadeleyi başaracaksınız, engelleyeceksiniz. O zaman, iktidarsınız; iktidar -adı üzerinde- varsa bunu yapması gerekiyor değerli arkadaşlar.

Evet, gençlerin durumları gerçekten çok büyük sıkıntıda. Sürem yok; süflü heveslerle filan gitmiyorlar gençler ülkeden. Bu durumda, sizler değil, onlar, sizin ülkeyi getirdiğiniz bu duruma maalesef içleri acıyarak bakıyorlar. İşte, biz bu nedenle, Genel Başkanımız Meral Akşener başta olmak üzere İYİ Parti olarak milletimizin refahı ve ülkemizin bekası için gençlerimizin sorunlarını öncelik alıyoruz ve çözümlerimiz hazır, lafta değil bunlar da; temel ilkelerimiz de hazır. Kaynak mı? Önce, getirdiğiniz Suriyelileri göndereceğiz; onların kaynaklarını bu milletin gençlerine ayıracağız. Daha sonra da siz gittikten sonra biz geriye dönüp bakacağız; size üzülmeye, acıyarak maalesef bugünlere bakacağız “Bugünlerimiz heba oldu.” diye. Yavaş yavaş iyileşeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Cesur.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 365 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinde geçen “Kanun” ibaresinin “Yasa” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Özgüneş	Mahmut Celadet Gaydalı	Tulay Hatimoğulları Oruç
Şırnak	Bitlis	Adana
Nusrettin Maçın	Serpil Kemalbay Pekgözegü	Kemal Bülbül
Şanlıurfa	İzmir	Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN KIRCALI (Samsun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç’un.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nü geride bıraktık ama ne yazık ki kadınlara dönük uygulanan şiddeti toplum olarak bir türlü geride bırakamıyoruz. Başta İstanbul olmak üzere Türkiye'nin dört bir yanında kadınların 25 Kasım etkinlikleri polis şiddetine maruz kaldı, hele İstanbul'da polisler âdeta düzenli bir ordu gibi konuşlandı ve kadınların kolunu, bacağına kırarak kadar şiddet uyguladı.

Bu şiddet hangi kadınlara uygulandı? Bu şiddet “Biz İstanbul Sözleşmesi uygulansın istiyoruz.” diyen kadınlara, bu şiddet “Kadınlar katlediliyor, kadın cinayetlerini durduralım.” diyen kadınlara uygulandı. Kadınlar her Allah'ın günü evlerinde şiddet görüyor ve dayak yiyor, buna “Hayır.” diyen kadınlara şiddet uygulandı. Kadınlar işsiz ve güvencesiz. Kadınlar, derinleşen yoksulluğun en ağır bedelini ödemektedir. İşte, bu kadınların yanında olmak isteyen kadınlar şiddete maruz kaldı. “Kadınların göç yolunda bedenleri, ruhları âdeta paralanıyor.” diyen, ““Göçe Dur!” diyelim.” diyen, göç yolunda ve savaşlarda tacize, tecavüze uğrayan kadınların sorunlarını gündemleştirmek isteyen kadınlar şiddet gördü. Evet, 25 Kasımlarda da 8 Martlarda da biz kadınlar, yaşamın her alanında erkek egemenliğine karşı ve erkek devlet anlayışına karşı mücadelemizi sonuna kadar sürdüreceğiz.

Bakın, İran'da Jına Mahsa Amini'nin bedeninde yükselen bir mücadele oldu bütün dünyaya yayılan. İran ve Türkiye'nin ortak noktası neydi, bu kadınlara her gün şiddet uygulayan bu iktidarların? Otoriter rejim. Ekonomik kriz, açlık, yoksulluk ülkede had safhada. Kadınların direnişlerini bastırmak için kolluk kuvveti hem İran sokaklarında hem de Türkiye sokaklarında âdeta birbiriyle yarışırçasına hareket etti ama kadınların, ölüm tehdidine rağmen, eşitlik ve özgürlük konusundaki inatçı duruşlarını hiçbir şekilde engellemeyemediler, engellemeyecekler.

“2023 vizyonu” hayal ediyor ya AKP, işte, Türkiye'yi kadınlara dar etmek isteyen bu iktidarı kadınlar kendi elleriyle gönderecek; bunu her yerdeki direnişlerinde görebiliyoruz.

Evet, değerli arkadaşlar, 25 Kasım etkinlikleri kapsamında Adana'da 25 Kasım Kadına Şiddetle Mücadele Ormanı oluşturuldu ve Adana'da katledilen her kadının anısına bir fide dikildi. Bizler de katıldık o gün oradaki bu etkinliğe ve orada analar vardı, çocukları paramparça edilmiş, bedenleri paramparça edilmiş kadınların anaları vardı; anaları bize neler yaşadığını anlattı, bizi gözyaşına boğdular o esnada ve şunu hissettirdiler bize, Grup Nidal'ın bir dizesi vardır bunları güzel anlatan: “...”(*)

Evet, bu ses sadece Türkiye coğrafyasından değil, sadece İran coğrafyasından değil; bütün dünyada kadınlar el ele tutuştu ve bu ses her yerde yankılandı: “...”(*) “...”(*) “Kadın, yaşam, özgürlük!” ve burada saymadığımız nice dillerde bu sloganlar dünyanın dört bir yanında yankılandı. Kime karşı yankılandı? Erkek egemenliğine karşı yankılandı. Kime karşı bu sesler yankılandı? Otoriter rejimlere karşı yankılandı. Türkiye'de bir sabah TJA'lı Kürt kadın siyasetçileri gözaltına alanlara karşı yankılandı, kadınlara şiddet uygulayanlara karşı yankılandı. Erkek egemenliğine, otoriterleşmeye, şiddete, işkenceye karşı duran kadınlar, sınır tanımadan el ele tutuştu. Bu, Türkiye'de, bölgede, Orta Doğu'da Afrika'da ve bütün dünyada, kadınların sınır tanımadan el ele tutuşmaları ve seslerinin yankılanması erkeklerle korku olarak geri dönsün, otoriter rejimlerin de korkusu bu olsun.

Buradan sözümüz olsun ki yaşamını yitirmiş olan bütün kadınlara, onlar bizim onurumuz ve hiçbir kadın katledilmeyene dek bizim mücadelemiz sürecek, kadına yönelik şiddetle sonuna kadar mücadele edeceğiz, özellikle AKP iktidarı döneminde artan kadına yönelik şiddete karşı var gücümüzle mücadele edeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şimdi İç Tüzük 86'ya göre oyunun rengini belli etmek üzere lehte ve aleyhte olmak üzere 2 milletvekilimize söz vereceğim.

İlk söz lehte olmak üzere Sayın Abdullah Güler'in.

Sayın Güler, buyurun. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 11 maddeden oluşan kanun teklifimizin son bölümlerine geldik. Lehte olmak üzere söz almış bulunuyorum. Yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, dün ve bugün, 11 maddeden oluşan kanun teklifimizin, maalesef, böyle çok dar bir bakış açısıyla beraber sıkıştırıldığını ve bunun üzerinde yorumlar yapıldığını gördük. Keşke kanun teklifinin geneli üzerinde birkaç arkadaşımız da yorum yapsaydı da Genel Kurulumuz ve aziz milletimiz bilgilenseydi. Mesela, 1'inci madde ne getiriyor? 2'nci madde ne getiriyor? 3'üncü madde ne getiriyor? Hep 8'inci madde diye atf yaptılar. 5'inci madde ne getiriyor?

Ben size söyleyeyim: 1'inci madde, ürün izleme sistemine müdahaleye Vergi Usul Kanunu madde 359'la beraber üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası getiriyor. Kimi ilgilendiriyor bu? Biraz önce bahsettiler ya, böyle, o uluslararası sermaye olan sigara üreticilerini ilgilendiriyor.

2'nci madde, ürün izleme sistemine müdahalenin tespiti hâlinde vergi müfettişlerince düzenlenen raporun cumhuriyet savcısına iletilmesiyle kamu davası açılmasını öngörüyor. Kimi ilgilendiriyor? Adıyamanlı tütüncüyü ilgilendiriyor, değil mi? Uluslararası şirketleri ilgilendiriyor.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Yok, ilgilendirmiyor; hayır, Adıyamanlıyı değil.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Peki, 3'üncü madde neyi, 4'üncü madde neyi getiriyor? Makaron ve sigara üretim tesisleri ürünlerinin özel etiket ve işaretlerle işaretlenmemesi, işaretlemeyen makine çalışma testi, ürün deneme yapılmasına idari para cezası ve süreler getiriyor. Kimi ilgilendiriyor? O malum yine dediğiniz uluslararası şirketleri ilgilendiriyor.

5'inci maddede neyi getiriyor? Üreticilere ve ithalatçılara teminat uygulaması getiriyor.

Peki, 6'ncı madde? Tütün, tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı, sigara filtresi, alkol ve alkollü içkilerin üretim faaliyetlerine ilişkin izin, uygunluk belgesi, tadil, süre uzatımı başvurularıyla ilgili; buna uyulmaması hâlinde idari para cezasını gerektiriyor. Kimi ilgilendiriyor? O yine biraz önce bahsettikleri uluslararası sigara üreticileri var ya, onları ilgilendiriyor.

Peki, değerli arkadaşlar, biraz önce söylediler; Türkiye'de 2021 yılı, hep Adıyaman dedik. Peki, üretimde ilk 10'da hangi şehirlerimiz var, hiçbirisi bahsetti mi? Söyleyeyim: 1) Denizli, 2) Adıyaman, 3) Manisa, 4) Samsun, 5) Uşak, 6) Batman, 7) Aydın, 8) Hatay, 9) Tokat, 10) İzmir; toplam 70 bin ton üretim yapıyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Onları sayma, cezayı niçin getiriyorsunuz, cezayı?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Niye Adıyamanlı arkadaşlarımız burada çok konuşuyor?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, cezayı niye getiriyorsunuz?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Nerede Hataylılar; Manisa nerede, Uşak nerede, Samsun nerede? Niye, orada kaçakçılık var mı?

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Onların adına da konuşuyoruz; biz Türkiye milletvekiliyiz, herkesin adına konuşuyoruz, herkesin!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Haberleri yok, haberleri; gazeteye bakmıyorlar ki!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaş, cezayı niye getiriyorsunuz?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Peki, biz ne getirmişiz arkadaşlar? 8’inci maddede “Tarım ve Orman Bakanlığından yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapanlara...” demişiz. Arkadaşlar, siz kaçakçılığı mı teşvik etmek istiyorsunuz? Yasal üreticiler var burada, yasal üreticiler var! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kendi ülkemizin kaçakçısı mıyız? Kendi tarlamızda ürettiğimiz tütünün kaçakçısı olur mu?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Peki, arkadaşlar, geçen yıl, 2022 yılında ne olmuş? Bakın, kolluk kuvvetlerimiz ne yapmış? 2 milyar 706 milyon 177 bin adet makaron yakalamış, 9 milyon 618 bin paket sigara yakalamış.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gemilerle yurt dışından altın getirenler sigarada neden kaçakçı?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – “Mücadele etmeyin.” mi diyorsunuz? Serbest mi kalsın her şey? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo, helal olsun!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Peki, arkadaşlar, Türkiye, hep böyle eleştiriyorlar ya... Biliyorsunuz, Türkiye’de sigara ithalatı yasak, tamamen yerli ürünün de içinde yer aldığı tütünden sigara üretiliyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Uçaklarla geldi, uçaklarla, havaalanına, uçakla geldi!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Öğren, öğren!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Bakın, sigara üzerinden ihracatımız, 2021 yılı sigara ve tütün ihracatımız toplamda 783 milyon dolar. Peki, ithalatımız ne kadar? 511 milyon dolar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Buyurun.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Fark ne kadar? 272 milyon artıdayız. Bu manada iyi bir sigara üreticisiyiz ve çok sıkı denetim noktasında da bu kontrolü yapacağız.

Biraz önce İYİ Parti milletvekilimiz -keşke olsaydı, ben anlayamadım, bu kanuna karşı mı çıkıyor, destek mi veriyor; ne yaptığını anlayamadım- dedi ki: “Uyuşturucu madde bağımlılığının ön adımı sigaradan başlıyor.” Tamam, biz de tam onun için denetim kontrollerini yapmak, çok sıkı bir iş birliği yapma noktasında da ceza uygulamak için bu kanun teklifini getiriyoruz. Destekliyor mu, karşı mı çıkıyor; anlayamadık yani.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Kafası karışık, kafası karışık; arafta.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Arkadaşlar, uyuşturucu madde bağımlılığının bütün dünya örnekleri şudur ki önce sigara alışkanlığıyla başlıyor. Bütün dünya sigaraya ulaşma, alkole ulaşma yüksek vergilerle beraber bir kota koyuyor; yüksek vergilerle beraber ulaşımı zorlaştırıyor. Siz çok basit, ucuz ürünlerle beraber sigaraya, alkole ulaşımı zorlaştırmazsanız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güler.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

60’a göre yerinizden söz vereyim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, hem seçim bölgemin ismi geçti hem de Abdullah Bey birçok maddeyi konuştu, 8’i atladi. O konuya açıklık getireyim ki tutanakta karşılıksız da kalsın.

Şimdi, Denizli'yle birlikte Manisa en çok üretim yapan 3 ilden biri. Bizim oralarda anlaşmalı üretim yapılıyor, sözleşmeli üretim yapılıyor. Adıyaman'ın tütünü sarmalık tütün, bizimki endüstriyel tütün ve bizim oralardaki çiftçiler... Örneğin Akhisar'da artık tütün üretilmeyen yerde zeytin ağaçları var, Kırkağaç'ta kavun var, bir başka yerde incir var, bir başka yerde başka bir şey var. Bunlardan para kazanıyorlar mı? Elbette mutsuzlar ama alternatif bir ürün var. Adıyaman'da, bir gidin sorun bakalım, o sarmalık tütün üreten garibanın bir alternatifi var mı? O yüzden, bir ili alıp da... Kaçakçılık neden Manisa'da yok? Ben gerinmem, Adıyaman da bundan erinmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Özür diliyorum...

BAŞKAN – Devam edin, tamamlayın sözlerinizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Oradaki zaten kaçakçılık falan değil, yurt dışında olan bir şeyi kaçak yollardan getirirmiş gibi değil ki. Sizden daha yerli, sizden daha millî ve yokluğun, yoksulluğun zorladığı bir süreç var orada ve bir de bir kültür var, sarmalık tütün diye bir şey var. Siz istiyorsunuz diye, önünü açıyorsunuz diye kimse -işte, o, Philip Morris'in olsun, British American Tobacco'nun olsun- paketi 43 liralık endüstriyel ürünleri tüketmek zorunda değil. Oradaki insanları... Sanki Adıyamanlılar suça meyilliymiş gibi “Neden bu işler bir tek Adıyaman'da var?” demek bu çatı altında bir milletvekiline yakışmaz.

Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Öyle demedik ki ya, öyle demedi ya.

BAŞKAN – Evet, Başkana bir açıklama...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, Adıyaman milletvekilleri konuşsun AK PARTİ'den. Sayın Başkan, Adıyaman AK PARTİ milletvekilleri konuşsun.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Güler.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, ben “Neden bir il sürekli gündeme getirildi?” dedim...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Niye kaçakçı olarak nitelendiriyorsun benim şehrimi?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – ...ama bunu aldı Özgür Bey, “Adıyaman, kaçakçılık...” dedi, başka bir şey dedi; garip bir hâle soktu.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Söyledin, öyle dedin.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yani sizin öyle bir niyetiniz varsa bilmem. Ben dedim ki... (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – E, düzeltin o zaman, düzeltin; buyurun, düzeltin.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ben düzeltmiyorum efendim. Siz burada benim doğru cümlemi aldınız, saptırdınız. Ben neyi düzeltereğim!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Propaganda!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani her tarafı bozuk zaten, neyi düzeltereceksin?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ben ilk 10 üreticiyi saydım, bunun içinde Adıyaman var, diğer iller var, dedim ki: “Diğer illeri niye bahsetmiyorsunuz?” Ben de dedim ki: “Bir il üzerinden sadece bir şey değerlendirilmez.” 10 tane ilimiz var, Türkiye genelindeki bütün üretimden bahsettim. Bizim buradaki amacımız sigara kaçakçılığıyla ilgilidir; usulsüz, ruhsatsız tütün kaçakçılığıyla ilgilidir, bir şehirle ilgili düzenleme yapmıyoruz, dedim.

BAŞKAN – Kayıtlara geçmiştir.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir kez daha söylüyorum: Bizim teklifimizde 5 tane ana madde o “büyük” dediğiniz üreticilerle ilgili, onlardan da bahsedin, dedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yoksa bir ile getirip kaçakçılıkla beraber... Bu şeylerinize ben teessüf ediyorum. Lütfen siz de bunu düzeltin, ben öyle bir ifade kullanmadım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar, telaş etmeyin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir cümle sadece Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, hepimiz duyduk. “Neden bir tek Adıyaman...” deyince ve 8’inci madde mevzu bahis olunca bu soruya muhatap olursunuz. Ben sebeplerini de açıkladım.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sizin düşünceniz öyle.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben bir soruyu tutanağa bırakayım. Siz haklı olsanız, Adıyaman bu işte mağdur olmasa, bu iş Adıyaman için çok iyi olsa bu salonda nerede AK PARTİ’li Adıyaman milletvekilleri, nerede? (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Görevdeler, görevde.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Neden yoklar? Ortak olmak istemiyorlar buna, ortak olmak istemiyorlar, bunu görün.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Görevleri var.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, açıkçası bu Tütün Kanunu’na ilişkin birçok...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bak, burada, burada. Nerede? Bak burada. (AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin, bakın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu kanuna ilişkin bizim partimizden de bütün konuşmacılarımız eleştirilerimizi ifade etti. Ama şunu söyleyeyim: Hakikaten Adıyaman’ın temel geçim kaynağı tütün ve bunun kaçakçılıkla nitelendirilmesini vahim buluyoruz; bir ile, bir ilin nüfusunun tamamına hakaret niteliğini içeriyor. Temel geçim kaynakları ve “Bu konuda bir yasal düzenleme yapılmasın.” demiyorlar, “Biz de gözetilelim.” diyorlar yani tütün üreticilerinin de hakları, bu konuda yapabileceklerinin sınırları bellidir. Kurulan kooperatiflerin kimlere ait olduğunu söylüyorlar, iktidarın bu işteki parmağını söylüyorlar yani isim vermek istemiyorum ama Adıyaman’ın her yerinde daha önceki... Ya, birçok isim tartışılıyor ve bu kooperatiflerde denetim yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani bu konuda Adıyamanlıların dinlenmesi gerekiyor, bu mağduriyetin giderilmesi gerekiyor. Bir ile yönelik bu söylemi de reddediyoruz. Biz, Adıyamanlıların bu konudaki taleplerinin ve mücadelelerinin yanındayız.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kim söylemiş o ile, kim söylemiş?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Kaçakçı.” dedin.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Abdullah Bey, öyle anlaşıldı, öyle anlaşıldı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Kaçakçı.” demedin mi?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Demedim tabii, yapmayın. O sizin niyetiniz.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Abdullah Bey, herkes yanlış anlamış olamaz.

BAŞKAN – Aleyhte olmak üzere Sayın Zeynel Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, rakamlar yalan söylemez. Ben özellikle son dönemdeki o mottonuzun üzerine yani yerli ve millilik üzerine, “Ben yerliyim ve milliyim.” diyenlere özellikle hitap ederek neden Cumhuriyet Halk Partisinin bu kanunda “ret” oyu verdiğini izah edeceğim.

Değerli arkadaşlar, siz iktidara geldiğinizde Türkiye’de tütün üreticisi sayısı 400 bindi, şimdi kaç? Şimdi 70 bin. 330 bin, aileleriyle birlikte 1 milyon insanı ekmeğinden ettiniz. Peki, bir rakam daha verelim: Türkiye’de yerli tütün kullanım oranı siz iktidara geldiğinizde yüzde 40’tı, şimdi kaç? Yüzde 12.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Abdullah Bey sigaranın zararlarından falan bahsediyor da Allah aşkına Türk tütünü zararlı da Amerikan tütünü faydalı mı? (CHP sıralarından alkışlar) Burada, bizim hatiplerimizden hangisi söz aldı da “Sigara çok faydalıdır.” dedi? Eleştirilerini getirdiğinde meseleye bir bütün olarak bakmanız lazım.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Takip sistemi var sigaranın.

ZEYNEL EMRE (Devamla) – Bakın, madde madde, bütün maddelere ilişkin biz raporumuzda söyleyeceklerimizi söyledik. Tütün politikasına Cumhuriyet Halk Partisinin yaklaşımı bir bütündür. Biz, bu şartlar altında tütün üreticilerinin cezalandırılacağı, hapse gireceği, hapisle cezalandırılacağı hiçbir düzenlemenin içerisinde olamayız, olursak Malatya’ya hesap veremeyiz, Adıyaman’a hesap veremeyiz, Manisa’ya hesap veremeyiz, Türkiye’ye hesap veremeyiz. Biz, bu işte yokuz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz bu kanuna “ret” oyu vereceğiz.

Değerli yerli ve millî arkadaşlar, bakın, beni dikkatle dinleyin: Siz, bilerek, bilmeyerek -içinizde belki bilmeyenler vardır, hissetmeyenler vardır ama- emperyalistlerin amaçları doğrultusunda kanunlar çıkarıyorsunuz; onlarca örneği var bunun. Bana şimdi izah edebilir misiniz iktidara geldiğinizden beri sattıklarınızı? Ben, burada bazılarını sayacağım, hepsini sayamam, süre yetmez, nefesimiz yetmez. Siz geldiniz, Paşabahçe Cam Sanayisini sattınız, Ereğli Demir ve Çeliki sattınız, ASELSAN’ı sattınız, HAVELSAN’ı sattınız, Eti Holdingi sattınız, PETKİM’i sattınız.

REFİK ÖZEN (Bursa) – ASELSAN’ı kim sattı ya?

ZEYNEL EMRE (Devamla) – TÜPRAŞ’ı sattınız, Bursagazi sattınız, TEDAŞ’ı sattınız, Ünye Çimento AŞ’yi sattınız.

REFİK ÖZEN (Bursa) – HAVELSAN kime satıldı?

ZEYNEL EMRE (Devamla) – Mersin Limanı'nı sattınız, Efes Oteli'ni sattınız, lojmanları sattınız, TOBAŞ hisselerini sattınız, Antalya Limanı'nı sattınız, DİTAŞ'ı sattınız, Orta Doğu Teknopark AŞ'yi sattınız, Hektaş AŞ'yi sattınız, Büyük Ankara Oteli'ni sattınız, Büyük Tarabya Oteli'ni sattınız, Ataköy Otelcilik AŞ'yi sattınız, otelcilik hisselerini sattınız.

REFİK ÖZEN (Bursa) – ASELSAN kime satıldı, ASELSAN? HAVELSAN kime satıldı?

ZEYNEL EMRE (Devamla) – OYAK inşaat hissetlerini sattınız, Arçelik hisselerini sattınız.

REFİK ÖZEN (Bursa) – Doğru söylemiyorsunuz ya!

ZEYNEL EMRE (Devamla) – ASPİLSAN'ı sattınız, BUMAS'ı sattınız, ERYAĞ'ı sattınız, Gübre Sanayi İşletmelerini sattınız; Gemlik'te, Samsun'da, İstanbul'da, Kütahya'da ne varsa sattınız.

REFİK ÖZEN (Bursa) – Doğru söylemiyor, doğru söylemiyor!

ZEYNEL EMRE (Devamla) - Tekel işletmelerini sattınız, Alkollü İçki Sanayi'sini sattınız; Adana, Tokat, Bitlis, Malatya, Samsun, Balıca sigara fabrikalarını sattınız, Ankara Başmüdürlük binasını sattınız, Bodrum tesisleri ve taşınmazları sattınız, TEKA'yı sattınız, Sigara Sanayi İşletmesine ait puro marka ve varlıkları sattınız, tuz işletmelerini sattınız -say say bitmez- Sümer Holdingi sattınız, şeker fabrikalarını sattınız; Adapazarı, Amasya Et ve Balık Üretim AŞ'yi sattınız, Mersin soğuk hava depolarını sattınız, 11 mağaza, 23 büro sattınız, santralleri sattınız; Akyazı, Anamur, Bayburt, Berdan, Besni, Bozkurt, Hamitabat Elektrik Üretimi sattınız.

REFİK ÖZEN (Bursa) – ASELSAN kime satıldı, ASELSAN?

ZEYNEL EMRE (Devamla) - Çatalağzı Termik Santrali'ni sattınız, Kangal Termik Santrali'ni sattınız, Kemerköy Termik Santrali'ni sattınız, Orhaneli Termik Santrali'ni sattınız, Soma Termik Santrali'ni sattınız, elektrik dağıtım şirketlerini sattınız, bankaları sattınız, Eti Holding'i sattınız.

REFİK ÖZEN (Bursa) – Aleni yalan söylüyorsunuz ya!

ZEYNEL EMRE (Devamla) - Ya arkadaşlar, biz sizin bu suçlarınıza nasıl ortak olalım? Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz bunların hiçbirini de satmayız. (CHP sıralarından alkışlar)

REFİK ÖZEN (Bursa) – ASELSAN kime satılmış, ASELSAN?

ZEYNEL EMRE (Devamla) - Yahu arkadaş, çok biliyorsan konuşmayı gel burada konuş, gel. Grubun sana söz versin.

REFİK ÖZEN (Bursa) – Doğru söylemiyorsun.

ZEYNEL EMRE (Devamla) - Meclis sizi bir tanısun yahu. Meclisin senden haberi yok. Orada vır vır söz atıyorsun. (CHP sıralarından alkışlar)

REFİK ÖZEN (Bursa) – Doğru söylemiyorsun, kime satıldığını açıkla.

ZEYNEL EMRE (Devamla) - Dünyanın senden haberi yok, Türkiye'nin senden haberi yok. Milletvekili olduğundan Türkiye'nin haberi yok ya, konuşmayı biliyorsan gel burada konuş. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

REFİK ÖZEN (Bursa) – ASELSAN kime satılmış, HAVELSAN kime satılmış?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, teklifin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Hayırlı olsun.

2'nci sıraya alınan 367 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4703) ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 367)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sıraya alınan 369 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 62 Milletvekilinin Antalya Diploması Forumu Vakfı Kanunu Teklifi (2/4708) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 369)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 1 Aralık 2022 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.09

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 6

27'NCİ BİRLEŞİM
30 KASIM 2022 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5 Aralık 2022 Pazartesi günü gündeminin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 5 Aralık 2022 Pazartesi günü saat 12.00’de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmî tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00’den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalara devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 16 Aralık 2022 Cuma günü görüşmelere saat 14.00’te başlanması ve bu Birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalara devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, siyasi parti grupları ve İttüyük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye de 70’er dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakikayla sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Birinci turda, istemi hâlinde, TBMM Başkanlığı ile İttüyük’ün 62’nci maddesi gereğince, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların 80 dakika, bu turda siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların 80’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); siyasi parti grupları ve İttüyük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların beşinci turda 80’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), altıncı turda 60’ar dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), yedinci turda 65’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), diğer turlarda ise 70’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İttüyük’ün 61’inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere 2 üyeye söz verilmesi ve 1 üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gerekçesiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda siyasi parti gruplarına ve İttüyük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye 60’ar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) İttüyük’ün 86’nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 23.11.2022 tarihli 24’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun 30 Kasım 2022 Çarşamba günü Birleşiminde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 04.10.2022 tarihli 2’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 365 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İttüyük’ün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 6 ncı maddelerden, ikinci bölümünün 7 ila 11 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 10.11.2022 tarihli 19’uncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun,

1 Aralık 2022 Perşembe günkü Birleşiminde denetim konularının görüşlmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

30 Kasım 2022 Çarşamba günkü Birleşiminde 369 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

1 Aralık 2022 Perşembe günkü Birleşiminde 127 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

çalışmalarını sürdürmesi,

369 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 5 inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dahil 6 ila 10 uncu maddelerden oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 29.11.2022 tarihli 26’ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*Amasra Maden Kazasını Araştırma Komisyonu

30.11.2022 Çarşamba - Saat: 14.00

*İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu

01.12.2022 Perşembe - Saat:10.30

*Plan ve Bütçe Komisyonu

02.12.2022 Cuma - Saat:14.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

27'NCİ BİRLEŞİM

30 KASIM 2022 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

* * *

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

3 – SEÇİM

* * *

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- (S. Sayısı: 365) Bursa Milletvekili Osman Mesten ve 66 Milletvekilinin Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4672) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.11.2022) (*) (**)

2.- (S. Sayısı: 369) Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 62 Milletvekilinin Antalya Diploması Forumu Vakfı Kanunu Teklifi (2/4708) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.11.2022) (**) (X)

3.- (S. Sayısı: 367) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4703) ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.11.2022) (X)

4.- (S. Sayısı: 258) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

5.- (S. Sayısı: 313) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4161) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

6.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

7.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

8.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

9.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

10.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.

(**) İçtüzüğü'nün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

11.- (S. Sayısı: 309) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

12.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

13.- (S. Sayısı: 291) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

14.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

15.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

16.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

17.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

19.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

20.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

28.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurum Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

29.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurum Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

30.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

31.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

32.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

33.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

34.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

35.- (S. Sayısı: 290) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

36.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

38.- (S. Sayısı: 307) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

39.- (S. Sayısı: 326) 2021 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarının İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/9) (Dağıtma tarihi: 13.04.2022)

40.- (S. Sayısı: 329) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma'da Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4159) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

41.- (S. Sayısı: 330) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4160) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

42.- (S. Sayısı: 331) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kuveyt Devleti Milli Muhafız Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İş Birliği Protokolünün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4292) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

43.- (S. Sayısı: 332) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2783) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

44.- (S. Sayısı: 333) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

45.- (S. Sayısı: 334) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

46.- (S. Sayısı: 347) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

47.- (S. Sayısı: 348) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

48.- (S. Sayısı: 349) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1584) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

49.- (S. Sayısı: 350) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4293) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

50.- (S. Sayısı: 351) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/912) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

51.- (S. Sayısı: 352) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1368) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

52.- (S. Sayısı: 353) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1422) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

53.- (S. Sayısı: 354) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1693) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

54.- (S. Sayısı: 355) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1965) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

55.- (S. Sayısı: 356) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kuruluş Yasası ve Sözleşmesinde Değişiklik Yapan Guadalajara Tam Yetkili Temsilciler Konferansı Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2400) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

56.- (S. Sayısı: 357) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Avrupa Haberleşme Ofisi (ECO) Kuruluş Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

57.- (S. Sayısı: 358) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3540) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

58.- (S. Sayısı: 359) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

59.- (S. Sayısı: 360) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2818) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

60.- (S. Sayısı: 368) Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in 2022 Yılında Beşi Haziran Ayında Olmak Üzere Genel Kurulun Altı Birleşimine Özürsüz veya İzinsiz Katılmaması Sebebiyle Anayasanın 84'üncü ve İçtüzüğü'nün 138'inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Başkanlık Divanınının 13 Ekim 2022 Tarihli ve 86 Numaralı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (3/2082) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 23.11.2022) (X)

TBMM Basımevi/2022